

BESZÁMOLÓ

A Magyar Földrajzi Társaság
HEGYMÁSZÓ SZAKOSZTÁLYÁNAK

1987.

évi működéséről

BUDAPEST

1988

BETE

1909 – 1947

MFT

HEGYMASZÓ SZAKOSZTÁLY

1957—

BESZÁMOLÓ

a Magyar Földrajzi Társaság **HEGYMÁSZÓ SZAKOSZTÁLYÁNAK**
1987. évi működéséről

Összeállították: Dezsényi János dr. szakosztályi elnök
Domián Kálmán
Dura Lajos

MFT PÉTERVÁRI-
ERDEY-GRÜZ
gyűjtemény **1872**

Fotoszerkesztő: Fekete Antal

ISSN 0209-8180

Készült az ALFAPRINT Nyomdaipari Kiszövetkezetben
rotaprint eljárással, 10 A/5 iv terjedelemben
Példányszám : 500. Munkaszám : 805/1988
Felelős vezető : Barabás Gábor

A kiadásért felelős : Dezsényi János dr.

TARTALOM

ÖSSZEFOGLALÓ	7
SUMMARY	8
SOMMAIRE	9
ZUSAMMENFASSUNG	10
SOMMARIO	11
SUHRUN	12
OTYET	13

IZAKOSZTÁLY ESEMÉNYEK

Mérleg	17
Előadókülések	
MÓGA János: Lhaszától Katmanduig a Himaláján keresztül 1985	19
FEKETE ANTAL: Gyalog a Kárpátok legszebb részein	20
NEMERKÉNYI Antal dr., KISS Attila, MARI László: A székelyföld havasain 1986	25
PÉTERVÁRY Gábor, SZABÓ László: Perui mászások 1986	26
FISCHER, Erik (Ausztria): Hohentauern és környéke	27
CLAYTON, Jerry dr. (USA): A Mt. McKinley megmászása és magashegyi tú- rák Nepálban	27
OZSVÁTH Attila, VÖRÖS László: Ritka mászóutak az Alpokban, Walker pil- lér és a Peuterey gerinc 1986	28
KUBASSEK János dr.: Hawaii vulkánjain 1985	29
DURA Lajos, SZABÓ Gábor: Finnország 1985	30
NAGY Sándor dr., VÖRÖS László: Shisha Pangma az első magyar 8000-es, 1987	32

HAZAI UTAKON

– meghirdetett útjaink	36
– vándorgyűlésünk a BÜKK hegységben	37
– Kessler Hubert dr. köszöntése a Szemlőhegyi barlangban	38
– Kavarás, a vándorgyűlésről	39

SZEMÉLYI DOLGOK

– tagjaink névsora	43
– Nesztorok köszöntése	48
– új tagjaink	48
– üdvözlő lapok	49
– baráti hegymászó klubok	51

IN MEMORIAM

– Arnberger, Erik dr. (1917–1987)	52
– Beranek Ferenc (1899–1987)	52
– Rockenbauer Pál (1933–1987)	52
Száz éve születtek	
– Barcza Ferenc dr. (1887–1983)	53
– Komarnicki Román dr. (1887–1973)	53
– Wachter Jenő (1887–1907)	54

HÍREK

– Teleki szám	55
– Greskovits emléktábla	55
– Hevesi Attila kandidátusi fokozata	55
– Halmos Péter balesete	55
– Az Eiger északi fala	55
– Adler Rácz József ajándéka	56
– Szendrő Szabolcs áramütése	56
– Egi emberek	56
– Olimpiai érdemrend	56
– Esztergom	56
– Benedek István levele Dezsényi Jánoshoz	57
– Magyar hegyi irodalom	58
– Turista Magazinban írta a szakosztály	59
– Hegymászó, Peru szám 1987/1 tartalma	71
– Hegymászó, Himalája szám 1987/2 tartalma	72

HAGYOMÁNY ÁPOLÁS

– 75 éve írta a Turistaság és Alpinizmus	74
– 100 éve írta a Magyarországi Kárpát Egyesület	84
– 100 éve írta a Földrajzi Közlemények	87

Funk János: MAGAS TÁTRA (vers)	90
--	----

TAGJAINK MAGASHEGYI TÚRÁI

Név szerinti összesítés	92
Adatlap	94
és kitöltése	95

Kárpátok	
Magas Tátra	96
Nyugati Tátra	101
Alacsony Tátra	102
Káposztafalvi mészkőhegység	103
Szemenik hegység	103
Gyergyói havasok	104
Bucsecs	104
Fogarasi havasok	105
Retyezát	105
Tordai hasadék	106
Balkán félsziget	
Velebit hegység	106
Rila hegység	107
Pirin	107
Sztara Planina	108
Nyugati Alpok	
Montblanc csoport	108
Wallisi Alpok	109
Berni Alpok	109
Unterwaldeni Alpok	110
Räti Alpok	110
Keleti Alpok	
Ortler és Presanella csoport	110
Ötztali Alpok	111
Allgäu Alpok	111
Ammer hegység	111
Kaiser hegység	112
Kitzbüheli Alpok	112
Zillertali Alpok	112
Magas Tauern	112
Goldberg csoport	113
Salzburg környéki Mészkö Alpok	113
Karni Alpok	113
Karavankák	114
Karniki Alpok	114
Juli Alpok	114
Dolomitok	
Egyéb: Európában	
Elbai homokkövek	118
Cseh őráshegység	119

Egyéb : Ázsiában	
Bolui hegység (Törökország)	119
Anatolia (Törökország)	119
Zailijskij és Kunkej Altaj	119
Tibet	120
Himalája	120
Egyéb : Afrikában	
Kamerun	121
Egyéb : Amerikában	
Kanadai Sziklás hegység	121
North Cascades Nemzeti Park	122
Mount Rainier Nemzeti Park	122
Black Hills	123
Yellowstone Nemzeti Park	123
Smith Rock Nemzeti Park	124
Andok	124
Egyéb : Óceániában	
Mount Cook	125
Tongariro vulkán	125
Mt. Taranaki (Mt. Egmont) csúcs	126

30 ÉV ELŐADÁSAI (1957–1987)

Szakosztályunk külföldi előadói	128
Az előadások előadók szerint	130
Az előadások témák szerint	146

ÖSSZEFOGLALÓ

A Magyar Földrajzi Társaság HEGYMÁSZÓ SZAKOSZTÁLYA 1987. december 6-án volt 30 éves. A jelen beszámoló három részből áll.

I. RÉSZ

SZAKOSZTÁLYI ESEMÉNYEK

- előadások száma 10, ebből kettőt külföldi előadó tartott,
- háromnapos szakosztályi vándorgyűlés volt a Bükk hegységben, amin részt vett 66 fő,
- a Szemlőhegyi barlangban köszöntötte szakosztályunk a felfedezőt, Kessler Hubert dr-t, 80. születésnapja alkalmából. Az ünnepelt utalt arra, hogy nincs még egy főváros, melynek belterületén aragonit barlang volna,
- szakosztályunk Nesztora 1987-ben töltötte be 94. életévét

II. RÉSZ

TAGJAINK MAGASHEGYI TÚRÁI

- öt fős együttes mászott Észak-Amerika nemzeti parkjaiban, említésre méltó az El Capitan két útja,
- az Eiger északi falát első alkalommal mászták meg magyarok. A kötel- együttes három főből állt,
- a harmadik magyar Himalája expedíció sikerrel elérte a Shisha Pangma 8012 m-es csúcsát. Ezzel megszerezték az első nyolcezrest az országnak,
- magashegyi túrájáról 54 tagunk adott tájékoztatót.

III. RÉSZ

30 ÉV ELŐADÁSAI

Az összesítés előadók és témák szerint rendezve adja a szakosztály előadó- üléseit a megalakulás évétől eltelt 30 év alatt. Elhangzott 236 előadás, ebből 56 külföldi előadótól.

SUMMARY

The Alpine Section of the Hungarian Geographical Society was 30 years old on the 6th December 1987. The present Report consists of three parts.

PART ONE: Events of the Sections Life

Number of lecture held: 10, two of them were given by foreign guests.

66 members and guests participated on our Congress held in the Bükk Mountains.

We celebrated the 80th birth-day of Dr. Kessler Hubert in the Szemplőhegy Cave, which was discovered by him. He mentioned at this occasion that no other metropolis exists with an arragonite cave on its ground.

The Nestor of our Society completed his 94th year in 1987.

PART TWO: Alpine Trips of our Members

A five-member team made successful climbs in the National Parks of the United States. Among others they reached the top of El Capitan by two different routes.

The North Face of Eiger was climbed for the first time by a Hungarian Team consisting of three members.

The Third Hungarian Himalaya Expedition reached the peak of Shisha Pangma. This was the first peak over 8000 m reached successfully by Hungarians.

54 members reported from their Alpine climbs.

PART THREE: Lectures held in the past 30 years

During the past 30 years 236 lectures were given in the Section including 56 by foreign guests.

(Kunfalvi Rezső)

SOMMAIRE

La Section Alpine de la Société Hongroise de Géographie a eu son 30e anniversaire le 6 décembre 1987. Le présent compte-rendu se compose de trois parties.

I^e PARTIE

LES ÉVÉNEMENTS DE LA SECTION

- 10 conférences dont les deux ont été faites par des conférenciers étrangers,
- un congrès ambulante de 3 jours a eu lieu au mont Bükk avec 66 participants,
- dans la grotte de mont Szemlő on a félicité Monsieur le Docteur Hubert Kessler, découvreur de la grotte, à l'occasion de son 80e anniversaire. Le jubilaire a remarqué: "Budapest est la seule capitale dont à l'intérieur on puisse trouver une grotte d'aragonite,"
- le Nestor de la section a accompli sa 94e année.

IIe PARTIE

LES ESCALADES DE NOS MEMBRES

- les escalades d'une équipe de 5 personnes dans les parcs nationaux de l'Amérique du Nord, 2 ascensions importantes sur l'El Capitan,
- une première ascension hongroise sur la face du Nord de l'Eiger par 3 alpinistes,
- l'exploit exceptionnel de la 3e expédition hongroise sur l'Himalaya: l'ascension du sommet de 8012 m de Shisha Pangma, premier sommet de plus de 8000 m pour la Hongrie,
- 54 personnes ont fait leur rapport sur les escalades individuelles.

IIIe PARTIE

LES CONFÉRENCES DE 30 ANS PASSÉS

La statistique d'ensemble donne la liste des conférences faites pendant 30 ans à partir de l'année de la fondation de la section en suivant un ordre thématique et en indiquant les noms des conférenciers.

(Ibolya Porlovics)

ZUSAMMENFASSUNG

Die Bergsteigersektion der Ungarischen Geographischen Gesellschaft feierte am 6. Dezember 1987 ihren 30. Geburtstag. Der vorliegende Bericht besteht aus drei Teilen:

I. TEIL

SEKTIONSEREIGNISSE

- die Zahl der Vorträge ist 10, davon wurden zwei von ausländischen Vortragenden gehalten.
- im Bükk-Gebirge wurde die dreitägige Wandersammlung unserer Sektion organisiert. Teilnehmerzahl: 66.
- in der Höhle von Szemlőhegy gratulierte unsere Sektion dem Entdecker Dr. Hubert Kessler zu seinem 80. Geburtstag. Der Gefeierte verwies darauf, dass es keine solche Hauptstadt in der Welt gibt, auf deren Gebiet sich eine Aragonit-Höhle befindet.
- der Nestor unserer Sektion feierte seinen 94. Geburtstag.

II. TEIL

HOCHGEBIRGSTOUREN UNSERER MITGLIEDER

- Eine Gruppe mit 5 Bergsteigern kletterte in den Nationalparks von den Vereinigten Staaten, empfehlenswert sind die zwei Routen von El Capitan.
- Ungarische Erstbesteigung der Eiger-Nordwand von drei ungarischen Bergsteigern.
- Die dritte ungarische Himalaya-Expedition hat den Gipfel von Shisha Pangma (8012 m) erfolgreich erreicht. Mit diesem Erfolg haben sie den ersten Achttausender für Ungarn erobert.
- 54 Mitglieder von uns schickten Bericht über ihre Touren.

III. TEIL

VORTRÄGE VON 50 JAHREN

Die Zusammenstellung berichtet über die Vorträge der Sektion laut der Themen und Vortragenden seit der Gründung, die vor 30 Jahren erfolgte. 236 Vorträge, davon 56 von ausländischen Vortragenden.

(Pogácsásné, Dezsényi Ágota)

SOMMARIO

La Sezione Scalatori della Società Geografica Ungherese ha festeggiato il 5 dicembre 1987 il suo 30° anniversario.

Il sommario constá di tre parti.

Parte 1^a

GLI AVVENIMENTI DELLA SEZIONE

- dieci sono le conferenze di cui due tenute da conferenzieri stranieri.
- un congresso annuale di 3 giorni é stato organizzato nella muntagna Bükk con la partecipazione di 66 persone.
- dott. Hubert Kessler – esploratore della Grotta Szemlőhegyi – é stato congratulato in occasione del suo 80° compleanno nella grotta stessa. Il festeggiato menzionó nel suo discorso che non esiste al mondo un'altra capitale in cui interno si possa trovare una grotta di aragonite.
- in 1987 ha compiuto il Nestore della sezione 94 anni.

Parte 2^a

LE SCALATE DEI NOSTRI MEMBRI

- un gruppo di 5 persone faceva scalate nel Parco Nazionale dell'America del Nord; i due itinerari dell'El Capitan sono da ricordare.
- era la prima volta che gli ungheresi salivano sulla parete del Nord dell'Eiger. La cordata constava di 3 persone.
- la terza spedizione ungherese dell'Imalaja ha raggiunto con successo la vetta Shisha Pangma 8012 m, conquistando così al paese il primo ottomila.
- erano 54 i nostri membri che presentavano rapporti della loro scalate.

Parte 3^a

LE CONFERENZE DEGLI ULTIMI 30 ANNI

- il sommario secondo i conferenzieri e temi presenta le sedute con discorsi durante i 30 anni passati. In tutto vennero organizzate 236 conferenze di queste 56 tenute da conferenzieri stranieri.

(Görgényi Andrásné)

SUHRUN

Horolezecký odbor Maďarskej zemepisnej spoločnosti bol 6.XII.1983 30 ročný. Tento referát pozostáva z troch častí.

I. časť Udalosti nášho odboru

- 10 prednášok, z toho 2 mal zahraničný prednášajúci
- bola trojdňová putovná schôdza odboru v pohorí Bükk za účasti 66 osôb
- v jaskyni Szemlőhegy pozdravil náš odbor dr. Kessler Huberta, jej objaviteľa pri príležitosti 80. narodenín. Oslávenec poukázal na to, neexistuje ešte jedno hlavné mesto, na území ktorého by bola aragontová jaskyňa
- nestor nášho odboru završil v roku 1987. 94 rok života.

II. časť Vysokohorské túry našich členov

- 5 členná skupina liezla v národných parkoch Severnej Ameriky, za spomenutie stoja z cesty na El Capitan
- severnú stenu Eigeru po prvýkrát zliezli maďarskí horolezci, 3 členná skupina
- tretia maďarská himalájska expedícia úspešne zdolala 8 012 m vysoký štít Shisma Pangma. Tým získali pre našu krajinu prvú osemtisícovku
- 54 našich členov informovalo o vysokohorských túrach

III. časť Prednášky za uplynulých 30 rokov

Za uplynulých 30 rokov od založenia sme podľa rôznych tematických okruhov uskutočnili 236 prednášok, z toho 56 zahraničných prednášok

(Kozlovský Kazimír)

ОТЧЁТ

Секция Альпинистов Венгерского Географического Общества 6-ого декабря 1987 года отметила 30 летнюю годовщину со дня своего создания. Настоящий отчёт состоит из трёх частей.

I. ЧАСТЬ СОБЫТИЯ СЕКЦИИ

- В течение года было прослушано 10 докладов. Два из них были проведены зарубежными докладчиками.
- Трёхдневная выездная сессия в горах Бюкк, на сессии приняли участие 66 человек.
- В пещере Семлэхедь наша секция поздравила с 80 летней годовщиной со дня рождения др. Хуберта Кесслера, открывателя пещеры. Юбиляр в своём ответе ссылаясь на то, что нет другой столицы, где в черте города находилась бы арагонитная пещера.
- Ветерану нашей секции в 1987 году минуло 94 года.

II. ЧАСТЬ ВОСХОЖДЕНИЯ К ВЫСОКИМ ВЕРШИНАМ ЧЛЕНОВ НАШЕЙ СЕКЦИИ

- 5-и членная группа делали восхождения на территории национальных парков Северной Америки; при этом должны подчёркиваться два маршрута "Эл Капитана".
- Венгерские альпинисты в первый раз восходили северную стену Эйгера. Канатная группа состояла из 3 члена.
- Третья венгерская экспедиция на Гималаи удачно восходила 8012 м вершину Шишка Пангма. Таким образом для нашей страны завоевали первую 8000 м высокую вершину.
- С восхождений к высоким вершинам нами получены доклады от 54 членов нашей секции.

III. ЧАСТЬ ДОКЛАДЫ ЗА ПРОШЕДШИЕ 30 ЛЕТ

Сводка заседаний секции группирует проведенную за прошедшие 30 лет деятельность по докладчикам и темам. Прослушано было 236 докладов, 56 из этого от зарубежных докладчиков.

SZAKOSZTÁLYI ESEMÉNYEK

1952. január 15. - [Faint text describing an event]

1952. február 10. - [Faint text describing an event]

1952. március 15. - [Faint text]

1952. április 10. - [Faint text describing an event]

1952. május 15. - [Faint text describing an event]

1952. június 10. - [Faint text describing an event]

1952. július 15. - [Faint text describing an event]

MÉRLEG

Harminc év a világtörténelemben porszem. Egy egyesületnél azonban már valami. Szakosztályunk 1957. december 6-án alakult meg. Az alakulás helye az ELTE Múzeum körüti főépületében, a Földrajzi tanszéken történt. Akkor a természetföldrajz vezetője, egyben a Magyar Földrajzi Társaság elnöke Bulla Béla dr. egyetemi tanár volt. A tíz éve feloszlott Budapesti Egyetemi Turista Egyesület tagjai a hontalanság időszakában is havonta egyszer fehérasztalnál, különben a terepen jöttek össze. Megszakítás nélkül megtartották az évvégi BESZÁMOLÓ ESTET Karácsony előtti szombaton. Ez a megszakítás nélkülség vonatkozik 1944-re is, amikor a budakeszi erdőben hadi-cselekmények zajlottak. Ebben az évben, ha nem is a szokott létszámmal, de öten összejöttek. De megtartották a decemberi találkozót 1956-ban is, csak a gyülekezési tilalom miatt nem este, hanem délben.

A szakosztályi megalakulás – harminc évvel ezelőtt – emlékezetes esemény volt. Mi sem természetesebb, mint hogy az előadás a Magas Tátráról szólt, és Komarnicki Gyula dr. a BETE volt első elnöke tartotta. Ő a Tátra igen alapos ismerője és kalauzírója. Az előadás előtt és után Kessler Hubert dr. szólt. Ő ma már 80 éves elmúlt, Gyula bátyánk pedig 102 éves lenne. A hallgatóság zöme a volt BETE-ből tevődött össze. Ma is közel 30 tagja van a szakosztálynak a volt egyesületből. Erre nincs más magyarázat, mélyek a gyökerek.

A turista családfa szerint a nagyapánk az 1873-ban megalakult Magyarországi Kárpát Egyesület. Apánk az MKE-ből kivált Magyar Turista Egyesület (1891). Ennek volt Egyetemi osztálya, ami kétszer is megalakult (1892 és 1904). Ebből az Egyetemi osztályból – Wachter Jenő halálos balesete után a tátrai Simon tornyon – lett önálló egyesület a BETE. Ezek vagyunk mi, akik 10 évi szünet után az MFT-ben találtunk otthonra és ebben az új formában is betöltöttük a 30 évet.

VÁNDORGYŰLÉSEINK

- 1973 Magas Tátra, az MKE megalakulásának 100. évfordulója alkalmából, 7 nap, résztvevő 25 fő
- 1980 Győr–Pannonhalma 2 napon, 46 fővel,
- 1982 Aggtelek, Kessler Hubert dr. tiszteletére, aki 50 éve fedezte fel a Domic és Aggteleki barlang kapcsolatát, 2 nap, 67 fő
- 1984 Kaukázus, Déchy Mór 100 év előtti első itteni útjára emlékezve, 13 nap, 31 fő
- 1987 Bükk hegység, szakvezető Hevesi Attila dr. aki ebből a tárgykörből kandidált. 3 nap, 66 fő

Előadások

A 30 év alatt tartottunk 236 előadást, ebből külföldi előadó tartott 56-ot

Irodalmi tevékenység

- éves működésről mindig készült összefoglaló
1960–1976-ig 3–10 oldal terjedelemben
1977–1987-ig nyomdai úton 500 példányban átlag 80 oldal terjedelemben,
- Turista Magazin HEGYMÁSZÓK HÍREI egy oldal 1983-tól
- HEGYMÁSZÓ a Magyar Természetbarát Szövetség hegymászó bizottságának folyóirata, megjelenik évente kétszer. Teljesen a szakosztály szerkesztésében 1984-től (számonként 80 old.).

ELŐADÓÜLÉSEK

Móga János

LHASZATÓL KATMANDUIG A HIMALÁJÁN KERESZTÜL 1985.

Lóczy terem, 1987. január 9.
Hallgatóság 88 fő, ebből 47 tag

Az előadó MFT tag, földrajz-biológia tanár. Az Eötvös Lóránd Tudományegyetem Tanárképző Főiskoláján tanársegéd.

Eddig három hónapot töltött főleg Indiában (1981) és újabb három hónap volt kelet Afrikában. (1985) Közben Mongoliában is járt (1983).

* * *

Sokunknak régi vágya teljesült, amikor 1985 szeptemberében felkereshettük Tibet központjában a Dalai Láma palotáját. Egy évvel korábban még álmodni sem mertünk arról, hogy eljuthatunk ide. Lhasza elérhetetlennek tűnt, de Kína nyitása lehetővé tette előttünk is a Laszából a Himaláján át Nepálba vezető utat.

A Rózsadombi Kinizi nyolc barlangkutatójával együtt utaztuk be — nagyjából — a Tibeti-fennsík déli felét. Négy- és ötezer méteres hágókon átkelve érkeztünk a nepáli határhoz, ahol gyalogosan folytattuk az utunkat, keresztezve a Himalája láncait. Célunk nem kifejezetten hegymászás volt, inkább csak útkeresés és tapasztalatszerzés. Egy kicsit úttörő feladatra vállalkoztunk, hiszen csak kevés honfitársunknak adatott meg eljutni ebbe az országba, a Lhaszától Nepálig vezető utat pedig még senki sem tette meg előttünk. A diavetítéssel kísért előadás ezt a sok élményt és tapasztalatot nyújtó utat ismertette.

A Rózsadombi Kinizi barlangkutatói által végigjárt út főbb állomásai: Lhasza — Kamba-hágó — Jamdok-tó — Karru-hágó — Gyangce-Sigace — Tingri — Nyalam — Kodari — Katmandu.

Fekete Antal

GYALOG A KÁRPÁTOK LEGSZEBB RÉSZEIN

Lóczy terem, 1987. február 6.
Hallgatóság 86 fő, ebből 50 tag

Az előadó MFT tag, a Hegymászó szerkesztőbizottság tagja, okleveles fényképész. A szakosztályi Beszámoló áldozatkész oszlopa. Magashegy járőr, a Kárpátok fáradhatatlan vándora.

...

Mai előadásomon nem a szokásos hegységbemutatók sorrendjében, hanem a 3 fő kőzetöv szerint szétválogatva, adom az erősen váltakozó természeti tájakat.

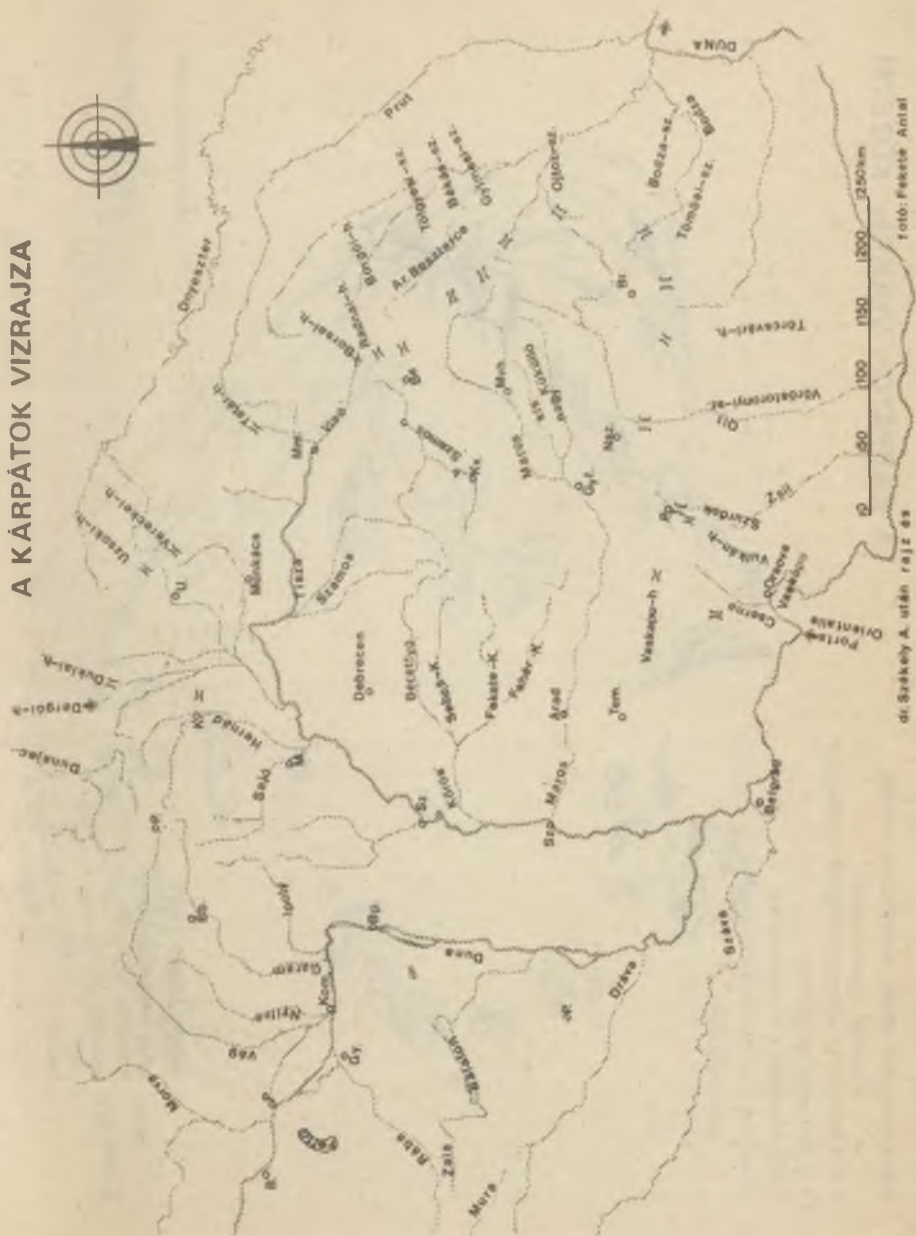
A medence peremét kísérik a vulkanikus ív hegyei. Földtani koruk ÉNy–DK felé fiatalodik. Az erózió felszínpusztítása a legépebb vulkanikus formákat a D-Hargitán hagyta. Itt gázszivárgások fordulnak elő és borvizek fakadnak máig is. E vonulat középhegységi túrákkal bejárható, jelzett utakon. Jégvájta magashegyi formakincs csak a Kelemen havasok andezitgerincén található.

Második az üledékes kőzetek íve. A vázlaton látszik, hogy a kárpáti homokkő (flis) foglalja össze egységes keretbe a több ezer mészkőszirtet. Érdekesek a Fehér Kárpátok várakat őrző mészkőszirtjei, a Gömör-Tornai karszt barlangjai, a magasabbra kiemelkedett Murányi fennsík a Murányi várral, Árva vára, majd a Pieninek a Dunajec áttörésével, végül a Káposztafalvi mészkőhegység (Slovensky raj) szurdokai. Erdélyben önálló hegység a Czárán Gyulára emlékeztető karsztos bihari csodavilág.

A flis övezet általában lankásabb, lepusztult hegyoldalakkal, kevés sziklás letöréssel. Turista szemszögből legizgalmasabb részei a hegységképző erőktől földarabolt és kiemelt részek. Ilyen ÉNy-on a Szulyói sziklavilág – alig 1000 m-es –, majd a K-i Kárpátokban a magasabb 1800–1900 m-es, a jég által is megmunkált Csalhó, Csukás, a Hétlétrás vízeséssel a Nagykőhavas, valamint a 2500 m-es Bucsecs. Az üledékes kőzetöv végigjárását a legszebb mészkőszirt, a hegymászó paradicsom Királykő képeivel zárom.

A harmadik rendszert a kristályos övezetet, a mostani előadás kereteiben nem tudom teljesen bemutatni. A Liptói Tátra, a Magas és Alacsony Tátra fiatal jégvájta formakincse után, a középhegységi jellegű Vepor és Fabova Hola következik. Folytatva a Radnai havasokkal, zárjuk a kört a Déli Kárpátok legnagyobb tagjával a Fogarasi havasokkal.

A KÁRPÁTOK VIZRAJZA

dr. Székely A. után rajz és foto: Fekete Antal

A KÁRPÁTOK VULKÁNI KÖZETEI

vulkáni takaró

újhármadkori vulkáns
vonulat

* = andezit

△ = riolit

□ = bazalt

A KÁRPÁTOK KRISZTÁLYOS KÖZETEI +

FH: Fabova Hora

Kristályos kőzet

*** kristályos vonulat

▲▲▲▲ belső kr.-os von. az ÉNy-i Kárpátokban

++++ variszita -i- a Kárpátokba ágyazva

0-0- ókori -ii- röghegység a Kárpát-medencében

Nemerkényi Antal dr., Kiss Attila, Mari László

A SZÉKELYFÖLD HAVASAIN 1986

Lóczy terem, 1987. március 6.

Hallgatóság 72 fő, ebből 42 tag

Nemerkényi Antal dr. MFT tag, az ELTE Természetföldrajzi tanszékén adjunktus. Szakterülete a felszín alakváltozásának vizsgálata légi- és űrfelvételek segítségével.

Kiss Attila, az ELTE V. éves földrajzbiológia szakos hallgatója. A gyalogos túrázason kívül lelkes kerékpáros, Magyarországon kívül a Felvidék nagy részét is bejárta már két keréken. Szaktárgyain kívül élénk történelmi, néprajzi érdeklődés jellemzi.

Mari László, az ELTE V. éves földrajz–biológia–geomorfológia szakos hallgatója. A Kárpát–Balkán-térség hegyvidékein kívül Mongóliában és Kínában járt, részben hegyi túrákkal is gazdagított, saját kezdeményezésű utazásokon.

1986 szeptemberében – aolyan igazi, szép kárpáti nyárutón – az ELTE Földrajzi Tudományos Diákkörének nyolc tagja tíznapos utat tett Erdélyben, amelynek fő célja a Keleti-Kárpátok megismerése volt.

Előadásunk bevezetőjében a Székelyföldet feltáró Orbán Balázs, és a székelységet – több írotársával együtt – az irodalomba bevezető Tamási Áron emléke előtt tiszteltünk.

Első túránk a Görgényi-havasok és egyben a Kárpátok legépebben megőrződött tűzhányóüstjébe (kaldérájába), a Mezőhavasra vezetett, amelynek szabályos, félköríves gerincét a perem legmagasabb pontjáról, az 1777 m-es Nagy-Mezőhavasról tekinthetjük át.

Következő túráink kiindulópontja a Gyilkos-tó volt. Előbb a hegyomlás mögött felduzzadt tóra és a mészkőfalak közé zárt Békás-szorosra egyaránt kitűnő rálátást biztosító Kis-Cohárdra kaptattunk fel, hogy aztán a hegy keleti meredélyén, „ösvénytelen ösvényeken” a Kupás-patak völgyébe leereszkedve végül a Békás-szoros bejárásával zárjuk a napot. Másnap hajnalban a tó partjáról indultunk kétnapos gyalogtúránkra, amelynek végcélja a Gyimesi-szoros volt. Érintetlen fenyveseken és havasi réteken vezetett útunk a Fehérmező töbröktől lyuggatott fennsíkjára, majd tovább a flis-t (homokkő szerű képződmény) átdőfő mészkőszikrek felé. A Fehérmező környékén kiterjedt havasi pásztorokodás folyik, háromkúti csángók töltik állataikkal a nyári hónapokat az esztenán. Útbaigazításukat követve kapaszkodtunk fel a Nagyhagymás (1793 m) tetejére, ahonnan először pillantottuk meg – utunk tán legszebb látványaként – az Egyeskö sziklaalakzatát. Azon az éjszakán egyedüli vendégei voltunk az egyesköi menedékháznak, ahol a páratlan környezet és a gondnok vendégszeretete egykettőre elfeledtette velünk szállásunk szerény felszereltségét.

Reggel, az Egyeskö (1603 m) megmászása után továbbindulva, nemsokára már az Őcsémtetőről (1708 m) tekintettünk vissza a menedékházra. Innen egy régi Turisták Lapja-beli túraleírás nyomdokain haladva értünk a gyimesi csángók földjére. Látszólag még érin-

tetlen tájakon, a Tatrosba siető Jávárdi-pataka völgyét követve ereszkedtünk le a havszórványtelepülésből fokozatosan zárt utcasorrá rendeződő házak között Gyimesközölokra.

Az est már a hargitai Tolvajos-tetőn álló turistaházban talált, s bizonyára a kétnap túra fáradtsága okozta, hogy másnap, a Hargita-kaldéra peremének teljes bejárása helyi megelégedtünk a Csicsói-Hargita (1761 m) megmászásával. A Székelyföldet elhagyva részben még ma is szászok lakta vidékeken utaztunk át, megcsodáltuk a baromlik (Wurmloch) templomerődöt, majd Torockóról vágtunk neki utolsó, a Székelykő vezető túránknak. A kopár sziklatetőről letekintve mi is elmondhattuk Kós Káro hegyekről szóló szép vallomását, hogy „csudálatos dolog, de igaz, hogy az emberek völgyeket szeretik és nem a hegyeket. Talán mert félnek tőlük; lehet. Hogy itt fenn erdőt látnak, meg követ, meg felleget, aki az ormok körül tekereg. Hogy itt fenn erdő sebben zeng a zivatar. Pedig itt korábban kél a nap, és későbbben nyugszik, és – közelebb az Isten. De talán éppen ezért nem szeretik a hegyeket (. . .). A völgyi ember mi ket nem láthat, de mi beelátunk a faluba, az udvarokba, (. . .) a völgyi ember élet be (. . .). De ők nem is láthatnak minket. Ők csak a nagy hegyet látják, a köveket és gomolygó fellegeket, aki minket beborít, és hallják zúgni a szelet. De minket nem látnak. A mi dolgainkat nem tudhatják, a mi életünk nekik titok örökké (. . .). A mi ereink olyanok mint a vizeink: örökké elvágyódnak (. . .). Hívja őket a csülogó élet a vidám meleg világ, ami a hegyeken túlról idelátszik (. . .). De akik leszállottak a hegyekről, mind, mind visszajöttek egyszer (. . .). És megemlékezünk róluk, akik elmentek egykor, és visszajöttek, megemlégetjük őket, amíg csak el nem pusztul az utolsó magyar is a (. . .) hegyvilágból”.

Péterváry Gábor, Szabó László

PERUI MÁSZÁSOK 1986

Lóczy terem, 1987. április 10.

Hallgatóság 84 fő, ebből 45 tag

Péterváry Gábor MFT tag, korábban tartott már két előadást, az Alpokban végzet mászásairól. A HEGYMÁSZÓ BIZOTTSÁG vezetője volt az 1985–87. években.

Szabó László MFT tag, a Miskolci Alpin Club (MAC) elnöke. Középkorában Hevesi Attila dr. vezetésével járt először magas hegyekben. Ez a Rohács-i út meghatarozó volt életére.

A csapat tagjai voltak: Babcsán Gábor, Csikos József, Dékány Péter, Halmos Péter, Halmos Péterné, Juhász Árpád dr., Ozsváth Attila, Péterváry Gábor, Szabó László, Szendrő Szabolcs, Vörös László, Vörösné Zsohvoszky Piroska.

A Cordillera Blanca hegyei vadak és lenyűgözőek. A hegyek többsége még a normál úton is nehéz. A felvonulási útvonalak igen hosszúak. (Az Alpamayohoz 50 km). Elsősorban hó- és jégmászásokra nyílik lehetőség, de van néhány fantasztikus sziklafal is, gyönyörű gránitból.

A vállalkozás augusztus közepétől szeptember közepéig tartott. Különösen a szeptemberi volt nagyon esős. Ennek ellenére a Nevado Pisco csúcsát mindenkinek, a Huascaran déli és a Huandoy északi csúcsát egyeseknek sikerült elérni. Négyen egy közel 100 km-es gyaloglást csináltak 10 000 m szintkülönbséggel.

Fischer, Erik (Ausztria)

HOHENTAUERN ÉS KÖRNYÉKE

Lóczy terem, 1987. április 24.
Hallgatóság 72 fő, ebből 20 tag

Vendégünk Steiermark-ban, pontosabban Hohentauern-ben él. Itt síoktató és sítúra vezető (megvan a legmagasabb állami képesítése) valamint a helyi hegyimentő szolgálat helyettes vezetője.

A kis település 1000 m magasságban, kedvelt sporthely Ausztriában. Az előadó először diákat mutatott be, saját diaporáma készülékén. A hallgatóság alaposan megismerhette a környező hegyeket és a falu ünnep- és hétköznapijait. A templom műemlékei ugyanúgy bemutatásra kerültek, mint a polgármester és plébános vidám sörfogyasztása egy asztalnál. Az előadást két nagyszerű sífilm zárta. Bemutatásra került „Fire and Ice” (Tűz és jég) című USA és „Helicopter skiing in Canada” (Helikopteres sízés Kanadában) ami az utóbbi helyen készült film.

Clayton, Jerry dr. (USA)

A Mt. McKINLEY MEGMÁSZÁSA ÉS MAGASHEGYI TÚRÁK NEPALBAN

Lóczy terem, 1987. május 15.
Hallgatóság 86 fő, ebből 36 tag

Vendégünk néhány hétig tartózkodott Magyarországon mint geológus. Hobbija a hegy-mászás.

Előadásának első felében az észak-amerikai kontinens legmagasabb csúcsának a Mt. McKinleynek megmászását, valamint a kontinens legszebb tájait, többek között a Sziklás hegységet és Colorado vidékét mutatta be. A második részben Nepálban végzett magashegyi vándorlásairól számolt be. Ő volt a vezetője az amerikaiak sikeres Shisha

Pangma vállalkozásának is, Benne egy végtelenül szerény valakit ismertünk meg, aki nem szégyellte elmondani, hogy a bemutatott diák közül a jókat nem ő, hanem a barátai készítették.

Ozsváth Attila, Vörös László

RITKA MÁSZÓUTAK AZ ALPOKBAN, WALKER PILLÉR ÉS A PEUTEREY GERINC 1986

Lóczy terem, 1987. május 8.

Hallgatóság 59 fő, ebből 34 tag

Ozsváth Attila MFT tag, papíripari üzem mérnök. Háromszor állt a Pamírban 7000-es csúcson. Az első magyar Himalája expedíció tagja. A harmadikban feljutott a Shisha Pangma 8012 m-es csúcsára, 1987. október 1-én.

Vörös László MFT tag, műszerész, a Pamír 7000-ei után a második magyar Himalája expedíció keretében elérte a Himalchuli 7893 m-es csúcsát (1985) és magyar magassági csúcstartó volt, míg a Shisha Pangma csúcsát el nem érte, 1987. október 8-án.

WALKER PILLÉR. A Leachaux házból indult Ozsváth Attila és Singer János 1986. július 16-án. A házban 9 fő fér el. Nagyobbat építeni a hely szűkös volta miatt nem lehet. A pilléren eltévedni könnyű. Bizonyítja ezt a sok ereszkedő gyűrű. A mieink is szögelt úton haladva visszafordulni kényszerültek. Az időjárással szokatlan szerencsés-jük volt. Reggel 9-től, este 9-ig sütötte őket a nap. Az éjjelt hálózsák nélkül – hogy könnyebb legyen a csomagjuk – egy párkányon töltötték. Másnap július 17-én is jó időben másztak. Este 6-kor értek a csúcsra. Nem sokat időztek, mert a lemenet még hátra volt. A nyomok Olaszország felé vezettek. Ugyanis sokan jönnek fel innen a könnyű úton. Élmük alig volt. Vacsorára és a következő reggelire valami mazsolát és csokoládét fogyasztottak. A Boccoletta házat elhagyva értek le. Autóstoppal jutottak délre Chamonix-ba. A határon nem kezelték az útlevelüket, így az egyszeri belépés-re szóló olasz vizum megmaradt, amit később tervszerűen fel tudtak használni.

HOGYAN NE MÁSSZUK A PEUTEREY GERINCET!

Többszöri indulás, módosítás után 1986. július 11-én utaztunk a francia Alpokba. A régi jól bevált helyen sátraztunk Montenversben az állatkert fölött. Egy bemelegítő mászás után Csíkos Józseffel nekiláttunk, hogy valami komolyabbat is másszunk. A választásunk a magyarok által még nem mászott Peuterey gerinc-re esett.

Előzetesen már olvastunk róla Diemberger-nél, valamint a 100 legszebb út az Alpokban című könyvben G. Rébuffat-nál. A leírás mellett található gerincvázlat az utat a Torino ház felől mutatja. A beszállást pedig a Breche Nordból, a Craveri bivakkunyhótól.

Ezért estünk abba a hibába, hogy a Brenva gleccser felől indultunk a beszálláshoz, de még ez sem nagy tévedés, ha nem a sokak által ismert Massicio del Monte Bianco 50 000-es léptékű térképet használjuk (1968!). A térképen ábrázolt Brenva ház, már csak térdig ér, és az az ösvény sincs meg, mely a Brenva bivakhoz visz.

Egy napba tellett, míg La Palud -ből (1300 m) felmáztunk a Brenva függő gleccserén (2600 m) és egy másik napba, amíg felmáztunk a Brèche Nordba (3490 m) a gleccserről. Mindez elkerülhető lett volna, ha a Val Veni völgyén tovább haladunk, felvonóval felmegyünk a Monzino házba (2600 m) és innen 6 óras gyaloglással és könnyű mászással elérjük a beszállás helyét.

A Craveri kunyhó 4–5 főnek nyújt aránylag kényelmes szállást. A kunyhó mögött jobbra 30 m-es harántolással jutottunk egy N-es bevágásba, mellyel kezdetét vette a mászás. Tovább fel a gerincré, a Gugliermína torony csúcstömbje alatt 40 m-t ereszkedtünk, majd a folyosót keresztezve a túloldalon folytattuk a mászást. Innen már nincs tájékozódási nehézség. Az Aig. du Blanche DK-i csúcsáról a központi csúcsa alá és oldalt tovább másztunk a Point Jones-ra. Innen ereszkedtünk (100 m-t sziklán, 40 m-t jégen) a Col du Peuterey-be (3950 m). Sajnos a havazás miatt vissza kellett ereszkednünk a jégfalra a Brenva gleccserre (bivak 3300 m). Másnap tovább mentünk a Col de la Fourche-ba és Montenversbe. Egy pár nap várakozás után visszamentünk, az Aig. Midi-től a Chiglione házba. Éjféli indulás után leereszkedtünk a Brenva gleccserre, átmertünk a Col Moore-on és felmáztunk a jégfalra a Col du Peuterey-be. Reggel fél hétre értünk ide. A továbbiakban vegyes terepen (szikla, jég) másztunk a Grand Pilier Angle tetejére. Itt kezdődik a már fényképekről is jól ismert jéggerinc. Nekünk ez a szakasz a Col du Peuterey-ből a Mont Blanc du Courmayeur csúcsáig este fél nyolcig tartott.

Ha ezt az utat még egyszer csinálom, akkor az alsó törmelékes szakaszt kihagyom. A gerincet csak a Col du Peuterey-ből kezdem és akkor valóban élvezetes az út.

Kubassek János dr.

HAWAII VULKÁNJAIN

Lóczy terem, 1987. október 2.

Hallgatóság 67 fő, ebből 31 tag

Az előadó MFT tag, geográfus, karsztkutató, az érdi Magyar Földrajzi Gyűjtemény igazgatója. A Hawaii-szigetekre 1985-ös amerikai tanulmányútja során jutott el, ahol három hetet töltött. Utazásának fő célja az Oahun, Maui és a főszigeten Hawaii-n található tűzhányók és a bazaltlávában keletkezett barlangok tanulmányozása volt.

...

A Hawaii-szigetek a csendes-óceáni tűzgyűrű legtevékenyebb vidéke, s a vulkanológia nézőpontjából kétségtelenül a Föld legérdekesebb területe. E páratlan vonzerőhöz hozzájárulnak a szigetvilág elragadóan szép természeti tájai, egzotikus növényvilága, és

etnikailag rendkívül változatos lakossága. A Hawaii-szigeteken tett látogatásom kiindulópontja az ott élő neves tudós, dr. Vámos-Tóth Bátor, a magyar és a polinéziai ősműveltség kutatójának meghívása volt. Ő szervezte és koordinálta programjaimat a különböző helyi tudományos szervek és intézmények munkatársaival. Először az USA legelőkelőbb üdülőhelyének számító Hawaii-szigetek központját, Honolulu kerestem fel. A város II. világháborús japán orvtámadást követően vált világszerte ismertté. Honolulu ma lendületesen fejlődő világváros, mely pálmafás sugárútjaival, kellemes villanegyedeivel méltán kelti a földi paradicsom látszatát. A honolulu egyetem Földrajz Tanszékének oktatói kalauzolásával ismerkedtem meg Oahu szigetével. Honolulu-ból kiindulva jutottam el a Koolau-hegységbe, Kaneohe abráziós tengerpartjaihoz, Waimanaloba, Kaneohe-be, Kaohikaipubához és a Koko-vulkánhoz. Maui szigetén a 3058 m magas Haleakalá óriásvulkán kalderájának fiatal szak- és hamukúpjait tanulmányoztam. A magyarul „Nap házának” nevezett tüzhányó tetején létesített obszervatóriumból kiindulva jártam be az explóziós-eróziós eredetű hatalmas kaldera kopár lávasivatagjait, s figyelhettem meg a fiatal, helyenként utóvulkáni működéseket létrehozó, közelmúltban még aktív kitörési központokat. A főszigeten, Hawaii-n töltött egy hét támpontja, a Kilauea-vulkán kráterének ÉK-i peremén található természetvédelmi kutatóház volt. Eljutottam a Hawaii Nemzeti Park legnevezetesebb krátereihöz, a ma is fortyogó, s északánként látványos tűzjelenségekkel elkápráztató Halemaumahuhoz, a Puhimau-kráterhez, a Hiiaka-kráterhez, a Pauahi-kráterhez, a Huluhulu-kráterhez és a Mauna Ulu kráteréhez. A legmaradandóbb, legnagyobb szakmai élményt a kb. 1,5–2 km távolságból megfigyelt Puu oo kráter szeptember 25-i éjszakai kitörése jelentette. A vulkán 37. feljegyzett kitörése 22 óra 40 perckor kezdődött. Az első nagy kitörés igen hamar, 22 óra 55 perckor következett be. Az ezt követően szinte folyamatos, kisebb-nagyobb erejű tűzszökőkutak, kevéssel éjfél után érték el csúcspontjukat, s mintegy 250 m magasságra lövelltek a földfelszín fölé. A mennydörgésszerű robbanásokkal kísért, élénkpiros és aranyárga tűzjelenség, valamint lávaömlés reggel 6 óra 19 perckor fejeződött be. A kb. 5 km hosszú, lepényszerűen szétterülő lávafolyás a kitörést követően még napokig izzott. Az életre kelt tüzhányót a helybeli vulkanológiai intézet munkatársai helikopterről, és a földfelszínről közvetlen közlelől filmetkék. A kitörést követően a vulkán környékét lezárták, s csak kísérelvel lehetett a krátert és a lávaömlést megközelíteni.

A Hawaii-szigeteken a szerencsés látogató évente többször is bepillanthat Pelé tűzistenno boszorkánykonyhájába. A szigetvilág méltán tartozik a Föld legáhíttabb, s egyben legrágább üdülő- és turistaparadicsomai közé.

Dura Lajos, Szabó Gábor

FINNORSZÁG 1985

Lóczy terem, 1987. november 13.

Hallgatóság 71 fő, ebből 46 tag

Dura Lajos MFT tag, a Vasipari Kutató műszaki ügyintézője, magashegyjáró, s felkeresett részek alapos feldolgozója.

Szabó Gábor MFT tag, elektromérnök, magashegyjáró.

Finnország nem a hegyek, hanem a tavak és erdők országa, de sok látni és tanulni valót kínál.

Az előadás abból az alkalomból került sorra, hogy 70 évvel ezelőtt, 1916 decemberében vált önállóvá Finnország. Ezt az önállóságot közel 600 éves svéd, majd orosz uralom után vívták ki. A nehéz körülmények között élő, de szívós nép talpra tudott állni. Az elmúlt 70 évben szellemi és anyagi javakat egyaránt tudtak gyűjteni oly mértékben, hogy ma a világ élvonalába tartoznak igen fejlett iparral és mezőgazdasággal.

Jól szervezett munkával lehetőségük van arra, hogy a bőséges szabadidőben – különösen nyáron – sokat mozogjanak a szabadban. Mindenféle sportolási lehetőség gyakorlatilag mindenki számára elérhető, és élnek is ezzel a lehetőséggel. A sportpályák nyitottak, bárki használhatja őket.

A fejlett ipar olyan módon jöhetett létre, hogy az oktatás minden szinten magas színvonalú. A középiskola befejezésekor három nyelven (finn, svéd, angol) beszélnek és már több szakmát elsajátítottak. Az iskolában szerzett tudást állandóan szinten tartják jól szervezett továbbképzéssel. Ez a háttere többek között a gyors piaci alkalmazkodó készségnek.

Az előadás első része az ország déli részét mutatja be a Helsinkí–Porvoo–Lappenranta–Kouvola–Lahti útvonal bejárásával, néhány képen felidézve embereket, tájakat, épületeket, a mai finnek életét.

* * *

Munkám úgy hozta, hogy fél évet dolgoztam Finnországban. Munkaidő átcsoportosítással sikerült egy hétre szabaddá tenni magamat. Izgatott az ország legmagasabb pontja az 1328 m magas Halti. Helsinkiből gépkocsin jutottam a több mint 1000 km-el északra levő Saarikoski faluba. Ez az ország egyetlen települése, ahová nem vezet sem út sem ösvény, csak telefonvezeték. Innen indult a túráim, egyedül. A mocsaras vidéken nélkülözhetetlen a gumicsizma, és a szunyoghálós sátor. Az út elején a Tierbmesjavri tónál vízmerítés közben elveszett az iránytűm.

A védkunyhók használata ingyenes. Mindegyikben van rádiótelefon. A rövid finn nyáron nincsen éjszaka. Az ember időérzéke felborul. A Halti csúcsát elérve, beírtam nevemet a csúcskönyvbe. Én voltam a 21 336-dik. A Halti házból ami csak négy személyes, felhívtam Helsinkiben a kollégámat. Percek alatt megkaptam. – A túra utolsó napja volt a legegyszerűbb. Mintha sivatagban jártam volna. Szerencsére volt útitársam is, akivel norvég területre átmenve rövidítettük az utat. Búcsúzásul voltam annál a határkőnél, mely a finn, norvég, svéd határ találkozását jelzi.

Nagy Sándor dr., Vörös László

SHISHA PANGMA AZ ELSŐ MAGYAR 8000-ES

TIT Stúdió, 1987. december 11.
Hallgatóság 133 fő, ebből 50 tag

Nagy Sándor dr. MFT tag. Az egyik legeredményesebb magyar hegyvilág járó. Gépészmérnök, kandidátusi fokozattal. Különleges útfairól eddig mindig, mindenkit visszahozott. A hegymászók vezetője 1987. november óta. Ez azt jelenti, hogy a Magyar Hegymászó Klub elnöke.

Vörös László MFT tag, az egyetlen, aki mind a három magyar Himalája expedícióban részt vett. Ő is a Shisha Pangma csúcsán állt. Előtte a magyar magassági csúcstartó volt, mert Csikos Józseffel 1985-ben elérte a Himalchuli 7893 m-es főcsúcsát.

Az ünnepi előadás keretében *Somogyi Sándor dr.* az MFT társelnöke, ezzel a szavakkal adta át az elismerő oklevelet az expedíció minden tagjának. (Nem teljes szöveg.)

Tisztelt Előadóülés!

„Az Ūr Illésként elviszi mind
Kiket nagyon sújt és szeret.
Tűzes, gyors szíveket ad nekik,
Ezek a tűzes szekerek.

Az Illés-nép Ég felé rohan
S megáll ott, hol a tél örök
A Himaláják jégcsúcsain
Porzik szekerük és zörög.

(Ady E.: Illés szekerén)

Kedves Hallgatóim, Tagtársaink és Barátaink!

A mai ünnepi előadóüléshez megfelelő hangulatteremtés céljából nyúltam a magyar irodalom kincsestárába s úgy érzem nagy költőnk, Ady Endre segítségével meg is találtam a helyhez és alkalomhoz illő sorokat.

Mert az emberiségnek ősi vágya a földi por és sár fölé emelkedni a hegycsúcsok végtelen távlatokat nyitó világába; ahol elmaradnak a gondok és mulandó idejű örömök, a bánatok és a kétes értékű sikerek, de körülfog bennünket az érintetlen, tiszta, szabad természet és megérint a Mindenható közelsége. A magas hegyek története elválaszthatatlan a

**A SHISHA PANGMA EXPEDICIO RÉSZTVEVŐI
INDULÁS ELŐTT:**

Álló sor: Nagy Sándor dr. vezető, Csikos József, Szabó
László, Vörös László, Papp Kálmán, Várkonyi László.

Guggolnak: Balaton Zoltán, Ozsváth Attila, Dékány Péter

(Szendrő Szabolcs)

SOMOGYI SANDOR DR.

NAGY SANDOR DR.

VÖRÖS LASZLÓ (Fekete Antal)

geográfiától. Így a magyar geográfia történetéből is. El kell ismernünk, hogy a magas hegyek kedvelői nemcsak fizikai adottságaikat tekintve kiváló emberek, hanem jellemük szilárdsága, szellemük emelkedettsége, életmódjuk harmóniája is szembötlő. Mintha a cél szentesítené az eszközt.

A magyar hegymászás történetének számos fényes lapjáról számolnak be a híradások, többek között éppen a MFT Hegymászó Szakosztályának működése nyomán, hogy itt csak Zsigmondy Emilre, Déchy Móra, a Komarnickiakra, Grósz Alfrédra és a közelebbi és távolabbi múlt nagy hegymászóira emlékezzek. De megemlíthetném mindazokat, akikről az évi Beszámolómban oly nagy örömmel és meglepéssel olvashatunk. Hogy útjaik ma sem veszélytelenek, arról az időnként előforduló tragédiák híradásai győznek meg bennünket, Zsigmondy Emilől a Szakosztályt alapító Karlócai Jánoson át az éppen a Himalájában az örök magasságokba emelkedő Jankovics Lászlóig, Csanádi Sándorig és Greskovits Péterig.

Kedves Hallgatóim! Most azonban nem emlékezni, hanem ünnepelni jöttünk össze. Ünnepeljük azt, hogy Földünk legmagasabb hegységének, a Himalájának 14 nyolcezrese egyikére 1987-ben először jutott fel magyar expedíció. Semmit sem vesz le a teljesítmény értékéből, hogy az elért csúcs, a Shisha Pangma, más néven Gosainthan, magyarul Szentek-széke, mindössze 8012 m, vagyis a legalacsonyabb a nyolcezresek között.

Akik e kiemelkedő tettet végrehajtották, most itt vannak. A Magyar Földrajzi Társaság Elnöksége ez alkalommal azzal szeretné kifejezni irántuk való nagyrabecsülését, hogy elismerő oklevéllel tünteti ki őket. Egyben általam kíván részükre további sok sikert és eredményes hegymászó tevékenységet.

T. Előadóülés! Atyval kezdtem üdvözetemet, tőle kölcsönzött szavakkal szeretném be is fejezni.

„Mi idősebbek csupán csak várunk,
Híres hegymászók már nem lehetünk,
De a szíveteket azt megérdemeljük
Mert veletek száguld, vív, ujjong a lelkünk
Véreink és kedves barátaink, magyar hegymászók.”

Oklevelet kaptak:

Balaton Zoltán, Csíkos József, Dékány Péter technikai vezető, dr. Nagy Sándor szervező, Ozsváth Attila, dr. Papp Kálmán, Szabó László, Várkonyi László, Vörös László.

Nagy Sándor dr.

Összefoglalta az út eredményeit. A Shisha Pangma 8012 m-es csúcán állt 1987. október 1-én a Kínai Népköztársaság kikiáltásának nemzeti ünnepén – Nagy Sándor és Ozsváth Attila. Az időjárás kedvezőtlen alakulása miatt a következők csak október 8-án érték el a csúcst. Ezek Balaton Zoltán, Csíkos József, Várkonyi László és Vörös Zoltán voltak.

A magyarokkal azonos időben, de valamivel korábban voltak ott a lengyelek. Jerzy Kukuczka vezette a vállalkozást, akinek ez volt a 14. nyolcezrese. A magyarok voltak tehát az első külföldiek, akik a hírt hallották és jókívánásaikat kifejezhették.

A HÁROM HIMALÁJA EXPEDÍCIÓ ÖSSZEHASONLÍTÁSA

Ennek az társnak a szerzője volt, aki mind a három vállalkozásban résztvett. Szerk.

1983. Satopanth	7075 m	7 fő
1985. Himalchuli	7893 m	12 fő
1987. Shisha Pangma	8012 m	9 fő

Utazás: 1983-ban és 1985-ben légi úton előre küldtük a felszerelésünket Delhibe, illetve Katmanduba. Ez óriási könnyebbséget jelentett az 1987-es expedícióval szemben, ahol végig magunkkal vittük a fél világon keresztül az egy tonnányi felszerelésünket.

1983-ban Budapest–Moszkva–Delhi, illetve Delhi–Zürich–Budapest utat repültük. Delhitől 2 napot buszoztunk, 2 nap gyaloglással értük el az alaptábort. A szent zárán-dokhely közelsége miatt nagyon jó útviszonyok voltak egész a Gangesz forrásáig (pilisi turista út jellegű, fehérrel festett szegélykövekkel).

1985-ben Budapest–Róma–Delhi–Katmandu utat repültük oda-vissza. Katmanduból egy nap alatt értünk Bhote Odarig busszal és teherautóval. 6 napi gyaloglással, hegyi ösvényeken értük el az alaptábort.

1987-ben csak szakaszokat repültünk, még pedig Budapest–Moszkva, Taskent–Delhi, és vissza Irkutzk–Moszkva–Budapest. A szakaszok közötti távolságokat vonattal, illetve busszal tettük meg.

Moszkva–Taskent	3370 km	58 óra, vonat
Delhi–Katmandu	920 km	60 óra, busz
Katmandu–Lamasangu	77 km	busz, amíg ki nem törött a hátsó kereke, majd tovább teherautóval.
Lamasangu–Zhangmu (kinai határ)	47 km	gyalog, teherautó, újra gyalog
Zhangmu-alaptábor	120 km	terepjáró
alaptábor–Lhasza	830 km	2 nap terepjáró, teherautó, busz
Lhasza–Golmud	1130 km	22 óra busz
Golmud–Peking	2880 km	88 óra vonat (csak ülőhely!)
Peking–Irkutzk	2600 km	50 óra vonat

Az összes utazásra fordított idő az alaptáborig és az alaptábortól Budapestig:

	oda	vissza	összes nap
1983-ban	6	5	11
1985-ben	10	6	16
1987-ben	12	13	25

Évszak: 1983-ban és 1987-ben az őszi időszakban,
1985-ben a tavaszi időszakban másztunk.

INDULÁSRA KÉSZEN ÁLLNAK A JAKOK, HOGY A
KÉSZLETEINKET AZ 5800 M-ES ELŐRETOLT
TÁBORBA SZÁLLÍTSÁK

(Ozsváth Attila)

VALÓSZÍNŰTLEN TISZTASÁGÚ GLECCSERTŰK A
KOPÁR KÖSIVÁTAGBAN

(Ozsváth Attila)

ÉLELMISZER

Időjárás:

1983-ban a 29 hegyi napból 3 nap volt rossz idő. A csúcstámadás során másfél méter hó hullott. A többi napokra a hideg (-15 átlag), és tiszta idő volt jellemző. Az expedíció során mindenki kisebb-nagyobb fagyási sérülést szenvedett kézen, illetve lábon.

1985-ben a 37 hegyi napból 25-ön hullott dara és hó, de ez nem volt zavaró, mert a napali meleg miatt elolvadt.

1987-ben a 39 hegyi napból 7 nap volt rossz idő (felhős, havazás, szél), de a többi jó.

Élelmezés:

1983-ban nagyon sok főzős konzerv megmaradt. 1985-ben jó bontásban megvolt az egész élelmezés, de konzervből eléggé behatárolt volt a választék.

Jó tapasztalatot szereztünk tojásporral, szárított hagymával, paradicsom-porral, liofilizált párisival.

1987-ben 68 napig tartott az expedíció. 39 napot töltöttünk a hegyen. A többi napokon saját magunknak kellett az élelmezésünkről gondoskodni.

A Kertészeti Egyetem számunkra gyártott konzervei (5 féle) nagyon finomak voltak. Jól bevált a sokféle szárított zöldség, paradicsom. Legsikeresebb étkeink közé tartozott a frankfurti leves és a rizi-bizi. Legnagyobb melléfogást a lángolt kolbással csináltuk, mert 20 nap után megromlott.

Mászás:

1983-ban 150 m kötelet építettünk be, míg

1985-ben 1200 m-t,

1987-ben nem volt szükség fix kötélre.

1983-as expedíció alaptábora 4200 m-en 25 km-re volt a hegy lábától.

1985-ös expedíció alaptábora 4500 m-en 3 óra járásra volt a hegy lábától.

1987-ben közvetlenül a hegy lábánál 5800 m magasságban építettük fel az előretolt alaptábort. Itt és e fölött 24 napot töltöttünk. Nagyon jól sikerült akklimatizálódni, ha nincsenek megbetegedések, akkor mind a 9 fő feljuthatott volna a csúcsra.

Szerencsés volt a csúcs kiválasztása, ez az egyik legveszélytelenebb, legkönnyebben mászható 8000-es. Ezt támasztják alá Messner, ÜBERLEBT Alle 14 Achttausender (Túlélve mind a 14 nyolcezrest) című könyvének táblázatai is.

A Shisha Pangmára indított expedíciók 85%-a sikeres volt, és ezen a halálesetek száma mindössze 1%.

* * *

Ha a három expedíciót mászási nehézség szerint összehasonlítom, akkor a legnehezebb a Himalchuli volt, utána következik a Satopanth, és végül a Shisha Pangma.

HAZAI UTAKON

A Szakosztályunk 1987-ben meghirdetett útjainak összesítése:

9 gyalog
3 barlang
1 mászó
3 egyéb

16 út 312 résztvevővel, átlag 19 fő

- Január 24. Pálvölgyi barlang, új rész
Vezető: Dezsényi János (16 fő)
31. Budai hegyek
Vezető: Marossy Ferenc (– 10 °C, 5 fő)
- Február 14. Budai hegyek
Palla Gyula dr. (14 fő)
21. Mátyáshegyi barlang
Vezető: ifj. Kalmár (16 fő)
- Március 14. Pilis túra. Szentendréről busszal Táborig majd Szárazpatak-völgy – Hosszú-rét – Málnáshegy – Rókafogó-hegy – Pap-rét – Szt. László-hegy – Pilis-szentlászló.
Vezető: Zakariás Zoltán (13 fő)
28. Pilis túra. Csillag-hegy – Nagy-Kevély – Csobánka – Hosszú-hegy – Pilis-szántó.
Vezető: Siklós György (9 fő)
- Április 11. Pilisi Vaskapu, mászás
egésznapos eső miatt elmaradt
25. Kerékpártúra: Csepelen
Kvassay zsilip – Szabadkikötő – Szigetszentmiklós – Kavics-bányák – Lakihegyi adóállomás.
Vezető: Bolla Dezső dr. (3 fő)
26. Budai hegyek. Nagykovácsi – Szénás hegy – Ilonka rét – Zsíros-hegy – Nagykovácsi.
Vezető: Palla Gyula dr. (9 fő)
- Május 16. Látogatás az érdi Magyar Földrajzi Gyűjteményekben
Vezető: Dezsényi János
A gyűjteményeket bemutatta: Balázs Dénes dr. (29 fő)
23. Kétágú-hegy, mászás
egésznapos eső miatt elmaradt

A HEGYMÁSZÓ SZAKOSZTÁLY BÜKKI
VANDORGYŰLÉSÉNEK HARMADIK NAPJÁN A

A BALLA-BARLANG

(Fekete Antal)

30. Pilis túra. Határország. – Vöröskő – Urak asztala – Nagyvillám – Visegrád.
Vezető: Funk János (11 fő)

Június 6. Ördögtorony, mászás
Vezető: Babcsán Gábor (10 fő)

14. Gombász séta a Gödöllői dombvidéken
Vezető: Benke Magda (17 fő)

Szeptember 25., 26., 27., VÁNDORGYŰLÉS A BÜKK HEGYSÉGBEN

Szállás a Hollós-tető kempingjében
Félpanzió a Hollóstetői turistaházban
Szakvezető Hevesi Attila dr.
Szervező Dezsényi János

1. nap (du.) Bükkszentkereszt – Dorongos – Lófőtisztás – Kőlyukgalya – és vissza Bükkszentkeresztre.

2. nap. A Bükki Nemzeti Park Rejtekek kutatóház tanácstermében, videokazetták vetítése:

- Rombarlangok a Bükkben,
- Karsztvizeink védelmében,
- Fekete mészkőtől a Darázskőig.

Ez a tervszerinti vetítés du. lett volna, de a rossz idő miatt előrehoztuk. – A gk.-n érkezők (Bolla D., Hevesi A., Honti T., Horváth J., Karlócai M., Martinovich L., Pfahler P., Pogácsás Gy., Sasfi I., Urai J., Vajna L.) összesen 10 személy gk. és egy mikrobusz tulajdonosai készségesen szállították a csoportot, meghitt zsúfoltsággal a helyszínre.

Ugyanez volt a helyzet a szállítás tekintetében a du.-i gyaloglásnál, amikor a Pénzpataki őrházról Csúnya vgy. – Balla vgy. – Balla barlang – Répás-huta útvonalat jártuk be.

Vacsora után az étteremben ifj. Kalmár László beszélt a Természetjáró mozgalom megújulásáról.

3. nap.

Gyaloglás Hollóstetőről Bükkszentlászlóra, a Kelta nagysánc megtekintése. Du. Miskolcon az ortodox múzeum és templom megtekintése (világhírű ikonosztáz). A plébános Boleszli László engedélyével – aki a templomi ismertetést tartotta – a szakadó eső miatt ott a templomban volt a VÁNDORGYŰLÉS bezárása.

A VÁNDORGYÜLÉS RÉSZTVEVŐI

Antal István dr.	Karlócai Péterné
Antal Istvánné dr.	Kovács Boglárka (14)
Benke Magda	Lóránth József dr.
Bolla Dezső dr.	Marossy Ferenc
Bolla Dezsőné dr.	Marossy Ferencné
Dénes Jánosné dr.	Martinovich László
Dezsényi János dr.	Martinovich Lászlóné
Dezsényi Jánosné dr.	Melles Tivadar
Domján Kálmán	Melles Tivadarné
Domján Kálmánné	Molnár Lajos
Fekete Antal	Molnár Lajosné
Fekete Zoltán dr.	Pfahler Péter
Gábel András dr.	Pfahler Péterné
Görgényi András	Pogácsás György
Gyurich László	Pogácsásné Dezsényi Ágota
Hevesi Attila dr.	Pogácsás Ágota (4,5)
Honti Tamás	Prinz Gyula dr.
Honti Tamásné	Prinz Gyuláné dr.
Honti Csaba (12)	Prinz Gergely (6)
Horváth József	Puskás Elemér dr.
Horváth Józsefné	Sasfi Imre dr.
Horváth Andrea (15)	Sasfi Imréné dr.
Horváth László (13)	Sasi Nagy Istvánné
Jordán Kamill dr.	Šibalszky Zoltán dr.
Kalmár László id.	Szabó Ferenc
Kalmár László ifj.	Tass Viktor dr.
Karlócai Jánosné dr.	Tátrai Rupert
Karlócai Miklós	Tátrai Rupertné
Karlócai Miklósné	Urai János dr.
Karlócai Renáta (5)	Urai Jánosné dr.
Karlócai Roxán (3,5)	Vajna László
Karlócai Regina (1,5)	Vajna Lászlóné
Karlócai Ramona (0,5)	Vajna Balázs (8)

Október 31. SZEMLŐHEGYI BARLANG

Kessler Hubert dr. 80. születésnapját itt a barlangban ünnepelte a szakosztály. Az ünnepelt és barlang felfedező vezetésével a járatok megtekintése után a tanácsteremben gyűlt össze a 71 fő, aki megjelent ezen a zártkörű találkozón.

November 14. Vadaskerti tornyok. Az eső ellenére többen gyűltek össze, de mászás nem volt.

KESSLER HUBERT DR.

(Fekete Antal)

A SZEMLŐHEGYI BARLANG RÉSZLETE

(Fekete Antal)

28. Budai hegyek. Nagykovácsi – Antónia árok – Ördögtorony – Nagyszénás – Nagykovácsi
Vezető: Palla Gyula dr. (16 fő)

- December 5. Zajnáti hegyek. Klotildligetről, Kis-Széna hegy – Sas szikla – Fehér hegy – Vörös hegy – Kopár csárda.
Vezető: Horváth József (7 fő)

KAVARÁS

41. szám

1987. Karácsony

Megjelenik: minden szökő és nem szökő évben, ha valaki veszi a fáradságot, és megírja.

Móttó: Ne vess magadon, mert akkor sohasem leszel szomorú!

Aki nevetett, az mulatságos, aki megsértődik, az nevetséges!

VÁNDORGYŰLÉS A BÜKKBEN

Amikor az őszi bükki vándorgyűlés programját megkaptam, Szakosztályunk vezetője telefonon közölte, hogy három teljes napra emelték az időtartamot, mivel abban a csodás szerencsében lesz részünk, hogy a Bükk-hegység karsztvidékeinek egyik legjobb ismerője fog olyan rejtett szépségekhez és érdekességekhez kalauzolni, amelyek megérik az idő hosszabb ráfordítását. A szállás egyébként kellően meg van szervezve, s pompás faházak várnak a Hollóstetői Bükk hűs ölén.

Nagy várakozással néztünk tehát a vándorgyűlés három napjának gondtalan és bonyodalommentes eltöltése elé, és bizalmunk akkor sem csappant meg jelentősen, amikor megérkezve kiderült, hogy csak négy faházba lehet azonnal beköltözni, a többit még takarítják. Seba, gondoltuk, minden kezdet nehéz; majd beköltözünk, ha visszatérünk a délutáni túráról. Egyik önként jelentkező túratársunk vállalta, hogy lemond a túráról, megvárja a takarítás végét, s átveszi a kulcsokat, hiszen a tábor gondnoka és egész személyzete délután korán otthonába kíván távozni.

Ezekután, a négy kunyhóba összezsúfolva a többiek holmiját is, gondtalan, vidám szórakozással vágtunk neki Bükkszentkeresztről szakavatott vezetőnkkel az élen, a Déli Bükk rengetegének.

A vezetésben bízva, én is mellőztem a térkép figyelését, s a társaság végső csoportjában önfeledten beszélgettem. Azt ugyan megállapítottam, hogy a jelzett útról letérve, jelzetlen, és egyre gyengébb ösvényen haladunk, de, gondoltam, ez a jelzett különleges helyi ismeretek közé tartozik.

Egyszer csak aztán megtorpant a középhad, s utól érve őket értesültünk arról, hogy már régen minden látó és halló összeköttetés megszűnt az élcsappal, amely előrerohanva, úgy otthagya sorsára a tömeget, mint Szent Pál az oláhokat, s most senki se tudja, merre tovább.

Elővettük tehát az eddig a bizalom folytán elhanyagolt térképet, hogy a Dorongos vezető ígéret földjére vezethessük a társaságot, csakhogy rövidesen kiderült, hogy se sem figyelte, hogy merre mentünk, márpedig egy órab közmondás szerint a legi térkép se használ, ha nem tudjuk, hogy melyik pontján lehetünk. Ehhez a bölcsesség még hamarosan annak a másiknak a leszögezése társult, hogy a legkiválóbb helyi ismeretekkel rendelkező vezető se ér sokat, ha nem figyel arra, hogy követik-e a nagylétszámú többiek. Mint utólag kiderült, ő néhány kiválasztott igyekvővel az angolokra jellemző splendifer izolációt, vagyis fényes elszigetelődést választotta, s így eléggé el nem ítélt módon elszakadt a széles tömegektől az egész hátralévő túra tartamára.

Mit volt mit tenni, át kellett venni a vezetést. Ez persze eleinte abból állt, hogy mentünk tovább az egyetlen járható ösvénynek tűnő csapáson, s amikor az is elfogyott, az orru után arra, amerre a legvékonyabbnak látszott a bozót, és amelyik a legvalószínűbb iránynak látszott.

Közben a lelkileg megrázkódtatott széles tömegek elhatározták, hogy legalább táplálékot vesznek magukhoz a Bükk karsztvilágában található szellemi manna helyéig, s amíg én az utat kerestem, letelepedtek a földre, ahol éppen érték.

Így megerősödve aztán friss energiával tudták legyőzni a lefelé vivő csapást, s szerencsésen elkerülve az út közepén hirtelen előbukkanó víznyelőt – ami legalább tényleg karsztjelenség volt, és nem is akármilyen! – leértek a völgybe, ahonnan már gyerekjáték volt eltalálni a Lófő-tisztásra.

Az idő közben nem volt rest, és szorgalmasan telt, úgyhogy a Dorongosról már szó se lehetett. A társaság zöme – már amelyik rész legalább idáig eljött, hiszen egy kisebb csapat már a völgybe leérve, a rövidebben kanyargó kövezett utat választotta visszafelé – tehát a zöm egyenesen visszaindult a tisztásról Bükkszentkeresztre. Magam néhány rettenthetetlen idealista társaságában azért mégis felmentem a Kőlyukgalya csúcsára, ahol néhány percig gondtalanul élveztem a gyönyörű napsütésben pompázó tájra való kilátást.

Visszaindulva a Lófő-tisztás felé, egyszercsak egy hihetetlen erősségű égi hang törte meg a természet csendjét: „A turisták azonnal hagyják el a területet, éleslövészet folyik!”

Ez nagyon meglepett, mert eddig egy lövést se hallottunk. De az ismételt égi figyelmeztetést nem lehetett figyelembe nem venni. Csak az volt a baj, hogy az égi hang nem közölte, melyik területről van szó, és merre lehet kijutni belőle. Így hát az egyetlen lehetőségét választva, nyugodtan mentünk az eredeti irányba. Mint kiderült, ez jó volt, mert csakhamar talákoztunk a bennünket riadtan kereső, terepjáró hangszórós kocsival, egyszercsak megláttuk a táblát is, ott, ahol egy félórája még biztosan nem volt semmi hasonló. Most állították oda. Hiába, jobb később, mint soha!

Mint később kiderült, a terület gondosan körül volt zárva; minden út sorompókkal és őrséggel lezárva. Ezek az őrségek nyugodtan falatoztak őrhelyükön, abban a biztos tudatban, hogy teremtett lélek sincs a lezárt részen, s nyugodtan kezdődhet a lövöldözés, és roppant meg voltak lepve, amikor egyszercsak hol az egyik, hol a másik, hol a harmadik sorompónál bukkantak fel a lezárt rész belsejéből közelítve kisebb-nagyobb turista-csoportok. Erről a tényről azután egymást riadtan értesítették rádiótelefonon.

Már-már ejtőernyővel leeresztett felforgatókra gyanakodtak, mikor kiderült, hogy mindezek a csapatok a mi félvezetődött társaságunk tagjai, akik éppen a rejtett ösvényeken haladva jutottak az őrségeket nem érintve, a terület belsejébe.

Miután a tátott szájú örök mellett elügetve, mindenki visszaért Bükkszentkeresztre, ott éppen kalandjainkat egyeztettük, amikor hírnök jött, és pihegve szólt: kiváló karszt-tudósunk autója nem indul, segítség kell.

Már nekirugaszkodott a betolásnak néhány jó erőben lévő túratársunk, amikor valaki megkockáztatta a kérdést, hogy hátha kifogyott a benzin. És valóban, a tank csontszáraz volt. Ekkor a kocsit tulajdonosa felkiáltott: „Leszívta a falu ellenséges érzületű lakossága! Kilopták a benzint!”

A rémhír gyorsan terjed, s így pár pillanat múlva már meg is jelent a becsületében sértett falu képviselőjében egy bizalomgerjesztő öreg bennszülött, felháborodva és méltatlankodva, hogy ilyesmi náluk még sohasem fordult elő.

Hát most sem! Mint kiderült, a Karsztok kiváló ismerője az autóvezetést még nem ismerte annyira kiválóan, – arra a vizsga óta eltelt két teljes hét nem volt elég, amit a Skodáján ékeskedő nagy „T” betű is szemléltetett – hogy arra is gondoljon, mennyi benzin meddig lehet elég.

Az izgalmak után visszatért a társaság a Hollós-tetőre, ahol 8-kor várt a jól megérdemelt vacsora. A zöm rögtön a faházakhoz sietett, azokat végre birtokba venni, lerakodni, és magát rendbeszedni: Mi, néhányan először a vendéglőbe tértünk be, ahol legnagyobb csodálkozásunkra a kulcsok átvételével megbízott barátunkat pillantottuk meg, vidáman sörözgetve.

Arra a kérdésre, hogy nem kellene-e neki az érdekeltek között a kulcsokat kiosztani, azt felelte, hogy az utasítás szerint a túra után egyenesen a vendéglőbe kell menni, aki tehát a rendelkezést áthágva, olyan bűnös útra tért, hogy a 3/4 óra időt a vacsoráig a szállásán merné eltölteni, magára vessen, ha oda nem tud bejutni, a mely tény a parancsszegés legenyhébb büntetése lesz.

Ezekután én – lévén a négy, már délben beköltözhető kalyiba egyikének boldog élvezője, – átmentem a táborba, ahol az egyenesen odaérkezett zömöt katonás rendben toporogva találtam kulcsörző barátunk faháza körül egyenletesen elosztva, és az ablakokon át az ott belül látható, de elérhetetlen távolságban sorakozó kulcsokat szemlélve. De a helyzet sürgős megoldást kívánt, és az ősi Tóbiás-leleményesség most sem vallott kudarcot. Mivel nyilvánvalóvá vált, hogy a vendéglőből nem érkezik a felmentő segítség, a „kicsi a gyerek, de ügyes” jelszóval a kis Karlócai Renátát a szerencsére langaléta apja felemelte, és félrehúzva a fenti tolóablakot, beeresztette az ostromlott várba. A gyerek azután a távollevő várkapitány által biztos helyre tett kulcsokat egyenként kiadta, s végül apjának őt is sikerült sértetlenül kihúznia az erődéből. Így azután a dolog rendeződvén, még el lehetett érni a vacsorát is. Itt már csak egyes, levesre is vágyó elégedetlenek lázadásával kellett megbirkóznia szegény, sokat próbált szakosztályvezetőnknek.

Legyűrtük tehát az első napot, s mivel, annak bemutatására, hogy csak minden kezdés nehéz, a továbbiak már simábban mentek, nem számítva kisebb esőket, mégis eredményesen, és eseményekben gazdagon zárhattuk Miskolcon a Vándorgyűlést, amely valóban sok ritka, és érdekes karszt-élményben is volt végül is részünk.

(Sibalszky Zoltán dr.)

SZEMÉLYI DOLGOK

TAGJAINK NÉVSORA

Adler Rác József (94)	arany okleveles gépészmérnök	Budapest
Alkér András (44)	villamosmérnök	Budapest
Antal Sándor dr. (40)	geológus, tanár	Tatabánya
Antal Sándorné dr., Németh Márta (40)	geológus, tanár	Tatabánya
Antal István dr. (64)	közgazdász	Budapest
Antal Istvánné dr., Kápolnás Ágota (60)	tanár	Budapest
Babcsán Gábor (27)	térképész, ipari alpinista	Budapest
Balaton Zoltán (26)	gépész üzemmérnök	Budapest
Balázs Dénes dr. (63)	tanár	Érd
Balázs D. Oszkár dr. (32)	hidrobiológus	Miskolc
Barcsay Kálmán (31)	villamosmérnök	Budapest
Barczikay Dénes (59)	vegyésmérnök	Budapest
Benke Magda (68)	iparművész	Budapest
Bereznai Judit (34)	légiutaskísérő	Budapest
Bihari János (40)	gépésztechnikus	Dorog
Bíró Pál (80)	ker. ak.	Budapest
Bobály István (34)	MÁV alk.	Gödöllő
Bolla Dezső dr. (50)	tanár	Budapest
Botványi Ferenc (47)	távközlési technikus	Budapest
Bucsek Henrik (81)	üvegtechnikus	Budapest
Buzna Vilmos (75)	gépészmérnök	Budapest
Cenner Gyula dr. (72)	bíró	Budapest
Csada Imre dr. (71)	csillagász	Budapest
Csáki Maronyák Éva (31)	keramikus	Budapest
Cseh György (28)	raktáros	Budapest
Csikós József (33)	geofizikus	Miskolc
Csoma Pál (25)	autószerelő	Berettyóújfalu
Deák Ferenc (49)	népnevelő	Budapest
Dékány Péter (31)	geológus	Budapest
Dénes György dr. (64)	tanár	Budapest
Dénes Jánosné dr. (71)	textiltechnikus	Budapest
Dénes József (45)	gépészmérnök	Budapest
Dezsényi János dr. (71)	bőrvegyész	Budapest
Dezsényi Jánosné dr. (64)	tanár	Budapest
Dézi Zoltán dr. (59)	közgazdász	Budapest
Domján Kálmán (68)	villamosmérnök	Budapest
Dura Lajos (52)	műszaki ügyintéző	Budapest

Dworák József dr. (63)	kohómérnök	Budapest
Farkass Alfréd (71)	könyvszakértő	Budapest
Fekete Antal (37)	fényképész	Budapest
Fekete Katalin (33)	idegen ny. levelező	Budapest
Fekete Zoltán dr. (72)	közgazdász	Budapest
Funk János (76)	építészmérnök	Budapest
Futó Endre dr. (41)	fizikus	Budapest
Gábiel András dr. (65)	egyetemi adjunktus	Budapest
Gerzselyi Tamás (39)	villamosmérnök	Budapest
Gond Ferenc (33)	vízgazd. üzem mérnök	Budapest
Görgényi András (75)	vegyészmérnök	Budapest
Görgényi Andrásné Petrován Antónia (68)	főiskolai docens	Budapest
Györfy Mihály dr. (30)	orvos	Pécs
Győri Jenő (36)	villamosmérnök	Budapest
Gyurich László (64)	üzem szervező	Budapest
Halmos Péter (44)	gépészmérnök	Budapest
Haranghy Péterné, Drabant Zsuzsanna (55)	szerkesztő	Budapest
Hartig Miklós dr. (69)	revizor	Solymár
Hoffmann György dr. (38)	gmk. tag	Budapest
Horváth Gergely (37)	főiskolai adjunktus	Budapest
Horváth József (69)	MÁV főfelügyelő	Budapest
Horváth József (46)	textiltechnikus	Budapest
Horváth Magda dr. (67)	vegyész	Budapest
Iványi László dr. (70)	jogtanácsos	Budapest
Jordán Kamill dr. (59)	állatorvos	Budapest
Józsa Sándor (39)	műszaki szerkesztő	Budapest
Kádas Sándor dr. (39)	közgazdász	Budapest
Kalmár László id. (75)	tanár	Budapest
Kalmár László ifj. (43)	okl. sportszervező	Budapest
Karlócai Jánosné dr., Kemény Mariann (62)	óvónő	Budapest
Karlócai Miklós (36)	villamosmérnök	Budapest
Karlócai Péter (30)	építészmérnök	Budapest
Kesselyák Péter (51)	mérnök	Budapest
Kessler Hubert dr. (80)	mérnök-geológus	Budapest
Kiséry László (44)	tanár	Budapest
Kisgyörgy Ádám (54)	építésztechnikus	Miskolc
Kiss Ferenc (29)	tanár	Budapest
Kiss Ferenc Csanád (41)	kertész üzem mérnök	Balatonfüred
Kiss Klára (48)	üzem mérnök	Budapest
Kiszely György (33)	műszerész	Budapest
Kollár Lajos (36)	színházi ügyelő	Szentendre
Komarnicki Edit (56)	külker. üzletkötő	Budapest

Komarnicki Gyuláné dr. (78)		Budapest
Kovács István (25)	térképész	Budapest
Kovács Márta (27)	üzemgazdász, bedolgozó	Budapest
Kovács Zoltán dr. (73)	jogász, bibliográfus	Budapest
Kovács Lóránt (74)	közgazdász	Budapest
Kovalik András (49)	beszerzési csop. vez.	Budaörs
Köhler Ferencné, Modránszky Teodózia (59)	közgazdász	Budapest
Kubassek János dr. (30)	tanár	Budapest
Kunfalvi Rezső (82)	tanár	Budapest
Kunos Gábor (32)	villamosmérnök	Budapest
Lorberer Árpád dr.	geológus	Budapest
Leél-Össy Szabolcs (27)	geológus	Budapest
Lóránth József dr. (30)	vegyész	Budapest
Marossy Ferenc (66)	építésmérnök	Budapest
Martinovich Valér dr. (61)	mg. mérnök	Budapest
Martinovich Lászlóné, Debulay Bianca (28)	keramikus	Budapest
Megyeri István dr. (31)	orvos	Budapest
Melicher Sándor (38)	műszerész	Budapest
Melles Tivadar (68)	mérnök	Budapest
Mészáros János (36)	villamosmérnök	Budapest
Mitsányi Zoltán (25)	mérnök	Budapest
Móga János (31)	földrajztanár	Budapest
Nádorfi Lajos (36)	filmoperatőr	Budapest
Nagy István (62)	mérnök	Budapest
Nagy Katalin (26)	id. nyelvű levelező	Budapest
Nagy Sándor dr. (37)	mérnök	Budapest
Neidenbach Ákos (42)	GMK tag	Budapest
Nemerkényi Antal dr. (35)	földrajztanár	Budapest
Nemerkényi Antalné dr., Hidegkuti Krisztina (34)	tanár	Budapest
Németh Albert (83)	tanár	Budapest
Németh Miklós (71)	postafelügyelő	Budapest
Némethné Czákó Erika (45)	vegyésmérnök	Százhalombatta
Omáisz Edit (38)	p.ü. előadó	Budapest
Orbán Pál (65)	szabvány tervező	Budapest
Óvári Árpád (51)	g. mérnök	
Ozsváth Attila (31)	nyomdász	Budapest
Pajor István (49)	gépésztechn., Testn. Főisk.	Budapest
Palla Gyula dr. (67)	ügyvéd	Budapest
Pathy Nagy Ernő (73)	tanár	Budapest
Péli József (61)	építésztechnikus	Budapest
Perge Ferenc (54)	gép. előadó	Budapest
Péror Csaba (37)	geológus	Budapest

Péterváry Gábor (43)	M. Rádió, szerkesztő	Budapest
Pfahler Péter (35)	villamosmérnök	Budapest
Pogácsás György (38)	geofizikus	Budapest
Pogácsás Györgyné, Dezsényi Ágota (30)	tolmács	Budapest
Prinz Gyula Gusztáv dr. (72)	gazd. szaktanár	Budapest
Puskás Elemér dr. (76)	banktisztviselő	Budapest
Radnóti Sándor (45)	villamosmérnök	Budapest
Sára György (34)	tanár	Budapest
Sárközy András (25)	meteorológus	Budakeszi
Sasfi Imréné dr., Holl Éva (59)	tanár	Budapest
Schmatz Béla Zsolt (27)	vegyészlaboráns	Budapest
Serényi Emma (71)	tanár	Budapest
Sibalszky Zoltán dr. (61)	villamosmérnök	Budapest
Siklós György (68)		Budapest
Singer János (26)	GMK tag	Budapest
Skerletz Iván (48)	Tájfutó Szöv. főtitkár	Budapest
Stépán Nándor (77)	tanár	Budapest
Stolmár Ede (38)	villamosmérnök	Budapest
Szabadka Péter (36)	gyógypedagógus	Budapest
Szabó Ferenc (77)	mérnök	Budapest
Szabó Gábor (37)	villamosmérnök	Budapest
Szabó István (48)	lakatos	Dorog
Szabó László (34)	rendszertervező	Miskolc
Szabó Szilárd (41)	villamosmérnök	Budapest
Szekér István dr. (67)	jogtanácsos	Budapest
Szekér Istvánné dr., Székely András dr. (62)	statisztikus	Budapest
Szelényi Andor (83)	egyetemi tanár	Budapest
Szendrő Szabolcs (41)	gépésztechnikus	Budapest
Szentgyörgyi József (87)	technikus	Budapest
Szentpétery Tibor dr. (71)	építészmérnök	Budapest
Szép Jenő dr. (67)	fényképész	Budapest
Szép Jenő ifj. (30)	egyetemi tanár	Budapest
Szerdahelyi László (46)	matematikus	Budapest
Szondi György (46)	esztorgályos	Budapest
Tálos Zoltán (61)	villamosmérnök	Budapest
Tamaskó Béla dr. (66)	tanár	Pannonhalma
Tass Viktor dr. (60)	jogtanácsos	Budapest
Tátrai Rupert (58)	jogtanácsos	Budapest
Tátrai Rupertné, Kerekes Piroska (53)	üzemvezető	Budapest
Toldi György (31)	munkaügyi előadó	Budapest
Tolnai István (26)	agrármérnök	Budapest
	műszerész	Dorog

Tóth Csaba (29)	építésmérnök	Budapest
Tóth-Pál Sándor dr. (72)	ügyvéd	Budapest
Tőkés László (69)	kesztyűszabász	Budapest
Török Turul		
Várdai Ferenc (61)	gépezsmérnök	Budapest
Vanicsek László (25)	biológus	Budapest
Varga György dr. (62)	jogtanácsos	Budapest
Veres Gyula Zoltán (83)	festőművész	Budapest
Virágh Magda (62)	tanár	Budapest
Vízkelety László dr. (64)	közgazdász	Budapest
Vörös László (36)	műszerész	Szentendre
Wehnerné Balassa Zsuzsa (54)	tervező technikus	Budapest
Wertán Pál (85)	mérnök	Budapest
Zakariás Zoltán (77)	mérnök	Budapest
Zalányi Béla (64)	elektrikus	Budapest
Zsák Lajos (40)	vízépítési technikus	Budapest

NESZTOROK KÖSZÖNTÉSE

Szakosztályunk gyakorlata szerint a 70. életévüket betöltött tagok alkotják a NESZTOROK TESTÜLETÉT. Tisztelettel köszöntjük az új belépőket – ebben az évben egy főt – és azokat, akik öttel osztható számot töltöttek be.

70 éves	Iványi László dr.
75 éves	Buzna Vilmos Görgényi András Kalmár László (öt már egy évvel ezelőtt is köszöntöttük, tévedésből)
80 éves	Biró Pál Kessler Hubert dr.
85 éves	Wertán Pál

ÚJ TAGJAINK

Balaton Zoltán (26)	gépész üzemmérnök	1136 Rajk László u. 9.
Balázs D. Oszkár dr. (32)	hidrobiológus	3508 MISKOLC, Szputnyik út 9/12.
Bereznai Judit (34)	légtu taskiséřő	1196 Bajcsy Zs. tér 12–15.
Dézi Zoltán dr. (59)	közgazdász	1114 Bocskai út 17.
Gond Ferenc (33)	vízgazd. üzemmérnök	1124 Fűrj u. 32/b.
Horváth József (46)	textiltechnikus	1108 Bányató u. 8.
Kovács István (25)	okl. térképész	1098 Toronyház u. 13.
Köhler Ferencné (59)	statisztikus	1034 Szőlő u. 33.
Megyeri István dr. (31)	sebészorvos	1203 Hosszú u. 17.
Nádorfi Lajos (36)	filmoperatőr	1093 Közraktár u. 28.
Pajor István (36)	gépésztechnikus	1125 Galgóczy u. 36.
Sárközy András (25)	meteorológus	2092 BUDAKESZI Vöröshadsereg út 169.
Singer János (26)	sportmasszőr	1034 Bécsi út 149.
Szondy György (46)	villamosmérnök	1022 Bimbó út 22.
Vanicsek László (25)	biológus	1064 Nagymező u. 11.
Várkonyi László (31)	üzemmérnök	1075 Rumbach S. u. 9.
Zalányi Béla (64)	elektrikus	1025 Szépvölgyi út 2/b.

ÜDVÖZLŐ LAPOK

Tagjaink útjairól az alábbi köszöntések érkeztek:
Sajnos sok a dátum nélküli lap!

1987.		
I. 11.	Kiss Ferenc, Cseh György	Magas Tátra
I. 3.	Kiszely György	Rodope hegység
I. 24.	Neidenbach Ákos	Rila hegység
I. 28.	Futó Endre	Genf
II. 2.	Pfahler Péter	Pinzolo (Olaszo.)
II. 3.	Pfahler Péter	Pinzolo
II. 3.	Sibalszky Zoltán, Tass Viktor	Juli Alpok
II. 9.	Neidenbach Ákos	Magas Tátra
II. 10.	Szabó László, Papp Kálmán dr.	Ararát
II. 12.	Győri Jenő, Nagy Erzsébet	Alacsony Tátra
II. 21.	Kiss Ferenc, Cseh György	Magas Tátra
III. 9.	Balázs D. Oszkár feleségével és Halmos Erzsébet	Új-Zéland
III. 10.	Ozsváth Attila	Rila hegység
III.	Kiszely Gy., Schmatz B., Kunos G., Neidbenbach Á.	Fogaras
III.	Halmos Péter, Chatel András dr.	Jemen
III. 27.	Kunos Gábor, Balog Géza	Rila hegység
III. 30.	Pogácsás György	Oxford
IV. 10.	Dura Lajos	Tengiz (SZU)
IV. 12.	Pfahler Péter	Dolomitok
V. 6.	Kunos G., Schmatz B. és felesége, Balog Géza	Magas Tátra
V. 6.	Kunos G., Schmatz B. és felesége, Balog Géza	Magas Tátra
V. 6.	Tóth Csaba	Kaukázus
V. 10.	Kádas Sándor	Valfurva (Olaszo.)
V. 12.	Toldi György, Kiszely György	Ortles hegység
V. 21.	Pogácsás György	Bécs
V.	Cenner Gyula dr.	Szlovákia
V. 26.	Győri Jenő	Szocsi
VI. 9.	Fekete Antal és húga Katalin	Kis Fáttra
VI. 21.	Pajor István	Peru
VI. 22.	Kunos Gábor, Schmatz Béla és felesége	Magas Tátra
VI. 24.	Melicher Sándor és családja	Magas Tauern
VII.	Toldi György, Kádas Sándor, Kiszely György	Peru
VII. 15.	Cseh György, Kiss Ferenc	Svédország
VII. 22.	Megyeri István és felesége	Dachstein
VII. 23.	Dura Lajos és felesége	Törökország
VII. 25.	Radnóti Sándor	Békás szoros
VII. 30.	Barczikay Péter	Chamonix
VII. 30.	Wehnergé Balassa Zsuzsa	Ausztria
VII. 31.	Barczikay Dénes	Ausztria
VII. 31.	Mészáros János és felesége	Dachstein

VIII. 2.	Benke Magda, Siklós György	Ausztria
VIII. 3.	Martinovich Valér dr.	Magas Tátra
VIII. 6.	Győri Jenő	Grindelwald
VIII. 6.	Szép Jenő	Hawaii
VIII. 10.	Kunos G., Schmatz B. és felesége, Balog Géza	Chamonix
VIII. 15.	Antal István dr. és felesége	Szlovákia
VIII. 17.	Adler-Rácz József és felesége	Gstaad
VIII. 20.	Halmos Péter és felesége	Lhásza
VIII. 21.	Orbán Pál	Izland
VIII. 23.	Neidenbach Ákos	Karinthia
VIII. 25.	Pfähler Péter és felesége	Salzburg
VIII. 26.	Mészáros János	Biharhegység
VIII. 29.	Zsák Lajos	Kenya
IX. 3.	Prinz Gyula dr.	Magas Tátra
IX. 3.	Cenner Gyula dr., Karlócai Jánosné dr.	Magas Tátra
IX. 4.	Karlócai Jánosné dr.	Magas Tátra
IX. 6.	Puskás Elemér dr.	Fogarasi havasok
IX. 9.	Tibet '87 expedíció résztvevői	Katmandu
IX. 12.	Wanda Rutkiewicz és társai	Shisha Pangma
IX. 20.	Kunos G., Kiszely Gy., Neidenbach Á., Balog G.	Magas Tátra
IX. 22.	Puskás Elemér	Magas Tátra
IX. 24.	Horváth Magda dr., Végh László és felesége	Grindelwald
IX. 29.	Zakariás Zoltán	Fogaras
X. 4.	Horváth József	Tbilisi
X. 11.	Kunos Gábor	Magas Tátra
X. 14.	Vörös László	Lhásza
X. 25.	Babcsán G., Singer J., Sárközy A.	Yosemite Park
XI. 12.	Domián Kálmán és felesége	Galyatető
XII. 7.	Szép Jenő és felesége	Tucson (USA)

BARÁTI HEGYMÁSZÓ KLUBOK

A jelen BESZÁMOLÓ megjelenését anyagilag támogatták

BUDAI XI. KERÜLETI S.E. HEGYMÁSZÓ SZAKCSOPORTJA,
ajánló Sára György

FELSŐZSOLCAI TERMÉSZETBARÁT EGYESÜLET (FETE)
vezetője Katona Ferenc

FERENCVÁROSI TERMÉSZETBARÁT SPORTKÖR (FTSK)
vezetője Hoffmann György dr.

„HEGYISPORT” KLUB (korábban OSC)
vezetője Szabadka Péter és Sárközy András

MISKOLCI ALPIN CLUB (MAC)
vezetője Szabó László

NOVOTRADE
ajánló Alkér András

A támogatást, köszöni az MFT Hegymászó szakosztállyal

ÜZLETÁGAINK

ASK mérnöki iroda

Számítástechnika

Szoftver kiadó

Találmányi üzletág

Joint Venture

Külkereskedelem

Meriklon

Sotheby's

Könyvkiadás

Kiállítás kivitelezés

Video studio

Reklám-propaganda

NOVOTRADE

IN MEMORIAM

Arnberger, Erik dr.

(1917–1987)

Arnberger professzor egyetemi tanár volt Bécsben. Akadémikus, és az Osztrák Tudományos Akadémia Térképészeti Kutató Intézetének igazgatója. Húsz évig vezette az Alpenverein „Edelweiss” szakosztályát. Maga is hegymászó. Tehát a magashegyi térképek adatgyűjtésénél és szerkesztésénél pontosan tudta mire van szüksége a hegyi embernek. Két előadást tartott Magyarországon. Először 1983 októberében „Az osztrák turista és magashegyi térképészet fejlődése” címen. Számunkra sok érdekeset mondott, de talán az a legemlékezetesebb, hogy Ausztriában az Alpenverein maga határozza meg, mikor, melyik részről és milyen léptékben ad ki térképet. A biztonságos hegyiközlekedés érdekében a gleccser és a sziklavilágot nemcsak 1:25.000 léptékben adja ki, hanem ugyanazon a térképlapon ha kell 1:10.000 sőt 1:5.000-es léptékű kivágattal a szükséges részleteket is. Második előadása egy évvel később „Észak-Borneo folyó- és hegyvidékén” címmel hangzott el. Ez alkalommal kapta meg az MFT tiszteleti tagságáról szóló oklevelet.

Beranek Ferenc

(1899–1987)

Bunkó, ahogy a Budapesti Egyetemi Turista Egyesületben hívták. Szinte az iskola-padból került az első világháború olasz frontjára. Itt ismerkedett meg és szeretett bele a hegyekbe. A frontszolgálat szüneteiben Tirolban túrázott. Felsorolni is sok a csúcsokat amin járt. Mégis néhányat a 3000-ek közül: Hochschober, Kleinglockner és Grossglockner. A hazaérkezés után iratkozott be a Budapesti Műszaki Egyetemre és lépett be a BETE-be. Jóval később mondta „úgy érzem, hogy akkor ott az Egyetemi turisták körében mindannyian tiszteltük és szerettük egymást”. – Negyven évig volt a BKV elődje, a BESZKART megbecsült mérnöke.

Rockenbauer Pál

(1933–1987)

Váratlanul távozott 54 éves korában. Tudtuk, hogy vonzódik a természet szépségeihez. Számos helyen járt és amit forgatott azt közkincsünnké tette. Nálunk a Lóczy teremben négy előadása volt. „Utazás az Anktartison” (1969) „Utazás Nepálban” (1971) „Új Guinea hegyei között” (1973) és a „Korallok világa, Kuba” (1983) Szomorú büszkeséggel írjuk le, hogy Roki – így hívták barátai – utolsó magashegyi filmjét a Televízió segítő készségéből előbb mutattuk be, mint az bárhol is látható lett volna. A „KECSKEMÉTTŐL A PAMÍRIG” c. forgatását 1988. januárjában láthatták Budapesten a TIT Stúdióban azok akik eljöttek. Ekkor kerültek levetítésre az elmúlt évek magyar magashegyi

filmjei. Ezt az előadást már nem érthette meg, mert ott pihen a maga választotta helyen, Zengővárkonyban, a Mecsek lankáin, a szelíd gesztenyésben.

SZÁZ ÉVE SZÜLETTEK

Barcza Ferenc dr.

(1844–1983)

Születésének 100. évfordulóján megkülönböztetett tisztelettel gondolunk Feri bátyánkra, akinek négy évvel ezelőtt álltunk ravatalánál. (A búcsúzás gondolatait a Beszámoló 1983 tartalmazza.) Nagy akaraterő és jó készség kellett ahhoz, hogy valaki hatvan éves korában, kitérjen a honi hatóságok érdeklődése elől – soha nem bántották csak beszélgettek vele – és az USA-ba távozzék. Kezdetben mint fizikai munkás dolgozott, és amikor 20 év után hazatért egy jólmenő magyar könyvkereskedést hagyott az utódjára. Bőkezűsége (dollárban kapta a nyugdíját) nem ismert határt, ha a kis közösségünkről volt szó. Mikor betöltött 95 éves korában meglátogattam, fotelban ült az íróasztalánál. Beszélgettünk a régi dolgokról. A jelent, az egészségi állapota képviselte. Panaszkodott a térdeire, hogy nem a régiek. Amikor távoztam, felugrott és kikísért. (De.)

Komarnicki Román dr.

(1887–1973)

Édesapja lengyel volt, akit 3 éves korában elvesztett. Édesanyja magyar. Bécsben született. Egész életét Magyarországon töltötte és Budapesten halt meg 1973. március 22-én. Ügyvéd volt, aki olyan hírnévnek örvendett, hogy a két világháború között elnöke volt a Nemzetközi Ügyvéd Szövetségnek.

A legjobb magyar hegymászók közé tartozott. Főleg Gyula bátyjával mászott. Elsőként érték el a Középső- és Kis-Jégvölgyi tornyot. Ebben az időben sok tátrai fal volt még megmászatlan. Így a testvérek voltak az elsők a sikeres átmászásban a Gerlachfalvi csúcs ÉNY-i falán, a Lomnici csúcs K-i, a Triumetal É-i, a Mátra csúcs ÉK-i falán. A Batizfalvi csúcstra 1912-ben a D-i kéményben megmászott út ma is a klasszikus Tátra utak közé tartozik.

A lengyel hegymászókkal állandóan tartották a kapcsolatot. Talán ezzel függtek össze Komarnicki Román nehéz körülmények között végzett téli megmászásai. Ezek közül meg kell említeni a Téry csúcs és a Fecsketoronny első megmászását télen.

Vezetett túranaplót is. Ezek közül megmaradt az 1906. évi mászásokról szóló. Gyönyörű írással írt jegyzete Whympert idézettel kezdődik. A Budapesti Egyetemi Turista Egyesület alapító tagja, 1910 és 11-ben elnöke is volt. Termékeny hegyi író volt. Számtalan írását találni a Turistaság és Alpinizmus szinte minden évfolyamában és a Turisták Lapjában.

Wachter Jenő

(1887–1907)

Születésének 100., halálának 80. évfordulóján emlékezünk meg róla, aki nagy jövő előtt álló bölcsésztan hallgató volt és gondozott sírja – Angster Imre jóvoltából – megtalálható Pécsen a városi temetőben. A Wachter–Serényi–Horn mászó hármas utóútja a Magas Tátrában a Simon toronyra vitt. A csúcslézés után a nyugati falon mindenki, ők is ereszkedtek. Jenő – érthetetlen módon – egy ott telet kötélgyűrűt fűzte ereszkedő kötelét. A gyűrű szakadása okozta halálát. – A Magyar Turista Egyesület választmányi ülésén elítélte az Egyetemi Osztály fiataljainak tevékenységét. Erre feláll Komarnicki Gyula és bejelentette az Egyetemi Osztály kilépését. A zuhanás után kézzel az Egyetemiek Wachter emléktáblát helyeztek el a Magas Tátrában (1909. augusztus 8.). A tábla ma a Szimbolikus temetőben kereshető fel, de helye látható a Békavágyon. Két hónappal később 1909. október 11-én, Lovasberényben tartott közgyűlésen megalakult a Budapesti Egyetemi Turista Egyesület.

HÍREK

TELEKI SZÁM

A Földrajzi Múzeumi Tanulmányok 5. száma teljes terjedelmében Teleki Sámuel 100 évvel ezelőtti Afrika útjával foglalkozott. A különböző szerzők a nemzetközi jelentőséggel, a tudományos eredményekkel, a Magyar Néprajzi Múzeumba került anyaggal, állattani és botanikai érdekességekkel foglalkoznak.

Részletek Teleki útinaplójából szintén helyet kapott a számban. (Beszerezhető: a MFT könyvtárban, Bp., Népköztársaság útja 62. Ára: 60,- Ft.)

GRESKOVITS EMLÉKTÁBLA

Szentesen, a Horváth Mihály gimnáziumban 1987. május 6-án a folyosón márvány emléktáblát lepleztek le a volt diák emlékére. Greskovits Péter (1952–1985) a második magyar Himalája expedíció során Csanádi Sándorral vesztette életét 7000 m magasságban egy rendkívül erős hóviharban. A felkért ünnepi szónok Dezsényi János volt, aki megemlékezésében foglalkozott azzal a kérdéssel, miért nem helyes az olyan beállítás, hogy Greskovits Péter „életét áldozta barátjáért Csanádi Sándorért”

HEVESI ATTILA KANDIDÁTUSA FOKOZATA

A MTA elfogadta „A Bükk hegység felszínfejlődése és karsztja” c. kandidátusi értekezést 1987. április 29-én. Az opponensek Jakucs László és Székely András egyetemi tanárok voltak. Az érdeklődők nagy száma miatt a kisteremben sokan álltak. Hevesi Attila sujtásos magyar ruhában, kihajtott fehér ingben – mint egy márciusi ifjú – tartotta meg védekezését.

HALMOS PÉTER BALESETE

A nagyszerű hegymászó az utóbbi években a sárkányrepüléssel is foglalkozik. Januárban a Pátriáról ereszkedett le a Csorba tóhoz. A jeget hó borította és a távolság nehezen volt megállapítható. Így történt, hogy Halmos Péter jobb karját és vállát „vasakkal” kellett ellátni és gipszelní. Ebben az állapotban bal kézzel írt levelét nehezen olvastam. Meglátogattam. (De)

AZ EIGER ÉSZAKI FALA

Az első magyarok Szabadka Péter, Berecz Gábor és Himer József voltak, akik sikerrel feljutottak a normál úton, két éjszakát töltve a falban. A mászónapok 1987. szeptember 18., 19., és 20. voltak.

ADLER RÁCZ JÓZSEF AJÁNDÉKA

Nesztorunk 1987-ben töltötte be a 94. évet. Úgy gondolta, hogy hegymászó felszerelését elajándékozza. Beszámolóink 1985-ben még közölte a Berni Alpokban tett útjait. Ekkor az Oldenhorn 3122 m-es csúcsára is feljutott. A felszerelésből kaptak: Fekete Antal, Neidenbach Ákos, Péterváry Gábor, Toldi György és Dezsényi János.

SZENDRŐ SZABOLCS ÁRAMÜTÉSE

Munkahelyén 1987. május 31-én magasfeszültségű áramütés érte. Munkatársa önfeláldozó segítségének köszönheti életét. Először a Péterfy kórházban feküdt. Innen 4 nap után kellő orvosi körültekintés hiányában elbocsájtották. Otthon azonban az elvárás veszélye miatt nem maradhatott. Ezért a Kun u.-i kórházba került, ahol mindkét tenyerére június 25-én bőrátültetést kapott. A műtét másnapján derűsen fogadott. Még nem vett be fájdalomcsillapítót. Sajnos nem tud résztvenni a Shisha Pangma expedícióban. (De.)

ÉGI EMBEREK

Örvendetes, hogy a Magyar Televízió hegymászó témakörben ismét műsorra tűzött egy személy bemutatást. Szendrő Szabolcsot ismerhették meg, akik nézték az adást. Bámulatos, hogy milyen akaratereővel küzd ez a fiatalember — aki vasuti baleset következtében veszítette el fél lábát — a hegyi élményekért.

OLIMPIAI ÉRDEMREND

A NEMZETKÖZI OLIMPIAI BIZOTTSÁG elnöke A. Samaranch bölcs diplomáciával — bár a hegymászás nem olimpiai szám — Reinhold Messnernek és Jerzy Kukuczkanak azért, hogy külön-külön egy év különbséggel mind a 14 nyolcezresre feljutottak, az OLIMPIAI ÉRDEMREND ez ü s t fokozatát adta át.

ESZTERGOM

A magyar hegymászók szokásos őszi találkozóját Esztergomban tartották 1987. november 21-én. Ez alkalommal megalakult a papíron már meglévő és külföld felé jogi személyként működő Magyar Hegymászó Klub az MHK. Másik jelentős esemény, hogy a hegymászók vezetőjének személyében változás történt. Péterváry Gábort Nagy Sándor dr. követte. A HIMALÁJA SZÁM-ban mindkettőjük tevékenységéről megemlékeztünk. Péterváryról Babcsán Gábor írt. Idézünk néhány sort írása végéről: „Nem lehet céloim Gábor hároméves munkájának értékelése. Mindezeket azért bocsátom közre, mert távozásának körülményei azt mutatták, hogy a fentiekről — és egyszerűen az elemi tisztességről — néhányan alaposan elfeledkeztek.” Hegymászó 1987/2, 48. o.

BENEDEK ISTVÁN LEVELE DEZSÉNYI JÁNOSHOZ

Kedves Jánosom,

föltételezem, hogy a Te intézkedésre kaptam meg a Hegymászó 1986/2 számát, ezért Neked köszönöm meg. Nagy érdeklődéssel lapoztam bele, sok régi emléket ébresztett és sok meglepő újdonsággal szolgált. A Mont Blanc bicentennáriumáról bizony megleledkeztem, pedig magam is jártam rajta, az első megmászás történetét is megírtam valahol. Örömmel látom, hogy a Grandes Jorasses-t is fölfedezte valaki, s ügyesen megmászta az északi falát, amit épp akkor hódított meg Pierre Allain, amikor bátyámmal a déli falban bivakoltunk. Ennek bizony több mint fél évszázada. A Mont Blanc "normál" útvonala azóta - úgy látom - kissé megváltozott, nyilván a fogaskerekű miatt, ami jócskán megkönnyíti a feladatot. A mi időnkben a pénzes nyugatiak fogaskerekűvel mentek Montenvers-be és ott a hotelban aludtak, majd a magát hotelnak csúfoló Aiguille du Gouter-i házikóban hotelárat fizettek egy újabb éjszakáért, vagy pedig függővasúttal mentek fel az Aig. du Midire. A keleti diákoknak már akkor sem volt pénzük, így miháton vittük fel a sátrat Montenvers-be Chamonixból, ott volt az "alaptáborunk", és a fizető menedékházakat mindig elkerültük. Montenvers-től a Vallot menházig kissé hosszú volt az út, még hosszabb másnap a Mont Blanc, Maudit és Tacul csúcsain traverzálva a Margherita menházig (ahová a vihar kényszerített be). Harmadnap a Géant-glëccseren és a Mer de Glace-on át haza - vagyis a Montenvers-ben várakozó sátorhoz. Kemény körséta volt, de ennek a nyárnak legproblémátlanabb turája; a Géant, Jorasses, Grépon, Verte és Dru többször hozott kínos helyzetbe - amint ezt a Csavargás az Alpokban immár három kiadásban világgá kürtölte. Csak a harmadik kiadás fülszövegében árutam el, hogy a "narrátor" kitalált figura, a túrákat valójában a bátyám és én küzdöttük végig. Kissé primitív körülmények közt, de legalább magányosan: a csúcson senki nem zavart bennünket, s az egész három napos traverz alatt csak egy partival találkoztunk. A Matterhornt ellenben már akkor is naponta több százan ostromolták.

A K 2-vel kapcsolatos beszámoló döbbenetes. A hegymászás mindig is "eszeveszett" dolog volt, a nagy alpinisták közül sokan hulltak el, de ez a rohamos önpusztítás, ami az utóbbi évtizedek sajátja, azért is nagyon különös, mert fölszerelés, gyógyszer, orvos, helikopteres mentőexpedíció és minden egyéb segítség rendelkezésre áll, ami ötven éve még a világon se volt. Az a benyomásom, hogy a technikai fejlődés itt is - mint annyi más vonalon - többet árt, mint amennyit használ.

Még egy személyes kérdésem: Zsigmondy magyar hegymászó volt? Az orvostörténetből úgy tudom, hogy a három Zsigmondy-testvér - köztük a Nobel-díjas ultramiskópfeltalálóval - bécsi születésű, ~~vált~~, nevükön (és nyilván korábbi származásukon) kívül semmi közük a magyarsághoz.

Végezetül tudomásodra hozom, hogy tán egy évtizede hozzáfogtam "Barátom, Matterhorn" címmel ~~hozzáfogtam~~ egy nagy alpinizmus-történet írásához, amelynek első része az osztrák Alpokról szól, ide érve a Dolomitokat is, második része a svájci Alpokról, központi helyen előbbiben a Glockner, itt a Matterhorn, a harmadik rész pedig a francia-olasz Alpok, Mont Blanc centrummal. Különös könyv, történelemtől a geológiáig minden van benne, nem pusztán a hegymászás, inkább a tájak és hegyek története. Első feleségem halálakor épp a közepén tartottam, a Matterhorn környékén, azóta se eróm, se időm folytatni. Néhány fejezetét beloptam a Szirt a habok közt című kötetembe, önálló essay-ként. Ez ízelítőt ad a valószínűleg soha el nem készülő könyv sokszínűségéről; a meglevő részhez kitűnő képanyagot válogattam össze szerény könyvtáramból. Lehet, hogy a mai versenykorszakban kissé ódivatúan hat az efféle történelmi vissza- és körülpillantás, de ha egyszer mégis sikerülne befejeztem (lényegében pénzkérdés: folyton mást kell írnom, hogy megtermeljem a mindennapi s egyre növekvő rezsit), az igazi hegymászók örömeiket lennék benne.

Szeretettel üdvözlöl öreg barátod,
aki még Komarniczkiékkal mászta az
Oszolyt és Pierre Allainékkal a
francia Alpokat:

Budapest, 1987. július 13.

Benedek István
(Benedek István)

MAGYAR HEGYI IRODALOM

Változatlanul 1987-ben is a következő hegyi irodalmi termékek láttak napvilágot szakosztályunk tollforgatóitól:

- minden hónapban a Turista Magazin - általában a 13. oldal - HEGYMÁSZÓK HÍREI címmel, (Lásd az 59-70. oldalakon),
- évente egyszer a jelen BESZÁMOLÓ, amíg a társegyesületek lelkesedése és anyagi támogatása tart,
- évente kétszer a HEGYMÁSZÓ, '87/1 a PERU SZÁM, '87/2 a HIMALÁJA SZÁM, mindkettő 66-66 oldal terjedelemben. (Tartalomjegyzékük a 71. és 72. oldalakon.)

E lapra előfizetni nem lehet. Számonként megvásárolható a Magyar Természetbarát Szövetségben, csütörtöki napokon 18-19 óráig, amikor a hegymászók ott vannak. Ára számonként 150,- Ft.

A HEGYMÁSZÓK VILÁGA 1987

ELOADÁS

Móga János földrajztanár 1987. január 8-án, pénteken 18 órakor az E. TE Lóczy termében (Bp. VIII. Kun Béla tér 2. első em.) tartott előadást 1985. évi nagy utazásáról Lhasától Kutmandulg a Himaláján keresztül címvel. Ezt az utat először magyarok még nem járták be. (DJ)

MARCEL RÜEDIS HALÁLA A MAKALU

Nem akármilyen hegymászó személyiség fejezte be életét Földünk negyedik legmagasabb csúcsának sikeres megmásása után. Marcel Rüedis Svájcban élt és foglalkozása mézárómester volt. Mindig ellenkezte, hogy a hegymászást foglalkozásnak tekintse, mint ma sokan teszik. Kiváló kondíciója és nagy hegymászó tudása biztosították, hogy a nehéz vállalkozás sikeres bevezetéséhez. Egy 15 fős lengyel expedícióhoz csatlakozva, K. Wielickivel 1986. szeptember 24-én fennállt a Makalu 8475 m-es csúcsát. Számára ez volt a 10. nyolcezer. Az összesen 14 nyolcezer valamennyi csúcsát elérni, egy nemes küzdelem, melyben az élvonalban ott van a lengyel Jerzy Kukuczka 11 nyolcezer csúcsal és Reinhold Messner 12-vel. Marcel Rüedis 48 éves volt. A Makalu csúcsát az ÉNY-i oldalról érték el. Wielicki még aznap visszatért a 7900 m-en lévő 3. sz. táborba. Rüedis viszont a csúcs alatt, mintegy 8200 m-en bivakolt. Halálának körülményei tisztázatlanok. Feltehetőleg másnap ő is elindult a 3. sz. tábor felé, amit kimerültsége miatt már nem tudott elérni.

Marcel Rüedis 1986. májusában is járt a Himalájában. Akkor Peter Hubelert (osztrák) megmászták a 8201 m magas Cho Oyu-t. A Neue Zürcher Zeitung híre nyomán ismergett.

Pogácsáné Dezsényi Ágota THE AMERICAN ALPINE JOURNAL 1986

Ezt a patinás kiadványt az USA Hegymászó Clubja adja ki. Az 1986. évi 356 oldalas terjedelmű. Az első részében önálló hegycikkekkel, a másodikban összefoglalóval az előző év, tehát az 1985-ös évi hegymászó eseményeit a világban. — Nem kis büszkeséggel számolhatunk be arról, hogy ebben a kötetben kapott helyet, mintegy fél oldal terjedelmében a második magyar Himalája expedíció is, amit Orban Pál vezetett 1985-ben. A tudósítás címe: „Himalchuli, győzelem és tragédia” (240 o.) A TM 9/1985. számában részletesen adott hírt a vállalkozásról. (DJ)

MAGYAR HEGYMÁSZÓ- BEMUTATÓ

A NME Főosztászmernők Kar KISZ-vezetése csillagúrat szervezett október 4-én Barczikay László vezetésével a Kevélynyeregbe, amelyen közel 80 fő vett részt. A jó hangu-

latu sora és ebed után a delutáni program hegymászó-bemutató volt az Oszolyon Kovács István és Tiboldi András kedvcsinálásként látványos mászásokat mutatott be, majd szakosztályunk tagjainak segítségével az érdeklődő résztvevők gyakorlatban ismerkedtek a sziklamászással. (DL)

KETTEN A K2-N

A K2 déli fala megmászásának története lassan véget ér. Két lengyel hegymászó, Jerzy Kukuczka és Tadeusz Piotrowski, a dr. Karl H. Herrlikoffer által vezetett nemzetközi expedíció tagjai megtalálták a fal kulcsát. A fal 3500 m magas és 1970 óta számos élvonalbeli mászó próbálkozott vele, köztük Reinhold Messner, Yannick Seigheur, Wojciech Kurtyka és Doug Scott.

Az expedíció még együtt létesítette 6000 m-en az első tábort, de aztán a német és a két svájci visszavonult és a Broad Peak-re ment, így csak a két lengyel folytatta a mászást. Túljutottak a lenyúló közepész, kiemelkedő részen, és 6400 m-en a 2. számú tábort is felállították. Miután legyőzték a nagyon veszélyes serac alatti részt, hő- és jégjelölőn folytatták útjukat. Igen kemény volt a IV-es nehézségű sziklaborda, amelyen 500 m fix köteleket használtak fel. Az út ezen része összerúgható a Makalu nyugati falának direkt útjával. 1985. június 27-én Kukuczka és Piotrowski elértek a 7400 m-t és itt bivakoltak akklimatizációs célból. A végső támadást július 3-án indították az alaptáborból. Könnyű felszereléssel másztak, oxigénpalack használatát nélkül. Az első éjszakát a 2. számú táborban töltötték, a másodikat 7400 m-en, a harmadikat 7800 m-en. A fal meredekebb lett, és egy kuloár vezetett a fal felső végéhez. 8100–8200 m-en megállították őket egy nehéz sziklafal és egy 25 m-es párkány, amely végig V+-os nehézségű volt. 8100 m-en két bivakolás volt szükséges, hogy legyőzzék ezt az akadályt.

Július 8-án elérték a normál utat és 300 m-en keresztül ezt követték a csúcsig. Delután 8-kor álltak ott. Aznap déli körül köd és sűrű hóesés volt. Rövid ideig voltak a csúcson, majd az Abruzzi Buttress felé ereszkedtek vissza. 8300 m-en bivakoltak, mivel nem volt náluk sátor. Sem ételük, sem italuk nem volt. Ez volt a harmadik bivakok 8000 m felett. A következő nap is rossz idő volt, és ilyen nehéz körülmények között folytatták a visszatérést. Az alvós nélkül töltött éjszaka után következett a tragédia, amikor egy 55 fokos jégfalon ereszkedtek. Piotrowski elvesztette hágváosát, és kisúszott az 50 m-rel lejjebb lévő Kukuczka felett. Többet nem látták Kukuczka folytatni a visszatérést, közben két alkalmalmal dél-koreaiak tábort használtak. Onnan értesítették

a lengyel csoport vezetőjét, Janusz Majert. Piotrowski holttestét nem találták meg. Július 12-én tért vissza Kukuczka az alaptáborba.

Bár a tragikus baleset beárnyékolta a híres déli fal megmászását, végül is majdnem alpin stílusban teljesítették, és ez volt 1985-ben a Karakorum legnagyszerűbb eseménye. Az új út hossza 3500 m, nehézsége 50–55 fokos hó és jég, néhány 70–80 fokos betétel. IV–V+ os sziklával Kukuczka szerint nagyon nehéz mászás volt fizikailag és pszichikailag egyaránt. „Ez volt a legkeményebb próba egész hegymászó életemben” — tette hozzá jölehet a K2-t volt Kukuczka tizenegyedik nyolcezerese.

Nika
fárdította Nagy Ernő

PATAGÓNIA '86

1984. decemberében egy lengyel csoport új utat járt be a Fritz Roy északi falának bal oldalán. Így megmaradt a fal legnagyobb problémája, a hipnotikus központi repedés.

Ezt a K2-t 1986. januárjában egy olasz csoport mászta meg egy 2400 m hosszú és 1900 m szintkülönbségű nagyszerű új utat. A 48 szakasz közül 30-on UIAA szerint V–VI-os nehézségű volt, és ebben egy 25 m-es szakasz elérte a VII-es nehézséget is. Az új nagyobb része kitűnő sziklán „szabodon” vezetett, néhány A1–A2-es oszlokok résszel. A hegycsúcsát 1986. január 17-én érték el a 8 napos mászás után. Az expedíció tagjai Marco Sterni, Angelo Pozzi, Carlo Barbolini, Massimo Boni, Mauro Petronio és Myaro Rontini voltak. Az út részletes rajzát az 1986. június 1-én megjelent „Lo Scarpone” című újság közölte. Két-setszterlenyi volt az évad mászása a Fitz Roy-on.

Egy hasonló kvalitású utat másztak meg a juoszlávok (szlovének) a Cerro Torre eddig érintetlen keleti falán (3128 m). A mászás mind technikai, mind pszichikai szempontból nehéz volt. Az UIAA osztályozása szerint a klasszikus szakasz VII-10től VIII-ig, míg a mesterseges szakasz A3–A4-es nehézségű volt. 1986. január 18-án érte el a csúcsot hat férfi, köztük Matjaz Pirtravec, akinek majusban az ordogi Cerro Torre című filmje Premio Mario Bello díjat nyert Trento-ban. Az expedíció vezetője Stane Klemenec volt. Az expedíció három másik tagja egy rövid (500 m) új utat is megmászott a Fritz Roy-on. A Cerro Torre új részletes leírása a „Pianinski Vestnik” 1986. 4-es számában jelent meg.

A Fritz Roy csoportban sok mozgás volt 1986-ban. Egyéb szülő mászások között bevették a Cerro Torre-t és a Fritz Roy-t (az amerikaiak toronyt hét óra alatt).
Nika
fárdította Nagy Ernő
(Összeállította a Magyar Földrajzi Társaság hegymászó szakosztálya)

A HEGYMÁSZÓK VILÁGA 1987

ELŐADÁS

Fekete Antal, 1987 február 6-án, pénteken 18 órakor az ELTE Lóczy-teremben (Bp., VIII., Kun Béla tér 2. első em.) tart előadást „Gyalog a Kárpátokozorú legszebb részén” címmel.

ŐSZI O. H. T.

Az 1988 évi Országos Hegymászó Találkozó Őszi Űszájövele november 22–23-án, ezáltal nem a Borszobenyben, a Kírályréten, hanem Budapestben, a Kírálybércen, az Űtörb-városban került megrendezésre. A szervezést a Budai Alpin Klub bonyolította. A találkozó megnyitása előtt három esemény is zajlott le, egymással párhuzamosan. Tanácskoztak az 1987. évi Shisha Pangma csúcsát elérni szándékoló expedíció tagjai. A csúcs 8012 m. — Lebonyolódott a hegymászók tájékozási versenyét Kinizai Encián rendezett. — Végül senye, amit mint mindig, most is a harmadik esemény, hogy űszajövele a HEGYMÁSZÓ szerkesztő bizottsága is.

A hivatalos megnyitó után került sor a fotópályázat eredményhirdetésére és a versenydíjak levételére. Ez után következett a szövetségi tőrak ismertetése (Alpok, Kaukázus, Pamír), de ezek közül űszerűségével kiemelkedett a dél-amerikai Andokról készült beszámoló.

Az est folyamán a technikai vezetők az időszór kérdések megoldásának lehetőségeit beszéltek meg. A másnap délelőtt az egyesületi beszámolóik jegyében telt el. Ezek közül nagyobb figyelmet érdemelt a valgótárjának bohókás filmje és a Budai 11-es klub észak-amerikai űti-beszámolója. Közben két külföldi film is bemutatásra került, mégpedig a kiűdnő rendezésű „Torre Egger megmászása” és a „Mentés az Eigerről”. Mindkettő Barcsy Kálmán szinkrontolmácsolásával. Közönet a rendezésért a Budai Alpin Clubnak.

Vörös László

HUASCARAN (6768 M, PERU)

Főhadiszállásunkról. Haraz városka „Los Andes” nevű fogadóijából 1988 augusztus 25-én reggel heten indulunk el. elszántan a Huascaran megmászására. Az idő már néhány napja tisztja. Így állandóan látni hegyünk kettős csúcsát, bárhol is vagyunk a Rio Santa völgyben.

Busszal utazunk Mancos településig, ahonnan alkalmi furgonnal jutunk el, Mucho faluig. Mivel félünk az időromlásról, még az nap szamarakat bérlünk és felmegyünk a 4100 m-en található alaptáborunkba. Ez egy sátrazásra alkalmas kis térség, íható olvadékvízzel. Az egész csapat jól akklimatizálódott, már a korábbi tőrakon, így semmi akadály, hogy másnap felkötözünk a hóhatár felett lévő 1. számú táborba. Közvetlenül az alaptábor fölött tájékozási nehézségekkel kell megbirkóznunk. Egyórás kerülőút után találunk csak vissza a kőbabás űtra.

A hóhatárnál — a gleccser aljánál — pihenőt tartunk. Előkerülnek a jégfelszerelések is. További jó óras menet után, sátrat verünk a havon mintegy 5300 m magasságban. Reggel a megváltozott felhősödésből az időjárás várható romlására következtelünk. űten úgy döntöttek, hogy a bizonytalan siker reményében nem folytatják az utat. űk visszaindulnak az alaptáborba. Mi ketten — Szabó Lászlóval — elhatároztuk, hogy felmegyünk a 2. számú táborba, és ha az időjárás engedi, másnap megpróbálkozunk a csúccsal. Több időnk és lehetőségünk már nincs, hiszen a mászású évad végefelé járunk, viszont nagyon szeretnénk feljutni.

Az 1. számú tábor felett, gleccserhasadékok sorát kellett kerülni, majd meredekbe vált a hegyoldal. Egy 10 m-re függőleges jégfalról eltakintve, folyamatosan másztunk. Egy enyhén emelkedő oldalmenet következett, jégomlások lömbjeit kerülvette. Valószínűleg itt sérült meg korábban a spanyol csapat két tagja. Férasztó le- és felmászások közepette, váratlanul értük el a 2. számú tábor. Ez mintegy 6100 m-en, két gleccserletörés között, egy szelvédtett, lavinabiztos térség volt, 200 m-rel a két csúcs közötti nyereg alatt.

Nem sok idő maradt az űt további tanulmányozására, mert az elkezdődött havazás elöl sátrunkba hűzödtünk. Bizakodva szenderegűttük át az éjszakát.

Augusztus 28-án még sötét van kint, de mi már készülödnünk. Pirkadatok indulunk. Meg-megjűlő, szemerkélő havazás, szél és köd nehezíti a további űtkeresést. A bizonytalan űtvíznyok miatt, csak kottellel összekötve merűnk mozogni. Kettőrás bolyongás után feladjuk. Nincs értelme, nincs esélyünk. Vissza a sátorhoz és le kell mennünk, amíg nincs komolyabb lavinaveszély. Fél 9 van, amikor a sátrunkban készülödnünk és egyszerűen hirtelen eloszlik a köd és kisűt a nap. Az idő reményteljes. Újra elindulunk felfelé. A nyeregbe hamar feljutunk, és most a további űtünk is látszik. Gyerűnk

Egy rövid oldalmenet jobbra, áthajló jégfal tövében, majd egy meredek felszűkés, azután egy másik — Az idő fokozatosan romlik. Mar többnyire felhőben mászunk. Hol havazik, hol pedig a szél hordja a friss havat. Egy jégomlásos rész után, hosszú oldalmenet jobbra egy hófalban, majd emelkedő végtelen hómező tápusunk. Az idő teljesen elromlott. Néhu 30 m-re sem látunk. A hómező egyre laposodik, de nem akar vége lenni. Azután mar nem emelkedik, fent vagyunk. Delután fél 3-ra értük el a Huascaran Deli csúcsát, 6768 m-t. Csak egy kis bambusz áll ki a hóból. Nem sokat időznűnk. Egy korty tea, egy csúcsfotó, kilátás semmi... Mar indulunk is vissza a saját nyomainkon, amelyeket már néhol, ilyen rövid idő alatt is betakarát a hó. Pörhőben gűzölünk. Nagyon fáradtan, 3,2 űre értűnk vissza a sátrunkhoz.

Reggelre újabb 10–15 cm-es porhó takar be minden. Már csak egy cél van, biztonságosan leérni a hegyről...

Csikós József

MEGJELENT

a HEGYMÁSZÓ 1988 1. száma. Többek között tartalmaz jégmászásokat az egyenlítőn és a Magas-Tátrában, a magyar teljesítmények krónikáját 1985-ben, nemzetközi híreket. A külföldiek teljesítménye közül Profít írását, ami arról szűl, hogyan mászta meg az Alpok-hegység északú falát egy nap alatt, valamint Gilette eleményét, hogyan jűtt le sível Dél-Amerika legmagasabb csúcsáról, az Aconcaguáról.

A 63 oldalas szám, a Magyar Természetbarát Szűvetségben kapható, minden átkűrtőkön 18. és 20 űru között, amikor a hegymászók ott találkoznak. Ára 12,-

MESSNER 13. NYOLCEZRESE

Marcel Rűdi 1986. szept. 25-én fejezte be életét a Marajun Ugyan-ezen a napon — csak más űtvonolon — Messner elérte a Mukalu 8475 m-es csúcsát. Társával 5,5 űra alatt mászták meg az űt az alaptáborból a csúcsig. Még aznap visszatértek.

Pogácsáné Dezényi Ágota

(űszajellította a Magyar Fűldrajzi Társaság hegymászó-szakoostálya.)

A HEGYMÁSZÓK VILÁGA 1987

FLÓDÁS

Nemerikényi Antal, Kiss Anzila és Maros László marcius 8-án, pénteken 18 órakor az ELTE Lóczy-termében (Bp., VIII., Kun Béla tér 2. első emelet) tart előadást A Székelyföld havasain címmel.

MAGYAR TIBET-EXPEDÍCIÓ — 1987

Megnyugodtak már a két Himalája-expedíció által fölkapart kedélyek. Az elvesztett barátok mindig hiányozni fognak, de ez nem vehet veget a hegymászóknak. A lelkesedés, a lendület hamar visszatér, és új vállalkozásba kezdünk. Közben gyűlnek a tapasztalatok. Az alpesi és a magashegyi mászáson kívül most már tudunk valamit arról is, hogy hogyan kell a világ másik végén egy kis csapatnak mozognia, mit és mennyit kell vinnie ahhoz, hogy egy-két hónapig teljesen magára utaltan is jól érezze magát.

Az első két Himalája-expedíció után (sőt már közben is) természetesen túnt a gondolat, hogy a következő cél egy nyolcezeres legyen. Ennek kiválasztásában perze anyagi szempontok játszottak a főszerepet, de meghatározó volt a Kínai Népköztársaság „nyitó politikája” miatt kialakult új helyzet is. Végül a SHISHA PANGMA (8012 m) mellett döntöttünk. Az ezt követő levelezés, sőt háromszori pekingi tárgyalás eredménye az 1987. szeptember 5-től október 15-ig szóló mázsiási engedély.

A Shisha Pangma (másként Xixubangma vagy Gosainthan) a legutóljára meghódított nyolcezeres. 1964-ben egy 195 fős kínai expedíció tagjai jutottak fel elsőként a csúcsra az ÉK-i gerincen keresztül. Külföldi csapatok számára még sokáig zárt terület maradt Tibet. Csak a nyolcvanas évek elején nyílt lehetőség itt is a hegymászásra. A kevés technikai gondot jelentő gerincen azóta évente mintegy három expedíció próbálkozik a feljutással, többnyire sikeresen.

Kilencfős csapatunk 1987. augusztusának végén indul majd Kínába, hogy kb. 85 nap múlva a Budapest — Delhi — Kathmandu — Lhasa — Peking — Budapest útvonalat bejárva térjen haza. (Ezt az utat dr. Nagy Sándor, az expedíció szervezős vezetője 1986-ban fordított irányban megtevette.) Az ÉK-i gerinc alatti alap tábor 5100 méter magasan fogjuk berendezni. Ez a hely könnyen, akár autóval is elérhető. Innen hosszú gyaloglással, gleccsereken keresztül jutunk el a hó- és jégjeltekből álló gerincig. Az alap tábor és a csúcs között négy tábor állítunk fel, arra támaszkodva, hogy a csapatnak minél több tagja jusson fel a csúcsra.

A Kínai Hegymászó Szövetség kötelezővé teszi az expedíciók számára kínai személyzet alkalmazá-

sát. Az előzetes tárgyalások során nekünk sikerült ezt két főre (egy összekötőtiszt és egy tolmács) lecsökkenteni. Az alkalmazásukért fizetendő összeg így is jelentős részét alkotja az expedíció összes költségének, amely fejenként kb. 100 000 forintúra rúg.

Az indulásig hátralévő időt tehát az edzésen és a szervezésen túl is van mivel tölteni.

HEGYIFILMEK

Ausztria

Land der Berge címmel november 7-én az esti 10 óras időben egy filmet mutatott be az osztrák tv, melyet Reinhold Messner és Klaus Maria Brandauer nevével tettek vonzóvá. A meglehetősen vontatott előadásból az osztrák hegymászás történetével ismerkedhetünk meg a néző. Szépirodalmi betétekkel — vers és próza — amit Brandauer adott elő erőiben sétélva, a szöveg elejétől napjainkig neves hegymászókra emlékeztek, vagy a ma élők nyilatkoztak a korabeli fenyegető és filmrészletekről, a mászófel-szerelés és technika mellett a leg-szebb mászóutakról is villanásnyi képet mutattak be. A szöveg első útvezetőit Angelo Gibona, Paul Preuss — a botanikus hegymászó — és Albert Precht emlékté, valamint az akkori hegymászó szemlélet elevenítették fel. A mai irányzatokról Messner nyilatkozott részletesebben.

A közel egyórás filmben 8—8 percig láthatunk hegyeket, mászó-utakat. A többi időt a kamerával szemben ülő, vagy menet közben beszélő képe töltötte ki. A film a hegymászásban és annak történetében járatosabb nézők számára mint ismeretterjesztő dokumentum volt értékes. De a cím alapján várható kepi elménnyel mind a rendező, mind a felvételt készítő ódosunk maradt.

Dura Lajos
Az osztrák tv 1988 őszén, havonta egy ismeretterjesztő filmet mutatott be „Berge der Welt” címmel. MATTERHORN 4477 m

Először a környezetet mutatja be helikopterről és a hegyet körülvevő többi négyezret. Azután a Matterhorn repült körül, majd részleteiben végigpásztázta a Hörnli gerin-

cet. Az érdeklődő tisztelgők ugyan- is ezt a keleti gerincet keresik fel a leggyakrabban. Ezen az úton jutott fel, annak első megmászója, Eduard Whymper is 1865 július 14-én. A hét fő, a csúcson teljes szélcsendben élvezhette a sikert és a kilátást. Akkor még nem tudták, hogy csak három érkeznek vissza.

A Schwarzenenél álló kápolnánál minden év nyarán mondanak egy szentmisét, amin a vezetők vesznek részt, és az alyu gondolatja is 6-hozzájuk szólunk — Itt kezdődik a keleti gerincet megmászó három személy bemutatása, majd útjuk a Hörnli házba (3300m), ahová sétatúton bárki eljuthat. Másnap — a filmezés miatt nem hullni indulás- al — bemutatja a gerincmászókat, ill. az időkeret miatt annak érde- kebb részét.

MONT BLANC 4807 m

Az Alpok koronáját bemutatja minden oldalról légi felvételen, majd a mai normálutal részleteiben Chamoniából (1035 m) indul a túra Houchesből függővasúton Belle- vuebe. Itt állásfoglalás fogaskerekűre, ezzel a vág-ly a GI de Bionassay-ig (2372 m). Éjjelezés a Tête Rousse mh-ban (3187 m) vagy a Goutier mh-ban. Az utóbbi száz fő nyugalmát szolgálják, ha nem lennének benne rendszeresen legalább két-szer annyian. Közvetlenül a csúcs alatt 4382 m-en áll még egy véli- kunyhó végzsűkéség esetére.

A kamera bejárja ezt az útvonal- lat. Közönettel ezért az élményért

Magyarország

Ugyanez a háló még a Magyar Televízió 1987. január 8-i adásával kapcsolatban. Ekkor került bemutatásra a Héjbutrony c. csehszlovák tévé- dráma. A tátrai környezet ellen semmi kifogásunk a Zoldtavi ház és környéke kiemelkedően szép vidék. De aki egy igazi hegyifilm só- várgó látásának reményében ül le a képernyő elé, az csalódottan kel fel a több mint egyórás történet után. A „lelkizés” valóban része lehet a hegyi utaknak, de nem jellemző azokra. Itt sajnálatosan csak erről volt szó, ebben a pszichológiai filmben.

Dezsenyi János
(Ünneppártoló a Magyar Földrajzi Társaság hegymászó szakosztálya)

ELŐADÁS

Péterváry Gábor, a MTSZ HEGYMÁSZÓ BIZOTTSÁGÁNAK vezetője és Szabó László, a Miskolci Alpin Club elnöke 1987. április 10-én, pénteken 18 órakor az ELTE Lóczy-teremben (Bp. VIII. Kun Béla tér 2. első em.) közösen tartanak előadást az ősi dél-amerikai útjakról, és a mászókról Peruban.

MARATONI SÍFÜTŐVERSENY

Az olaszok éppen nyolcadszor rendezték meg ezt a 24 órás versenyt, új km-es kivilágított korpályán Amerikától Japánig akkora az érdeklődés, hogy 250 négyfős csapat gyűlt össze, a Trento körzetben lévő Pinzolóban. A svédek azzal a céllal tanulmányozták a versenyt, hogy ők is kívánának hasonlókat rendezni. A mezőny 1987. január 31-én, 14 órakor indították, és másnap, február 1-én 14 órakor állították le. Ezen a szombat-vasárnapi erőösszeimérésen a magyaroknak két csapata indult. Az egyik a Magyar Sí Szövetség volt, ők minden évben megjelennek Pinzolóban. Idén a váltó összeredménye 425 km volt, tehát 85 kört teljesítettek 24 óra alatt, és a 31. helyen végeztek. A másik váltót a Magyar Természetbarát Szövetség HEGYMÁSZÓ BIZOTTSÁGA küldte ki. A HB ebben az évben szerepelt először a versenyen. A hegymászók, Bárony Kingu, Pfahler Péter, Varga József és Wetzi Peter voltak. Ők a sielelt kiegészítő sportágként üzik, állóképességük növelésére. Az őkös nemzetközi mezonyben a 149. helyen végeztek. Összteljesítményük 270 km, ami 54 kört jelent. Minden együttes, mely a versenyben 240 km-t, vagy ennél többet futott ezért érmet és diplomát kapott. Aki 300 km felett végeztek aranyérmet és diplomát kaptak. Csak mint érdekesség álljon itt, hogy a MARATONI SÍFÜTŐVERSENY volt egyéni versenye is. Ez azt jelenti, hogy az ebben indulók 24 órás váltás nélkül teljesítményét értékelték. Pfahler Péter

MONT BLANC BICENTENÁRIUM

A hegymászók, különösen Európában, megemlékeztek 1786 aug. 8-áról, amikor először sikerült feljutni a Mont Blanc csúcsára. Michel Gabriel Paccard az orvos és Jaque Balmat hegymászó voltak a szervezés vállalkozók.

A Párizsban megjelenő La Montagne & Alpinisme havi folyóirat negyedévenként is ad ki számot. Az 1986 évi első ilyen, teljes egészében a Mont Blanc-al foglalkozik. A soron következő HEGYMÁSZÓ az 1986. 2. ami már nyomdában van, e folyóirat két cikkét fordításban közli. Az egyik Claude Deok krónikája, amiben összeállítja a hegymászás nevezetes eseményét. A másik

Patrick Cubarrou írása, a 80-as évek új útjairól a Mont Blanc-on. Ez utóbbiból értekezlünk arról a tucatnyi igen nehéz mászóútról, amit csak egyszer jártak be, mert olyanok, hogy még a legjobbak közül sem akadt eddig mászószori bejárója. Megható, hogy ez egyik utat, amit Gaston Rébuffat halálát követő napon sikerült feltárni, arról a nagyszerű hegymászó és íróról neveztek el, aki egész lényével csodálója volt a HEGY-nek, és ez többek között a „Mont Blanc, a tündéri kert” megírására lelkesítette.

A HEGYMÁSZÓ 1988 2. száma összeállítás közöl arról, hogy a legutóbbi 16 évben a magyarok közül ki és milyen útvonalon jutott fel a csúcsra, illetve, milyen útvonalon jött le. A Mont Blanc-on járt magyarok adatainak begyűjtésére felhívást adtunk ki, melyet a TM 9 1986 és a HEGYMÁSZÓ 1986 1. száma hozott. Az összeállítás nem lehet teljes, hiszen csak az élők, és azok sem mind jelentkeztek. A szám mégis tiszteletre méltó. A Mont Blanc-on járt magyarok száma 1970 és 1986 között pontosan HETVEN!

A BSE Hegymászó szakosztályában két Halmos Péter is van. Megkülönböztetésükre római számot használnak. Mind a ketten jártak a csúcsra, csak nem egy időben. Halmos Péter, az 1-es bezélt el, hogy 1978 augusztus 7-én ő volt az első a csúcsra. A Góúter házból (3835 m) indult még sötétben, mint a többiek. Csak hogy ő lámpa és élelem nélkül, mert hogy sietett. Konyhny és szakszerű léptelvel meg is előzött mindenkit. Így jutott fel aznap elsőnek a csúcsra. A csúcsföldhöz meg kellett várnia a napfelkelést. Azután sportos futással — már ahol lehetett — visszatért a Góúter házba, ahol fél nyolckor már reggelizett.

Horváth József — aki egyebekben kívül arról nevezetes, hogy a kéktúrát elsőnek teljesítette, és erről az igazolánya is tanúskodik — szintén járt a Mont Blanc-on. Meghózza nem is akármilyen napon. Kilenc óráztrák hegymarátul július 14-én — a francia furdadalom évfordulóján — érte el a csúcsot. 1970-ben Dezsényi János

NEMZETKÖZI NŐI HEGYMÁSZÓTALÁLKOZÓ

A Francia Alpinclub, a Francia Hegymászó Szövetség és a franciák Nemzeti Sí- és Hegymászóiskolája (ENSA) 1986 július 7. és 20. között megrendezte első női hegymászó-találkozót.

Huszonöt ország negyvenöt mászóelője jött el Chamonix-ba, még olyan távoli országokból is, mint Chile, Dél-Korea, India és az USA. A találkozó résztvevőinek tevékenysége igen széles skálán mozgott, kezdve a csupán gleccsertúrákat

végző dél-koreaiaktól egészen a komoly alpesi falakat mászó cseh, angol, német, francia és olasz lányokig. A találkozó részt vett az angolok egyetlen női hegymászója, egy hegymászó-jelölt Olaszországból és egy indiai lány, aki már a Mount Everestet is mászta. Bár az időjárás nem volt túl kegyes hozzánk, mégis született egypár igen szép teljesítmény az ott eltöltött két hét alatt. Sportmászásban kitűntek a németek, a csehek és a jugoszlávok a Batiere-re, az Envers-ház környékén és a Grand Capucine mászóút utakkal. Komoly alpesi falakat másztak a franciák és az angolok (a Courtes északi fala az Aguille Verte o Nant Blanc-gleccser felől). A legkiemelkedőbb két teljesítmény a cseh lányok által mászott Fréney-pillér és az olaszok által mászott Brouillard-pillér volt a Mont Blancra. A társaság több része is tevékenyen töltötte az első hetet, ki-ki a neki megfelelő nehézségű mászással.

Mivel a találkozó a Mont Blanc megmásának 200. évfordulója alkalmából rendezték, a második héten került sor a közös Mont Blanc-mászásra. A legtöbben felmentben a normálutat, lejtővetben pedig a Mont Maudit és a Mont Blanc du Tacul keresztelését választották. Csodálatos időben értünk fel a csúcsra, ahol felejthetetlen kilátás fogadott.

Leérkezésünk másnapján kezdődtek az évfordulóval kapcsolatos ünnepek Chamonix-ban. Kétnapos karnevál, a lányok közül sokan népviseletben (én is magyaros ruhában, amit nagy nehezen sikerült az utazás előtt beszerezni), állófogadás, díszvacsora, bál.

Az egész találkozó kitűnő hangulatban telt el, és igazán tanulságos volt saját szemmel látni, hogy mire képes kiföldön az ún. „gyengébbik nem”. A találkozó végén tartott megbeszélésen mindenkiben felmerült a kívánság, hogy szükségese máskor is ilyen összejöveteleket.

Márton Anna
(Összeállította a Magyar Páldirajzi Társaság hegymászószakosztálya)

A HEGYMÁSZÓK VILÁGA 1987

ELŐADÁS

Oszvát Attila és Vörös László 1987 május 8-án, pénteken 18 órakor az ELTE Lóczy-terében (Bp., VIII. Kun Béla tér 2. első em.) előadást tartanak RITKA MÁSZÓUTAK AZ ALPOKBAN címmel Ennek során elhangzik a Walker pillér és a Peuterer gerinc mászása Mindket út bejárása a Mont Blanc bicentenáriumaival kapcsolatban történt

MESSNER MIND A 14 NYOLCEZRESEN

A világ hegymászói és mindaz, aki rokonzenvez a hegyekkel érdeklődéséig figyelté évek óta Reinhold Messner — sokszor szélsőséges — tevékenységét és eredményeit. Ez a 42 éves különleges ember a Dolomitok északi részén született Villnouben Most itt él, ha ideje engedi. Ő a világon eddig az egyetlen hegymászó, aki Földünk valamennyi nyolcezres csúcsára feljutott Néhányra többször is. Az utolsó amit elérte, a Lhotse volt Magassági rangsorban a negyedik csúcs. Erre 1986 őzén került sor. A valóban nagy esemény kellő hangsúlyozására édesanyja Katmanduba repült üdvözlésére

JERZY KUKUCZKA 13 NYOLCEZRES CSÚCS TULAJDONOSA

A másik gyűjtő a lengyel hegymászó-kiválóság, Jerzy Kukuczka. Ő 38 éves, villanyzerelő, házias, két fiúgyermek atyja. Első nyolcezresre az volt, amivel Messner a sori befektető, a Lhotse Általában nem gyűjti a csúcsok trófeáit. A különleges mászásokat kedveli. A 13 nagy csúcstól négyat télen mászott meg, kilencet új útvonalon, egyet pedig teljesen egyedül. Csak az Everesten használt oxigénpalackot.

Dzsessy János

VIHAR AZ ABARÁTON

Jól sikerült 1986 februárjában a nemzetközi Ararát-túra. Erről a TM 5 1986. 12. oldalán adtunk beszámolót. A törökök ezen felülkülvül 1987-ben lamét megrendezték a találkozókat. A meghívottak nem tudtak mind megjelenni. De ott volt egy angol, egy csehszlovák és hét olasz. A magyarokat Papp Kálmán dr orvos és Szabó László a Miskolci Alpín Club elnöke képviselte. Mindketen sikerrel elérték az 5165 m-es csúcsot február 14-én, minusz 20 fokban. Leereszkedésnél azonban vihar tört ki, ami olyan erős volt, hogy a 4200 m-en álló sátraikban nemcsak az éjjelt töltötték el, hanem az egész következő napot is. Bizony 40 óra ilyen mos-

tna körülmények között sátorban nem kevés. — A viharok egy török hegymászó esett áldozatát. Eltűnt és mire a helikopter megtalálta, már nem élt. A sikeres téli túrára ez a sajnálatos eset árnyékot vetett

D. J.

BALATONI JÉGTÚRA

A KINIZSI ENCIÁN hegymászói, Kovallik András vezetésével, 1987. január 31. és február 1. (szombat, vasárnap) kétnapos jégtúrát szerveztek Alsóórszról indultak a Tihanyi-félszigeten rövid gyalogtúrát csináltak (Apátság, Beiső-tó, Csúcs-hegy), majd Szemes irányába még egy órát haladtak a sátraikat a jégen állították fel, reát a Balaton vizéből főztek. Másnap elérték Szemeset, és Révfülöpnél léptek le a tó tókréről. A vezetőn kívül ott volt Mellicher Sándor, Sváb László, Szádeczky Kardos Géza szakosztályi tag és Varga László, mint vendég.

Kovallik András

HEGYMÁSZÓK ORSZÁGOS ÉRTEKEZLETE

A Magyar Természettudományi Társaság HEGYMÁSZÓ BIZOTTSÁGA 1987. március 7-én, szombaton tartotta szokásos évi „közgyűlését”, melyen Péterváry Gábor bizottsági vezető elnököl. A részletes beszámoló után, ami az 1986 évi tevékenységet foglalta össze, a fő téma a szakosztályok technikai vezetésének kérdése. Az elnök súlyt helyez arra, hogy megfelelően képzett, helyi tapasztalatokkal rendelkező technikai vezetője legyen minden szakosztálynak. Ennek a részletei, a fejlődés kérdése sok hozzászólást váltott ki.

GRESKOVITS PÉTER EMLÉKTÁBLÁJA

A Himalájában tűnt el egy rendkívül hősiharban 1985 május 16-án barátjával, Csanádi Sándorral együtt. Ennek az eseménynek két éves évfordulója alkalmából, a szentesi Horváth Mihály Gimnáziumban — melynek Greskovits Péter diákja volt — május 8-án, kedden 15 óra körül emléktábla leleplezésére kerül sor

A CSEHSZLOVÁKOK EVEREST KÖNYVE

Az 1984-es esztendő a ragyogó eredmények sorozatát hozta a szomszédoknak a Daulaghiri 8167 m-es csúcán állt Jan Simon és Karei Jaké október 23-án A Cao Oyu 8201 m-es csúcsát érte el két hegymászónő, mégpedig Margita Stierbová és Véra Komárková, két serpa

lásaságában május 13-án. A Lhotse Shar 8400 m-es csúcsára küzdötte fel magát május 20-án Zoltán Demján és 21-én Peter Božik valamint Jozef Rakoncaj és Jaromír Stejskal. Végül a Mount EVEREST-re hárman jutottak fel október 15-én a lengyel úton, a déli pilléren keresztül: Jozef Paolka — aki lejtövet során vezette életét — Zoltán Demján és a serpa, Ang Rita

Az utóbbi vállalkozásról szól az a nagy alakú, jó színes felvételeket bemutató, igényes kiállítású 142 oldalas könyv, ami Pozsonyban a Sport Kiadó gondozásában jelent meg és 78 Ké-ért a határon túl kapható

D. J.

Pakisztán visszatértes 1986-os

A pakisztáni kormány mérleget készített az elmúlt év mázseredményeiről. E szerint 1986-ban 88 csúcsgengedélyt adtak ki, amiről hat csoport lemondott

A hegymászás nagy ütemben fejlődött Pakisztánban, az elmúlt öt évben. Mégis az 1986-os mérleg az utazási iradók táradozása ellenére is megállt. A csúcskísérletek száma az 1985-ös szinten maradt. Az expedíciók és a kiadott engedélyk száma pedig valamelyest csökkent. A nyugat-európaiaknak köszönhetően viszont, hogy nőtt a résztvevők száma. Az 1985-ös 398-ról 422-re. Az előző években Japán volt minden tekintetben az élen. A legnagyobb expedíciók 1986-ban Olaszországból (7 csoport 59 résztvevővel) és az NSZK-ból (6 csoport 82 résztvevővel) érkeztek. Japán 6 csoportjának 41 résztvevőjével a harmadik helyre szorult.

82 csúcskísérletből 29 járt sikerrel, az a kísérletek 47 százaléka. A legnagyobb fogalom a Broad Peak (10 engedély) és a K2-n (9 engedély) volt. A Gasherbrum I. és II-vel 8—8 expedíció próbálkozott. A Hindukuban 4 csoport járt, és mindegyik sikertelenül. Nagy felütőn keltett, hogy a K2-t 27-en mászták meg, közöttük 3 nő. Őj utakat mászta a K2-re, a Chogolisa és a Gasherbrum IV-re. Egy angol kisexpedíció a Chogolisa keresztesztését csinálta. Eddig 7—8 hárlott volt évente, ez a szám 1986-ban 24-re nőtt. Közülük 14 volt a férfi, 3 a nő, 6 a serpa és egy öszekötőtiszt. Csupán a K2-n 12-en haltak meg.

Továbbra is növekvő népszerűségnek örvend a trekkingezés. A lezáró területeken 37 csoport járt 250 résztvevővel (1985-ben 30 csoport 175 fővel)

József Nyka
(fordította Marton Anna)

(Összeállította a Magyar Földrajzi Társaság hegymászó szakosztályai)

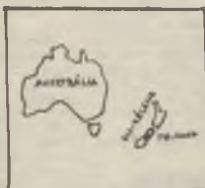
MAGYAROK ÚJ-ZÉLAND LEGMAGASABB CSÜCSÉN (1987)

A maorik, 1760-ig zavarlatlanul éltek az Északi és Déli szigeten. Ekkor jelent meg James Cook expedíciója és megszűnt az őlakók zavarlatlansága. A szigetek és az 1600 km-re nyugati irányban elterülő Ausztrália legmagasabb pontját ma is Mount Cook-nak nevezik (3764 m). Ebbe a körzetbe hívták össze azt a nemzetközi hegyászó-találkozót, melynek három magyar résztvevője Balázs D. Oszkár dr., felesége Mária, Miakolcról és Halmos Erzsébet voltak.

Új-Zéland harmadik legnagyobb városa Christchurch. Itt találkoztunk a rendezőkkel február 28-án. Valamikor a Déli-sark első sikeres bejárása is innen indult.

Az első este, elegáns vacsorán vettünk részt a Hermitage szállóban. Az ünnepélyes megnyitást a Mount Cook Nemzeti Park központjában volt, ahol a területet film mutatta be. A beszédek angolul, vagyis a hivatalos nyelven tartottak. Tolmácsolást azonban nemélt, franciául és japánul. Edmund Hillary, aki az Északi szigeten Ausztráliában született és világ-hírnevét a Mt. Everest első megmászával szerezte meg, levélben üdvözölte a résztvevőket. Ő most Nepálban él, ahol többek között saját kórházat alapított.

Christchurchből autóbusszal szállítottak el Mount Cook faluba. Az út mintegy 350 km volt. Innen 5 km-re áll az Unwin ház, 700 m-en, itt volt az alap-

tábor. Rövidesen nyilatkoznunk kellett arról milyen tőrakon kívánunk részt venni az ott tartózkodásunk két hete alatt. Az élelmiszereket ugyanis az igény szerint helikopterrel szállították fel a házakba. Ez a döntés egy 21 000 km-es repülőút után nem is volt könnyű feladat. Mi a Plateau ház és a Taaman Sudl ház mellett döntöttünk. Az elsőből a Mount Cook, a másodikból az Elie de Beaumont csúcsát szeretjük volna elérni.

Március 6-án indultunk és aznap a Haas házig jutottunk. Másnap felmentünk a Plateau házba. Mindkét ház elérése nehéz. Utjelzés nincs sem a gleccseren, sem a moránán. — A letehetőbbek ezt az utat repülve teszik meg, amiért 60 új-zélandi dollárt fizetnek.

Március 8-án hajnali 3-kor — a külföldi résztvevők közül, mint első páros — indultunk Balázs D. Oszkárral a 2200 m-en levő Plateau házból felszállt hágóvással, kötéllél a derekunkon. Az út kemény firnen, gleccserrepedések között vezetett. A sziklás részt 11 órakor értük el. Innen 5 kötelhossz III. nehézségű szikla, majd 9 hossz viszonylag meredek

Jégmászás következett. A Mount Cook 3764 m-es csúcsát gyönyörű időben 15 órakor értük el. Láttuk a tengert is. A fél óra pihenő alatt képeket készítettünk, melyen a nagyvár zászló is szerepelt. Előttünk egy spanyol egy újjeléndivali jutott fel. Másnap három osztrák, majd három szovjet vendég, és márc. 12-ig még 21-en mászták meg a csúcsot — Mi késő este, 23 órakor értük el a Plateau házat, ami tele volt. Mindenki, aki először járt Új-Zélandon értetűleg a nagyon vonzó, legmagasabb csúcsra a Mount Cookra pályázott. A csúcsnap után pihenőnapot tartottunk, majd márc. 8-án levonultunk az alap-táborba. A lemenetel még nehezebb volt a femenetelnél. Mindketőnk lábát megviselte az út. De az időjárás gondoskodott a kényszerpihenőről. És napok következtek. Csak a második hét végén lett újra szép idő. Mivel a Taaman házhoz csak a felmenet két nap, el sem indultunk, az élelmünkörül a fentieköz javára, akik a rossz idő miatt nem tudtak lejönni.

A találkozót márc. 14-én az Unwin házban állófogadással ért véget.

Halmos Erzsébet

MESSNER-ELŐADÁS GRAZBAN

Azok közé a szerencsés magyarok közé tartozom, akinek alkalmat volt látni és hallani azt az egyetlen embert, aki mind a 14 nyolcezeres csúcsot megmászta. Reinhold Messner abból az alkalomból, hogy megjelent új könyve, aminek címe ÜBERLEBT előadását tartott Grazban a jégstadionban.

Először a könyvről. A 14., tehát az utolsó nyolcezerest 1986 október 18-án mászta meg. Ez a Lhotse volt (8511 m), amit a Déli nyereg köt össze a Mt. Everesttel. Átfutási idő szempontjából a nyomdaipar dícséretes munkát végzett. A könyv 248 oldal terjedelmű, 144 színes és 81 fekete-fehér fényképet, 14 színes és 3 fekete-fehér térképet tartalmaz. Vásznonkötésben jelent meg.

Ara 49,50 DM. — Az előadás előtt és után a szerző valamennyi eddigi megjelent könyve a helyszínen kapható volt. Akinek szerencséje volt, meg aláírást is kaphatott.

Az előadás azzal kezdődött, hogy egy nő és férfi narrátor emondotta Messner életútját. Ezután lépett a színrre az előadó. Ismerlette mind a 14 nyolcezeres megmászásának rövid történetét. A kétórás műsor közben szünetet tartottak, ami alkalom volt az autogram szerzésére.

Messner jó előadó. Hízen a tolforgatásban is ismerkedik Jelenését, ill. annak hatását nagyban emelték a ragyogó felvételek. A vetítés óráis vázsnon történt, olymódon, hogy egyszerre négy kép volt látható. A váltás dapórma rendszerrel történt. Talán említeni sem kell, hogy a jégstadionban minden jegy elkelt, pedig darabja 150 schilling volt.

(Lakatos)

FOGARAS 1987

Február végén vezettük nyolcadik alkalommal az Országos Hegymászó Bizottság téli, technikai tanfolyamát a Fogarasi-havasokban. A 60 résztvevő, ebből 14 oktató, a már jól kialakult oktatási terv szerint vette át az anyagot. A hallgatók munkájának értékelése után a résztvevők — az oktatók vezetésével — az utolsó napon sikeresen megmászták a Kapra és a Valluga csúcsokat. A tábort övező Bilea-tavi gerincoszorún. A tanfolyamot hangsúlyos eseményekkel felszerelt záróünnepély koronázta. Az oktatás, vezetés kiemelten fontosnak tekintti a téli technikai tanfolyamot az általános magashegyi biztonság szempontjából. Ezt 8 év alatt több mint 300-an végeztek el.

Neldenbach Ákos

MEGJELENT

A HEGYMÁSZÓ 1986 2. száma kapható 130 Ft-ért az MTSZ-ben (Bajcsy-Zs. 31.) Csütörtöki napokon 18-20 óra között, amikor a hegyászok ott vannak (Összeállította a Magyar Földrajzi Társaság hegyászó szakosztálya.)

A HEGYMÁSZÓK VILÁGA 1987

BORON KÍVÜLI ELŐADÁS

volt, a Lóczy-teremben 1987. április 24-én. Erik Fischer (Ausztria) adott elő, szűkebb hazájáról, Hohen-tauern-ről. A kis település 1000 m magasságban kedvelt sporthely. Az előadó slóvatot és az osztrák hegyimentő-szolgálat tagja. Megszerezte hazája elérhető legmagasabb képesítését, az állami slóvatot és sítúra vezetői oklevelet. Négyéves korában csatolt először léceit. Megszállottja ennek a gyönyörű környezetben üzhető tevékenységnek.

Előadása során először diákok mutatott be, a saját diaporáma gépén. A halgatóság alaposan megismerhette a környező hegyeket és a falu ünnep- és hét-köznapiját. A templom műemlékel ugyanúgy bemutatásra kerültek, mint a plébános és polgármester vídám sörfogyasztása egy osztaínál. Az előadást két ragozó sifilm zárta. Akiiket látunk, tudásuk legjavát nyújtották. A tolmácsolást Nagy Katalin szakzerűren látta el.

HELYESBÍTÉS

D. J.

A II. magyar Himalája expedíció alkalmával, 1985. május 16-án, egy nagy erejű hóvíharban ketten elűntek 7000 m magasságban. Mivel ők ketten a hegy-mászásban kivül is jó barátok voltak, messze nem szerencsés ez a fogalmazás, amit a Szenteli Horváth Mihály Gimnáziumban 1987. május 8-án megtartott emléklábia-leleplezés meghívójában lehetett olvasni: „Greskovits Péter életét áldozta barátjáért, Csanádi Sándorért.” Azt, hogy mi történt ott, senki nem tud. Találgatni lehet, de nem a másik rovására. — Sajnálatos, hogy ezt a szöveget több naplón is átvette, és most a széles közvélemény helytelen tájékoztatást kapott. Greskovits Péter igen kedves és lelkes személyisége közel áll hozzám, de tagadom, hogy életét áldozta barátjáért.

Dezsényi János

MÁSZOVERSENY HÁMORBAN

Ötödik alkalommal rendezte meg a Felasóval Ter-mézetbarát Egyesület 1987. április 25. és 28-án Hámorban a nemzetközi boulder-versenyt. A FETE gondos előkészítése és jó szervezése szép sikert hozott. A találkozóra angol nyelvű meghívó is készült. Ebből több tucatot osztott ki Péterváry Gábor, a hegymászó bizottság elnöke, az UIAA (Nemzetközi Alpinis-

vetség) Münchenben tartott közgyűlésén. Meg is volt az eredmény Annyi külföldi érkezett, mint még soha. Például a csehszlovákok autóbusszal jöttek Ké-pünk a miskolc-lillafüredi út melletti verseny egy részét mutatja A rendező egyesület véleménye az volt, és ezt írásban is lefektette, hogy rendezvényük nem egy szélsőséges Irányzat képviselőinek összejövele, hanem a magyar és külföldi hegymászók nagyszabású találkozója. E baráti szálak erősítésére idén először borkóstoló is volt Tokajban, a verseny lezárása után. Az első tíz fő eredménye a következő:

1. Tomáš Čada	CS	171 pont
2. Cser Zoltán	HUN	165 pont
3. Jerzi Gurba	POL	142 pont
4. Libor Steskar	CS	141 pont
5. Sárközi András	HUN	141 pont
6. Singer János	HUN	141 pont
7. Tomáš Pilka	CS	140 pont
8. Alea Moravec	CS	139 pont
9. Tiboldi András	HUN	137 pont
10. Dietmar Proška	BRD	133 pont

A továbbiakban 12 magyar, 20 csehszlovák, 2 NDK, 1 NSZK-beli, 2 lengyel és 2 bolgár ért el helyezést D. J.

ANNAPURNA I. DNY-I CSÜCSA

Egyre ritkábbak a Himalájában a 7500 m feletti, meg nem mászott csúcsok. Ezért keltett nagy felűnést, hogy 1986 őszén az Ismert alpesi mászóknak — Patrick Gabarro-nak — sikerült elsőnek elérnie az Anna-purna I. DNY-I csücskét. Ennek magassága hozzávetőleg 7850 m. A mászást alpesi stílusban (klepített táborok, és teherhordók nélkül) öt nap alatt teljesítették. Az útvonaluk az 1985. évi Messner és az 1984. évi Signyuret kísérlet között vezetett. Október 8-án mindkettő a csúcson álltak. A következő nap elindultak a főcsúcshoz irányba. A vállalkozásnak ezt a részét azonban abba kellett hagyniuk, mintegy 7900 m-en. Eredményük azonban így is jelentős, hiszen az Anna-purna I. DNY-I csücske a mintegy 7850 m-es magasságával földünk legmagasabb olyan pontja, melyre ember ezúttal először tette lábát.

A DHAULAGIRI DÉLI FALA

Bár csúcseredmény nem koronázta a lengyelek 1988. évi őszi vállalkozását, de az Eugeniusz Chrobak által vezetett Dhaulagiri-expedíció mégis az év legérdekesebb teljesítményeihez tartozik. A rossz hírű falat, a legmurkásabb pilléren át mászták meg. A pillér magassága 3500 m. A mászás szellős, nehéz (VI-os fokozat is volt benne), az öt tábor pedig igen kényes helyeken volt csak felállítható. Október 31-én a 7500 m-en álló 5. számú táborból Maciej Berbeka egyedülmenetben érte el a déli fal felső peremét. Itt vezet a japánok 1978-ban bejárt útvonala. Berbeka mászásával és eredményével megoldotta a Messner részéről nehéz és veszélyesnek jelzett pillér átmászását. Sajnos a rossz időjárás meghiúsította az innen már könnyű úton a csúcshoz elérését. Az expedícióban a tizenhárom lengyelen kívül részt vett két kanadai hegymászó is.

EMLEKEZŐKÉPESÉG NAGY MAGASSÁGBAN
Kínai orvostudósok egy csoportja hároméves felmérést végzett 2200—4000 m magasságban a Tibeti fennsíkon, ahol a légnyomás 21—32 százalékkal alacsonyabb mint a tengerparti területen. Az itt élő emberek emlékező-képességét az oxigénhiány erősen befolyásolja: 1613 bennszülöttet megvizsgálva úgy találták, m'nel magassabban laknak, annál gyorsabb a romlás. A 25—45 éves csoportnál az emlékezőképesség általában tíz évvel korábban kezd gyengülni, mint a tengerparti területek lakosainál. A tanulmányt a Peking Review-ben tették közzé. (Az írásukat Funk János fordította.)

József Nyka írásal
(Összeállította a Magyar Földrajzi Társaság hegymászó szakosztálya.)

ÚJABB SORONKÍVÜLI ELŐADÁS

volt a Lóczy-teremben 1987. május 13-án. Mr. Dr. Jerry Clayton (USA) a néhány hétig hazánkban tartózkodó geológus adott elő. Szerepén megjegyezte, hogy a vetteli diák közül a jókat nem ő készítette, hanem a barátai. Beszámolt az észak-amerikai kontinens legmagasabb pontjának a Mt. McKinley-nek (6194 m) megmászásáról, valamint bmeutatta felvételeit Nepálban tett magashegyi vándorlásáról. — Bár az idő rövidsége miatt különösebb hírverésre nem kerülhetett sor, a teremben télt ház volt. A szakmailag kifogástalan, irodalmi stílusban történt tolmácsolást Barcsay Kálmán látta el.

SHISHA PANGMA

A harmadik magyar Himálaja-expedíció várhatóan augusztus végén indul Budapestről. Célja az első magyar nyolcezeres csúcs elérése. Elkészült jelvényük itt látható. A Shisha Pangma teljes egészében Tibet területén fekszik. Ez azért említjük, mert számos csúcson határ vonul keresztül. Az a határ, ami Nepált, Tibettől elválasztja. Ilyen csúcsok többek között — nyugatról keletfelé haladva — a Gaurisankar 7145 m, a Mt. Everest (a bensülöttek nyelvén a Csomolungma) 8848 m, a Lhotse 8501 m.

Tibet a külföldiek számára évszázadokig tiltott terület volt, de 1980-ban megnyitotta kapuit a világ előtt. Azóta áradnak is az érdeklődők, hogy megismerkedjenek a titokzatos és csodálatos területtel, öni kultúrával, már mint azzal, ami megmaradt, átvészelve a kulturális forradalmat.

A Shisha Pangma csúcsát 1984. május 2-án a kínaiak érték el elsőnek.

Pontosabban 8 kínai és 4 tibeti. Az osztrákok 1980 évi sikeres vállalkozásáról az MFT meghívására Karl Olmüller tartott előadást és beszámolt a TIT STÜDIO-ban 1982. május 18-án. Dezsényi János

ORSZÁGOS HEGYMÁSZÓ-TALÁLKOZÓ

Május 30- és 31-én került megrendezésre a hagyományos tavaszi találkozó, mely 1987-ben természetvédelmi okokból nem az eredetileg tervezett helyen a zempléni Sólombércen, hanem a pillszántói kőfüléknél volt. A találkozó főrendezője a MTSZ hegymászó bizottsága megbízásából a Komárnicki Gyula Természetbarát és Hegymászó SE volt. Az első napi műsorban szabadmászás és a Kinizsi TE Encián szakosztálya rendezésében tájékoztató futóverseny szerepelt. Az esti videoműsorban sportmászó, expedíciós és oktatófilmeket vetítettek. A táborútnél hangulatos ének és beszélgetés folyt.

A vasárnap a mászóké volt. A Hegyi Sportklub szervezésében Kovács István színvonalas boulder-versenyt rendezett. Kora délután az eredmények kihirdetésével zárult a jó hangulatban lezajlott találkozó.

Köszönet mindenkinek, aki a találkozó megrendezésében segített. **Kunos Gábor**

SÍVEL A DOLMITOKON KERESZTÜL

Osztrák barátalmmal — dr. Gerhard Feyferlik, Hans Peter és Richard Nanning — 1987 április közepén, a hósvét előtti héten kilenc-

napos sialpinista utat tervezünk a Dolomitokba. Ez az útvonal a Sexten völgyéből indul és 182 km hosszan halad EK—DNy irányban Észak-Olaszország déltől részén át, mintegy 12 000 m szintkülönbséggel. Viltünk magunkkal a lécekre szerelhető fókaprém, a hegymenet könnyebb legyőzésére, és köteleit is a meredek völgyfolyosók és csúcscszakasok biztonságosabb bejárására.

Az utazást megelőző héten egyfolytában havazott. A mi turánk idején viszont már jó idő volt, bő lavinaveszély. Ezért az útvonalat, menet közben többször változtatni kellett. A módosításokat a józan ész sugallta.

Késő délelőtt érkezünk gépkocsival kiindulópontunkhoz, Sexten-Moosba. A hóviszonyok miatt csak 17 órákor tudunk indulni és 21 óra volt mire elérünk első szálláshelyünkét. Ez a bivakház a Drei-Zinnen alatt 2438 m-en épült. Az ugyanitt lévő nagy háztélen zárva. A nagy hegyek-

ben ugyanis április még téli hónap. Másnap a Zinneket megkerülve, leszállunk Misurinába (1756 m). Itt búcsút vettünk a Sexteni Dolomitoktól és némi országúti gyaloglással elértük a Cristallo csoportot. Mivel délutánra erős havazást kaptunk, felléftünk a Sonforca menedékháza (2235 m) és leszálltunk Ospitaleba (1474 m). Volt egy szállásunk Cortina D'Ampezzóban is a Hotel Flamensben. Elviselhető volt a kényelem, de az már nehezen, hogy éjjel további 30 cm hó esett. Mely hóban értük el a Sennes házat (2116 m) leszálltunk a Pederú háza (1548 m). Bizony 18 óra volt, amikor még 500 m hegymenet volt előttünk, ha el akartuk érni a Fanes házat, 2080 m-en. Időnyeres és erőnkárosság céljából tehát rai-rukat béreltünk. Ez a lánctalpas, motoros jármű nagy szolgálatot tett.

A Fanes házból másnap elértük a M. Castello bivakot, majd a következő napon a Heiligkreuz csúcsot (2907 m). A Fanes völgyön át leszállunk Cortina-ba. Onnan gépkocsival (elhíztuk Sexten-Moosból a járműveinket) a Falzarego-hágón keresztül Corvabara hajtottunk. Este felvonóval jutottunk a Vallon bivakba (2400 m), amit alig találtunk meg.

Az adott körülmények között az eredeti útvonalnak talán felét ha teljesíteni tudtuk. A szintkülönbségünk 800 m volt.

Pfahler Péter (Összeállította a Magyar Földrajzi Társaság hegymászó szakosztálya)

A HEGYMÁSZÓK VILÁGA 1987

ELŐADÁS

Kubassek János dr. az Erdene létesült Magyar Földrajzi Gyűjtemény igazgatója, 1987. október 2-án, pénteken 18 órakor az ELTE Lóczy-termében (Bp. VIII. Kun Béla tér 2. első emelet) előadást tart a HAWAII SZIGETEK VULKÁNJA címmel. (Világjáró barátunk ebben az évben három hónapot töltött Indiában és az előadását követő hónapban hosszabb időre Afrikába utazik.)

ANDOK '87

Ezt a feliratot lehetett olvasni annak a 17 fős csapatnak a trikotóján, akik május 29-én gyűlekeztek a Ferihegyi repülőtéren. Az FTSK Excelsor szervezte ezt a vállalkozást a dél-amerikai Fehér Kordillerákba azzal a céllal, hogy a klub minél több arra alkalmas fiataljának lehetőséget nyújtson képességének bebizonyítására. A Fehér Kordillerákban található a Himalája után a legtöbb haterész. S micsoda hegyek? Nem szepők, hanem csodálatosak és lenyűgözőek. Aki látja őket, azótlanná válik és egyszerre érez félelmet és vágyat.

Repülőutunk Rómán keresztül vitt Limába, a fővárosba. Itt kiegészítettük készleteinket, meghallgattuk a helyi hegyászok közléseit és gépkocsival Huarazba utaztunk. Nevéhezjük ezt a települést Peruban a közel helyi fővárosának is. Itt mindössze egyszer aludtunk, egy kolostor ihletésű hihetetlenül sokféle növényvel borított szállodájában.

A csapat tagjai két fő kivételével FTSK-sok voltak. Baán Csaba, Balaton Zoltán, Bangó Zoltán, Benedek Zoltán, Gráfél Károly, Hámosi István, Hévírt Antal, Hoffmann György, Kádás Sándor dr., Kiszely György (VM).

Nógrádi Mihály dr., Simonits Péter, Pajor István, Toldi György (BAC), Úrge László, Vanicsek Ferenc és Wilmayer Gábor.

Azt terveztük, kilenc napig (június 4—12.) mindenki alkalmazkodása, erőnléte és képessége szerint kísérel meg annyit tenni, amennyit csak tud. A következő egy hét alatt pedig (június 12—19.) egy délebbi völgyben a Fehér Kordillerák legmagasabb csúcsával a Huascarannal foglalkozunk.

A Yanganuco tó partján töltöttük első éjszaka éjszakai 4100 m-en. A következő nap még együtt tartottunk a Pisco 4700 m-en fekvő alaptáborába, de innen a vágyak, a törekvések és az élettani adottságok, különböző sebességgel és irányokba mozgatták a résztvevőket. Így például a Hewari—Pajor páros már a gleccseren töltötte az éjjelt és száz órával a Limába való megérkezés után Kádás—Gráfél—Simonits együttesen elérték a Nevado Pisco csúcsát. Ez egy pompás kilátóhely, ahonnan jó időben a hegység összes csúcsa élvezhető. Különleges élmény volt, a közvetlen közelben lévő Chahraraju késpenge élő gerincét szemmel végigtapogatni.

Kötélhársam kisebb hegyibetegség miatt visszavert Huarazba. Négyen pedig a magyarok által még meg nem mászott Chopicalqui 8352 m-es csúcsát értük el.

A Yanganuco tó partján izgatottan vártuk azt a négy főt, akik végül is jó hírral érkeztek. Valamennyiüknek sikerült szép jégmászással az Alpamayo (5947 m) elérni. A két páros Toldi—Kiszely, valamint Balaton—Úrge voltak. Sőt egy bajba jutott kanadai expedíción is segítettek. Erre a csúcásra is most jutottak fel először magyarok!

A Huascarán túra közben az ösztéves felvonulás során, érintettük a volt Yungay és Mushon településeket. Mindkettőt 1970-ben lavina pusztította el. Szomorú sorsukat emlékmű őrzi.

A Huascarán két csúcsa közül a Dél a magasabb 8768 m, az Északi valami-

vel alacsonyabb 6655 m. A kettő közötti nyereg kerekén 6000 m. Az 1987. évi Peru-vállalkozás során 13 fő érte el a Huascarán valamelyik csúcsát és 3 fő volt, aki mind a kettőt állt. Ezek Gráfél Károly, Simonits Péter és Jómagam Örm, hogy e szép eredmény mellett, súlyosabb sérülés nélkül, valamenynyen visszaérkeztünk az alaptáborba, pedig az utolsó magashegyi sátrazásnál váratlan vendégként egy lavina érkezett. Szarencsére, tárgyi károkkal kellett beérnie. A csapat azért riadtan, de sikeresen álményével utazhatott a befejező kirándulásokra. Ezek voltak Cusco, Machu-Pichu, Ollantaytambo és Nikitos.

Még Rómában is visszatekett a dzsungel vad daruzainak csipésel, de Ferihegyen a viszontlátásért aggódók karjaiban ezt már senki sem érezte. — A televízió munkatársai érteetlenül nézték hegyi képeinket és nyugalmunkat. Egy kicsit mármint is.

Pajor István

MEGJELENT

A HEGYMÁSZÓ 1987. 1. száma. Miként az előző szám, a Mont Blanc évforduló külön címet viselte, és a szám különösen az 1986 őszén lebonyolított PERU-túráról ad beszámolót. Akkor még nem volt köztudom, hogy rövidesen egy újabb PERU-vállalkozás indul az előzővel ellentétben jó időjárás viszonyok mellett és gazdag eredménnyel. — A szám a tengeren túli írások mellett azért is érdeklődésre tarthat számot, mert összefoglaló ad az elmúlt évtizedek halálos baleseteiről „Elgondolkasztó” címmel (Neidenbach Ákos). Megemlékezik az 1988-ban elhunyt Tenzingről, és hozza Kurt Diemberger kétzemélyes Broad Peak-útját az azóta elhunyt Julie Tullis-al. Ez a veszélyes út egyben emléket állít Hermann Buhinak. A szám kapható az MTSZ-ben minden csütörtökön 18 és 20 óra között, amikor a hegyászok hivatalos órája van. (Ára: 130 Ft)

U. J. (Összeállította a Magyar Földrajzi Társaság hegy-mászó szakosztálya)

A HEGYMÁSZÓK VILÁGA 1987

A VÉLETLEN...

A harmadik magyar Himalaja-expedíció 1987. augusztus 25-én indult el a Ferihegyről. A személyi összetétel szinte az utolsó percig változott. Mindenestre két fő saját hibájából kiesett a csapatból. Pedig ez a két barátunk nagyon hiányzik az együttesből. Nemcsak tudásuk, tapasztalatuk, hanem a hegyhez és társaikhoz is igen jó kapcsolat fűzte őket. Jó közönségi emberek. Tudom a Shisha-Pangma-élményt — mely ezúttal elmaradt — nem lehet pótolni egykönnyen.

Szendró Szabolcs
 Nygyvenegy éves. Mint súlyemelő kezdte, 16 éves korában. Nagy jövő előtt állt, de egy szerencsétlen baleset következtében élete módosult. Vonat után futott, sikertelenül ugrott, a kerék alá került. A térd alatt kellett csonkolni. Nem hagyja el magát. Elvégzi a vasútépítészeti technikumot, majd kajakozni kezd és négy éven át első osztályú versenyző. Ezt követően találkozik a hegyekkel. Hogyan, találgat? Igen. Mert Szendró Szabolcsot nem olyan fából faragták! Jellemző rá a rendkívül keménység, az aszketikus életmód.

Egy ismert hegyászoklubból eltanácsolják. Kölcseben jégcsáknnyal és hágvással utazik ki az Alpokba. Svájcban egyedül mászza meg az ország legmagasabb csúcsát, a Monte Rosát, az Obergabelhornt és a Breithorn. Valamennyi több mint 4000 méter. E teljesítmények után tagja lesz az Orvosgyógyászati Sport Clubnak, az OSC-nek. A jó együttesben kezd el sziklát mászni. Rendkívül fizikai ereje és érzéke a sporthoz bebizonyítja, hogy áthidalhatók a hiányszágok. Homokkőveken és a Magas-Tátrában V-ös és VI-os utakat mászik. Télen hét nap alatt harmadmagával bejárja a Pirin teljes főgerincét (1981). A következő évben az Elbrusz nyugati és a Pamírban a Korzsenyevszkaja csúcsát éri el. Ezzel megvan az első hétezerese — Ragyogó hegyi fotós Súlyos Pentacon Six gépét minden útjára elvieszi.

Rézt vezet 1988-ban, amely a Peru-vállalkozáson, azon

nek során a Nevado Pisco jégfalát mászta meg, és a rossz időjárás miatt a csapat egy része magashégyi vándorlásra indult. Hat nap alatt közel 100 km-t gyalogoltak, és 10000 m szintkülönbséget tettek meg 5000 m-es hágókön átkelve. Ezután következett volna a Himalája, a Shisha Pangma. Csakhogy egy üzemi baleset megakadályozta a készülébes és az elindulásban. Magasfeszültségű áramütés érte. Mindkét tenyerére bőrátültetést kapott.

Tóth Csaba
 Huszonkilenc éves, okleveles építőmérnök. Az egyetemi évek alatt ismerkedett meg a hegyekkel. A Magas-Tátra az ő életében is a kezdetet jelentette. Másodszori kísérletre 1984 februárjában sikerült a Pogaraszi havas gerincének bejárása. Ugyanebben az évben a Kaukázus-túra során feljutott az Elbrusz nyugati, és a Kazbek csúcsára. A következő év a Himalája jegyében telt el. Részt vett abban az expedícióban, mely eddig a magyar magassági csúcsot tartja. Ő akkor ott Toldi Györggyel és Tolnai Istvánnal a Himalai-suli nyugati csúcsát érte el (7540 m) — Afrikában a Mt. Kenyán 1988. januárjában több kimagasító mászóerővel volt. Többek között a Gyémánt folyosó jégútja. Erről készült írása a TM 7/1986. 12. oldalán olvasható.

Ő is a Shisha Pangmára készült 1987-ben. Előtte Ausztriában a Gross Glockner csoportban túrázott. Másodmagával a Palavicini folyosón akarta a csúcsot elérni. Ez a hó és jégkuloár nem a meredekségével, hanem a kőhullásával okoz nehézséget. Szerencse is kell a tudáson kívül ehhez a mászáshoz. Mert általában kitérni, ugrálni nem lehet, ha jön a kő. És jött. Csabát csúnyán eltalálta. Még szerencse, hogy előtűk egy oszt-rák páros haladt, akiket nem ért találat. Így ők látva a történeteket, hívták a hegyi mentőket. Rövid időn belül megjelent a helikopter. A mentői drótkötélen engedték le, aki a súlyosabban sérült Csaba belüljébe kapcsolta először a köteleit és már dolgozott is a csőrő. Másodiknak a

kütelársat húztuk fel. Toth Csaba a Lienz-kórházban töltötte az első hat napot. A kómiás 1987. július 4-én történt. Először az alsó lábszárát kellett rendbehozni, hogy szállítható legyen, és csak ennek viszonylagos gyógyulása után, Itthon a Baleseti körházban műtötték meg az Felesége, aki a klubtársakkal a normál úton érte el a Gross Glockner csúcsát (3797 m) segítségére volt az ápolásban és hazahozatalban.

Dezsenyi János

TALÁLKOZÓ 1988 M-EN

A Föld legmagasabb pontja, a Mount Everest, 1988 tavaszán egy rendkívül hegyászó találkozó színhelye lesz. A terv szerint 252 fő részvételével indul egy kínai—nepáli—japán expedíció, abból az alkalomból, hogy 30 éve alakult meg a Kínai és 15 éve a Nepáli Hegymászó Szervezet. A szervezőknek egy boldondos ötlete támadt, amit 1987. februárjában jegyzőkönyvben is rögzítettek Pekingben. Az északról induló csapat — Rongbukon keresztül, a déli a Khunbun át közelíti meg a csúcsot, ahol május 5-én találkozhatnak. Terv szerint mindegyik együttes az ellenkező irányba ereszkedik le. Ez lesz az első E—D, ill. D—E keresztelés.

A Rongbuk-csapatot a Kínai Hegymászó Szervezet élnöke, Shi Zhan Chun vezeti, Khunbun át haladókat a Nepáli Hegymászó Szervezet élnöke, vezetői, Khadga Bikram Shah. A Japán Alpin Club élnöke viszont a saját honfitársainak felügyeletét látja el. Csaknem 60 év-szokember és újságíró gondoskodik a sűrűlódamentes híradásokról. A japán iv szeretne — egy műholdon keresztül — közvetlen adást biztosítani.

A nepáliak között 8 fő lesz olyan, aki már járt az Everesten. Közöttük olyan serpák, mint Sundare, aki négy alkalommal jutott fel a csúcsra, valamint Ang Rita és Pertemba, akik három-három alkalommal érték el azt.

A Kínai Hegymászó Szervezet főtitkára Wang Feng Tong nyilatkozata szerint nekik az északi és a nepáliaknak a déli oldal a főfeladat. Mégis a vállalt feladat nehéz, ezért 10% valószínűséget lát a csúcson való találkozás lehetőségének. Semmi esetre sem akarja a rendezőség bárki a részvevők közül hátki is érezzen valami „győzelmi kényszert”.

J. Nyka írását fordította Pogácsáné Dezsenyi Ágota

(Jászaklítottta a Magyar Földrajzi Társaság hegy-mászó munkatársa)

A Gerlachfalvi csúcs a Hunfalvy hágóból

A HEGYMÁSZÓK VILÁGA

1987

ELŐADÁS

Dura Lajos és Szabó Gábor 1987. november 13-án pénteken 18 órakor az ELTE Lóczy-teremben (Bp. VIII. Kun Béla tér 2. előem.) előadást tartanak, Finnország 1985 címmel.

A SHISHA-PANGMA ÉS A LENGYELEK

Augusztusban hagyta el Varsót a legújabb lengyel Himalája-expedíció. Vezetője az a híres Jerzy Kukuczka, akinek eddig 13 nyolcezeres van. Messner után tehát ő az esélyes, hogy mind a 14 nyolcezerest elérje.

Az együttes 14 főből áll. Összetétele igen érdekes. Vannak benne Chiléből, Mexikóból és Franciaországból is, tehát a vállalkozás nemzetközi űtvonalkozás Nepál fővárosán, Katmandu vizet kereszti. A Nepál és Tibet közötti szakasz egy része a KODARI út várhatóan gondot jelent számukra, mert 1987. júliusban az árvíz erősen megrongálta azt. A teljes helyreállítás hónapokig fog tartani. A lengyelek azt tervezik, és remélik, hogy sikerül is megvalósítani, hogy a SHISHA-PANGMA-t nem a normál úton, hanem északra egy új útvonalon sikerül elérni. Eddig több más vállalkozás kísérlete ezt meg, eredménytelenül. (Fordította: Wiertan Pál)

József Nyka

ELMARADT ELŐADÁS

Wanda Rutkiewicz 1987. december elejére vállalt előadást Miskolcon és Budapestben. Már az év elején lekötöttük az időpontot. Azután hosszú levél jött Indiából. Új-Delhiből írta augusztus 12-án, melyben sajnálattal közli, hogy idejét nem csak ő osztja be. Felkérték, vezessen egy csak nékből álló csoportot a dél-amerikai Patagóniába. A Cerro Torre-t kívánják megmászni. Erről hímet is készítettek. Várható indulási idejük 1987. november 15. Reméli, időben írt, és betöltötte a helye más előadóval. Jelenleg úton van Tibet felé, hogy elérje a Shisha Pangmát. Wanda aszonyt tehát a Kukuczka-vállalkozás egyik tagja. Sajnáljuk távollmaradását. Magyarországi útja élményekben nem veteledhetik Patagóniával, ahol

TIBET 81. Balról jobbra: Szabó László, Dr. Nagy Sándor, Dékány Péter, Csikos József, Vörös László, Ozaváth Attila, Balaton Zoltán, Dr. Papp Kálmán, Várkonyi László

még nem járt. Számunkra ritka személyiség ő, hiszen nincs más élő nő, aki három nyolcezeres csúcsán állt. (Mount Everest, Nanga Parbat és a K 2)

A MAGYAR SHISHA-PANGMA-EXPEDÍCIÓ

Hírt adtunk már arról, hogy augusztus 25-én a Ferihegy II-ről elindult az első magyar Shisha-Pangma-expedíció.

Most azokat mutatjuk be, akik ebben a csapatban részt vettek. Nagy Sándor dr. egyetemi docens, kandidátus, nőlen, 37 éves, aki mint barlangász kezdte. Azóta eredményes utak sorozatát szervezte, és mindig egészséges csapattal tért vissza. Volt az Araraton, Aconcaguán és a Pamírban három csúcson (kétszer a Lenin és egyszer a Korzsenyevszkáján). Dékány Péter geológus, nő, egy gyermek atyja, 31 éves, az Alpokban és a Magas-Tátrában végzett nehéz mászási miatt kétszer volt az év hegyászója a Pamírban négyezer átt 7000 m-es csúcson (kétszer a Korzsenyevszkája és kétszer a Kommunizmus csúcson).

Balaton Zoltán nőlen, 26 éves, az együttes legfiatalabb tagja, aki a nem utazóközönség helyére jelentkezett, eléggé az indulás előtt. A Kilimandzsáró csúcsát egy feltehetően még meg nem mászott jégfalon keresztül érte el. Neki is van Pamír-hétreze (Kommunizmus csúcs). Csikos József geofizikai

mérnök, nő, két gyermek apja, 33 éves, magyar magassági csúcstartó Himalachuli (Himalája) 7893 m. Ozaváth Attila, nyomdai üzemmérnök, nő, 31 éves, részt vett az első magyar Himalája-expedícióban, az éljárda vezetője volt, a Pamírban három 7000-es csúcra, Peruban a Huandoy E. csúcán (6395 m) állt. Papp Kálmán dr. mentőorvos, nőlen, 30 éves, az expedíció orvosa, 1987. február 14-én, mínusz 20 fokos hidegben elérte az Ararat 3165 m-es csúcsát. Szabó László rendszeres vezető üzemmérnök, nő, két gyermek apja, 34 éves, a Miskolci Alpín Club elnöke, az Elbrusz Ny-i csúcsa, Afrikában a Heim gecsceven át a Kilimandzsáróra, a téli Ararat, a Pamírban a Korzsenyevszkája 7105 m-es csúcsa voltak eddigi állomásai.

Várkonyi László, nő, két gyermek apja, 31 éves, először barlangász, de a Pamírban neki is van 7000-es csúcsa (Lenin).

Vörös László mászerész, nő, két gyermek apja, 36 éves. Magas-Tátra téli főgerinc, és a Wéber csúcs szuper direktisszimája ugyancsak télen, az első és második magyar Himalája-expedíció, az utóbbinál a Himalachuli K-i csúcsának elérésevel (7893 m) ő is magyar magassági csúcstartó.

Szívvel kívánjuk, hogy a Himalachuli K-i csúcsa — ami eddig magyar magassági csúcs volt — megdőljön...

Dezsenyi János

KÜLÖNÖS IDŐSZAK A HIMALÁJÁBAN

Az utolsó monszun időszak előtt, 14 országból 27 expedíció látogatta meg a Himalája nepáli részét. Sajnos, az időjárás mindent elkövetett, hogy a lervek végrehajtását megnehezítse. A viharok az alsóbb részeken 80, a magasabb részeken elérték a 300 km-es sebességet óránként. De nemcsak a szél nehezítette a haladást, hanem a sok és rendszeres havihavás is, ami betemette a láborokat.

Igy a legjobb teljesítmények is az átlag alatt maradtak! A Cho Oyu 8201 m-es csúcsát 1987. április 29-én a normálúton két chilei és egy spanyol érte el. A Makalu 8463 m-es csúcsát egy hónappal később, május 12. és 18-án három amerikai és három spanyol ugyancsak a normálúton érte el. A 27 expedíció több mint kétharmada, minden eredmény — csúcsemény nélkül — tért haza. De nemcsak a gyengébb együttesek, hanem a legkeménykötésűbbek is csak küszködték. A cseh-szlovákok Iván Gálffy vezetésével az Everest DNY-i falán nem jutottak a csúcra. A jügozlávok bár együttesükben ott volt a híres Tomo Cesen, nem tudták a Lhotse Shar-ral megküzdeni. Gyórfy csapata legalább 8300 m-ig jutott. De a jügozlávok kéthónapi küszködés után is csak 7450 m-ig jutottak. A tibeti oldalon sem termett több babér. Pedig az angol-norveg vállalkozást Chris Bonington vezette. Céljuk a még érintetlen Menlungtse 7130 m-es csúcsa volt. A rossz időjárás, a veszélyes viszonyok között komoly balesetről nem árthatott hír. Szinte az egyetlen halálos áldozat a nepáli oldalon a spanyol Anapurna-expedíció orvosa volt, aki tüdőödémát kapott. — Érthetetlen az egy, hogy a korábbi évek tavaszán, tehát hasonló időszakban 20 körül mozog az áldozatok száma. Nem elmentmondás ez? (Fordította: Funk János)

József Nyka

(Üsszeállította a Magyar Földrajzi Társaság hegyász szakosztálya)

A HEGYMÁSZÓK VILÁGA 1987

MEGVAN A MAGYAROK ELSŐ NYOLCEZRESE

Nagyon szorítottunk az 1987. augusztus 25-én elindult csapatnak, nemcsak a sikerért, hanem a szerencsés és teljes létszámú hazaérkezéseiért is. Kelten baleset miatt el sem tudtuk indulni. (TM októberi szám.) Azt, hogy kikből is állt a csapat, bemutatott a TM novemberi számában. Most pedig már arról tudunk hírt adni, hogy nemcsak a Sisa Pangma 8012 m-es csúcsát érték el hatan magyarok, hanem mind a kilencen egészségesen hazatértek.

Az első híradást a csúcs eléréséről, október 22-én kaptuk kézhez. A telex már három nappal korábban érkezett az ÁNISH-hoz, de elfelejtették továbbítani azokhoz, akik nagyon várták. Véletlen folytán tudott ki a telex és így az is, hogy a csapat eredményesen szerepelt. Ez az október 22-e csütörtöki nap volt, tehát a hegymászók napja az MTSZ-ben. Sőt, ezen a napon volt a Hegymászóbizottság ülése is. Sokan voltak együtt és hatalmas volt az örömi!

Azóta, hogy megjöttek, megtudtuk, hogy — az október 1-jei csúcserésés egy jó pont volt a házigazda, a Kínai Népköztársaság felé. Ugyanis 1949-ben ezen a napon alakult meg Kínában a népköztársaság. Ez ott nemzeti ünnep és a helyi hegymászók valami nevezetes csúcs elérésével emlékeznek a nagy napról. Október 1-jén érte el a Sisa Pangma csúcsát Nagy Sándor dr. és Ozsváth Attila,

— az időjárás nem volt nagyon kedvező, úgyhogy csak egy hét múlva tudtak újabb magyarok a csúcson megjelenni. Ezek Balaton Zoltán, Csukos József, Várkonyi László és Vörös László voltak,

— a magyar vállalkozás élelmészeti szervezője Ozsváth Attila volt, aki korábban a Spitzbergák és az első magyar Himalája-expedíció tagja volt és hasonló feladatot vállalt. Kellő gyakorlattal és jó érzékelő oldattal meg az expedíció étkészlet kultúráját. A

végére csaknem minden elfogyott,

— a kinalak szolgáltatása (összekötőtiszt, szakács, szállóda az út elején és végén stb.), enyhén szólva szerény, viszont megkérlik az árárt,

— a SISA PANGMA csúcsgondélya 8000 dollárba került, ami olcsó, mert időben kötötte le a magyar fél. Különben 20 000 dollárt fizettek volna, — a hazaérkezettek hozták magukkal a következő nyolcezres, a Dhaulagiri csúcsgondélya, ami 1990-re szól,

— az Everest csúcsát 1987-ben nem sikerült elérni egyetlen vállalkozásnak sem. E csúcs megmászásának engedélyét 1995-ig már kiadták.

A sikeres harmadik magyar Himalája-expedícióról előadás keretében számoltak be december 11-én pénteken a TIT Stúdió körtermében 18 órakor Nagy Sándor dr., Ozsváth Attila és Vörös László.

Gratulálunk az eredményhez és nagyon várjuk a részleteket. **Dezsényi János**
JERZY KUKUCZKA
14. NYOLCEZRESE

A másolatban csatolt lapot a Sisa Pangma alapítóból írta Wanda Rutkiewicz szept. 12-én. Mint jelzi, csúcserésés a kedvezőtlen időjárás miatt, eddig nem volt. Érdekesége a lapnak, hogy a lengyel expedíció összeállása valóban nemzetközi. Szerepel benne a lengyelek közül két mexikói, két francia és egy angol. További érdekessége a lapnak, hogy a hetekkel előbb indult lengyel vállalkozást, a kedvezőtlen időjárás miatt beérték a magyarok és Wanda asszony lapját aláírta Dékány Péter, Nagy Sándor, Ozsváth Attila és Balaton Zoltán is. A lap Lhasanba kerültül érkezett. Azóta tudjuk, hogy szeptember közepén sikerült Kukuczka-nak elérni a Sisa Pangma csúcsát, meghozta új útvonalon. Ezzel ő a második hegymászó a világon, aki Földünk valamennyi nyolcezresét állt. **D. J.**

TURISTAHÁZAK AZ NDK-BAN

Minden általánosítás magában hordja a tévedést.

Ezért leszüktem a címet. Most — 1987. szeptember végén — jártunk a Thüringiai erdőben. A Rennsteig utját csináltuk. Három voltunk, Fekete Katalin, Fekete Antal és Jómagam. Azért nem többen, mert bár az útvonal íránt nagy az érdeklődés (évi 20 000 a jelentkezők száma), de csak 2000-en kapnak beutalást évente. Nyáron ugyanis a házak nem a vándorlást, hanem az üdülést szolgálják. Télen pedig csúcsoktak. Egy csoport 20 főből áll, de ezek teljesen szerinti beszerzésben haladnak. Ez a 20 fő két házból kap szállást. Társaink, akikkel hat napig a soron következő 2-es számú házból találkoztunk, NDK-beliek voltak, alkalmi tanulási, kedélyes de csendes emberek, kultúrnyelven. A hazai házak elszomorítottak, ha összevetjük az ottanivalakkal. Ott természetesen az, hogy bekapcsolt villanyfűtés, tehát meleg laundáló várta az érkezőket, a megázott vagy az ott lemosott textíliák szartírára. E kulcsos házakban melegvízes tusolási lehetőség, teljes konyhafelszerelés, csinos porcelán és nem alumínium étkészlet várja a vándorokat. A berendezés célszerű és otthonos. A felhívek jók. A takarók bőségesek. Az érkezőknek csak vázban hálószékot kell hozniuk, mert ágynemű nincs. A rend és tisztaság leleperő. Nálunk ma és sok évtizede nincsen ilyen turistaház. A téma örökzöld, de csak beszélünk róla. Mikor érik meg? Lesz-e olyan mint valaha volt, amikor egy-egy esetlel gondozta a házat?

Dezsényi János

TURISTASZÁLLÁSOK ÉSZAK-AMERIKÁBAN

Az elmúlt nyáron (1987) ismételten Kanadában és az USA-ban túráztam, a Szik-gekben. Ennek során több nemzeti parkban is megfordultam. A nyári időszakban rengeteg ember keresi fel ezeket, mint látogató és mint túrózó, az emberek zöme gépkocsival, vagy lakókocsival érkezik. A parkokban a szálláshelyek többségét az épített

sátorhelyek ill. a kempingekben a kiépített lakókocsiparkolási lehetőségek adják. A szolgáltatás általában puritán. Erteve ez alatt, hogy a legszükségesebbre terjed ki. (Mosdók, WC.) Az alacsonyabban fekvő kempingekben természetesen vannak teljes kényelemmel felszerelték is. Itt hideg-meleg zuhany, fürdőmedence, élelmiszervásárlási lehetőségek vannak. Szépen íltal azonban ezeken a helyeken nem lehet vásárolni, mert a parkok elárulító helyei teljesen szesz mentesek. Igaz, a települések, a városok élelmiszervásárlásában sem lehet mindenütt kapni. Még az 5%-os alkoholtól sör is csak a kijelölt üzletekben vásárolható meg.

A sztrázi lehetőségek általában épített, ama helyen vannak. Egy ilyen helyre befér az autó, vagy a lakókocsi és természetesen a sátor. Minden sátorhelyhez épített tűzhely, és paddal egybeépített asztal tartozik. E helyeket egymástól 5—10 m-es erdőséke választja el, a terpeviznyonok adta lehetőségek szerint.

A gyalogos túrázással elérhető sátorhelyeket a parkok látogató központjában nyilvántartják. Azok felkeresése előtt az információs központokban tájékozódni kell, és ha van szabad hely, le kell kötni. Abban az esetben, ha a kívánt napra nincs szabad hely, a központ tesz ajánlatot másik helyre. Minden sátorhelyen — ha csak öt sátor fér el akkor is — van telelet WC. A rend és a tisztaság mindenütt jellemző. Rádiózás és hangoközös sehol sincs. A parkokban csak annyit szálláshely — sátorhely van —, amennyi látogatót a park elbírt. Így azok nincsenek túlterhelve, mint nálunk a Balatonnál.

A parkokban — hegyeken — turistaházak nincsenek. Elvéve akad egy-egy, ott ahol nagyobb a hó, ill. jégterület egyenesen hosszú útjai előtt házból alaznak a vezetési résztvevők. Tátra! Rupert

(Összeállította a Magyar Földrajzi Társaság hegymászó szakosztálya.)

AZ INKÁK BIRODALMA	5
Péterváry Gábor: A PERU EXPEDÍCIÓ, 1986	6
Csikos József: HUASCARAN (6768 m)	7
Babcsán Gábor: A NEVADO PISCO JÉGFALA	8
Ozsváth Attila: A HUANDROY ÉSZAKI CSÚCSÁNAK KERESZTEZÉSE	10
Babcsán Gábor: EGY TREKKING PILLANATAI	12
Singer János: DRU 1986. július 21.	14
Tiboldi András: FRANK-JÚRA (1986)	16
Halmos II. Péter: DÉL-JEMENBEN IS LEHET MÁSZNI	16
Pajor István: A KILIMANDZSÁRÓ, A BALATON ZOLTÁN JÉGFALON KE- RESZTÜL	17
Síró Imre és Balogh Tibor: TÁTRA FÜGERINC	20
Neidenbach Ákos: ELGONDOLKODTATÓ	24
Pfahlerne Csépai Mária Magdolna: A HALOTTAKRÓL JÓL	32
Babcsán Gábor: KRÓNKA 1986	35
HÍREK	
- Előadások	39
- 7000 m-es csúcson állt magyarok	40
- Az V. Bükki boulder találkozó	42
- Már IX-es utak is vannak mászóiskoláinkban	42
- Maratoni hegyifutás	43
- Szendrő Szabolcs balesete	44
- Sportmászók találkozója Ausztriában, 1987	44
- Előkészület a nyolcezresekre	45
- Encyklopédia Tatrzenska	45
- Évfordulók	46
- Az Everest és az oxigén	46
- Szürkemedvék és az oxigén	46
- Torre Egger és El Moche	47
KI KICSODA	
- Antal Károly	48
- Kessler Hubert dr. 80 éves	49
MEGJELENT	
- Keszthelyi Ernő: Alacsony-Tátra turistakalauz	51
- Neumann-Machala: Na streche sveta (A világ tetején)	52
- Reinhold Messner: Überlebt, alle 14 Achttausender	52
IN MEMORIAM	
Tenzing Norgay (1914–1986)	54
ABLAK	
szakirodalmi fordítások	
Kurt Diemberger: Rajtaftés a Broad Peak-en 8047 m	58
FELHÍVÁS!	66

Dezsényi János: ÖSSZEVETÉS	7
Nagy Sándor dr.: ÚTUNK NYOLCEZER MÉTER FÖLÉ	8
Ozsváth Attila: RÓZSASZÍN KÖD (az expedíció élelmezéséről)	12
Ozsváth Attila: EGY HADTÁPFŐNÖK VISSZAEMLEKEZÉSEI	13
Papp Kálmán dr.: AZ EXPEDÍCIÓ ORVOSI TAPASZTALATAI	16
Csikós József: HIMALÁJAI ÉRDEKESSEGEK	17
Vörös László: A HÁROM HIMALÁJA EXPEDÍCIÓ ÖSSZE- HASONLÍTÁSA	18
Szabadka Péter: A HEGYEK NEM BESZÉLNEK	21
Balázs D. Oszkár dr.: ÚJ-ZÉLAND 1987	22
Szabadka Péter: EIGER ÉSZAKI FAL, ELSŐ MAGYAR MEG- MÁSZÁS	26
Tóth Csaba: EGY KÖLAVINA – BELÜLRŐL 1987	29
Péterváry Gábor: AZ ELSŐ	31
Szabadka Péter: KIEGÉSZÍTÉS	33
Török Turul: ELGONDOLKODÁS KÖZBEN JUTOTT ESZEMBE	34
Dezsényi János: ESZTERGOM	36

HÍREK

– Előadások	40
– József Nyka leveléből	40
– Középfokú hegymászótanfolyam Ausztriában	40
– Peilstein	41
– Kerékpár túra Tibeten keresztül	42
– Olimpiai érdemrend	42
– Toldi György balesete	43
– Balesetek az Alpokban	43
– Női magasságok	43
– Fritz Wiessner-t kitüntette az UIAA	44
– Új út a Trango toronyra	44

KI KICSODA

– Péterváry Gábor (Jumbó)	46
– Nagy Sándor dr.	49

MEGJELENT

– Endrődi Lajos: Akik nem ismerik a félelmet	52
– Avram Avramov: Everest – a nyugati gerincen	53
– FTSK Excelsior évkönyv 1985	54

IN MEMORIAM

– Rockenbauer Pál (1933–1987)	55
– Schermann Szilárd (1895–1977)	55
– XI. Pius pápa, a hegymászó (1857–1939)	56
– Benedek Zoltán (1964–1988)	57

ABLAK

szakirodalmi fordítás

– Karl Ölmüller: A kéményfestéstől a Himalája ünnepeltjéig	59
--	----

FELHÍVÁS

– VI. Bükki boulder találkozó 1988	62
--	----

HAGYOMÁNY ÁPOLÁS

75 ÉVE ÍRTA A TURISTASÁG ÉS ALPINIZMUS (T. és A.)

1912. július számból (1–26. oldal)

A Roszudecen címmel Hulyák Valér írása olvasható. Ma a nagy és kis Rozsutec szerepel a térképeken. (7. o.)

Aemilus Hacker dr. halála alkalmából írt méltatást Komarnicki Román dr. Ma is Hacker toronynak nevezik a Bibircs (Bradavica) négy tornya közül a másodikat az első megmászó tiszteletére. Hacker 1896-ban mint tartalékos tiszt részt vett azon a hadgyakorlaton amit a Szepességben tartottak. Ez alkalommal július 11-én egyedül megmászta a róla elnevezett tornyot. Halálát, kilenc társával együtt egy lavina omlás okozta a Schneebergen (10. o.)

1912 augusztusi számból (27–56. oldal)

Tátrai Túrák címen új rovat indul, amit Komarnicki Gyula dr. vezet. Ebben a számban a Középorom ismertetését adja. (52. o.)

1912. szeptember (57–82. oldal)

Az Figyelő rovatban „hegymászó verseny” címen elítélően nyilatkozik Hefty Gyula Andor, arról a hirdetésről ami az „Alpina” július 15-i számában jelent meg (ez a Svájci Alpin Klub hivatalos lapja). E szerint a Stanserhorn elérése esetén pénz jutalom, ingyen szállás a hotelben és vasúti szabadjegy jár a nyertesnek. Hefty reméli, hogy egyetlen hegymászó sem indul a versenyen. (81. o.)

1912. októberi számból (83–124. oldal)

Döller Antal (1831–1912) Galiciában született, a szabadságharc alatt mint osztrák katonára szemben állt és harcolt a magyarügy ellen. Mint őrnagy vonult nyugállományba és 41 éves korában telepedett le Késmárkon. A Magyarországi Kárpát Egyesületet 1873. augusztus 10-én létrehozta. Emlékét őrzi a róla elnevezett tó a Magas Tátrában. (117. o.)

A Budapesti Egyetemi Turista Egyesület, vándorgyűlést tartott a Bükk hegységben, az Örvénykőn, 1912. szeptember 29-én. A Magas Tátra havas csúcsait láthatták a résztvevők. (119. o.)

1912. novemberi számból (125–152. oldal)

A BÉTE választmány 1912. október 16-i ülésén többek között felvette ifj. Thirring Gusztáv műegyetemi hallgatót, a nagy útikalauz író fiát, aki szakosztályunk tagja is volt haláláig, 1980-ig. (147. o.)

Tátrai túrák rovatban Komarnicki Gyula a Menguszfalvi gerinc leírását adja (147. o.)

1912. decemberi számból (153–192. oldal)

„Ótátrafüredről telefont vezettek a Tarajkára, a szánkók idejét így pontosan mérik. A sikló bármikor indul ha 5 utasa van.” (190. o.)

„A Zöldtavi menház bőven el van látva fával. Kulcsa, Adriányi János bérlőtől kérhető el (Felka). Síterepe mesés. (191. o.)

„Sikirándulás Kőrmöcbánya környékén. 1912. december 8-án nagyszabású, sikeres kiránduláson vettek részt a Magyar Sí Klub és a Budapesti Egyetemi Turista Egyesület tagjai, Kőrmöcbánya vidékén. A kirándulás sikeréhez nagyban hozzájárult, hogy azon Bilgeri G. százados – a sísport egyik mestere – szintén részt vett, és pompás mutatványával és szerény modorával elragadta sielőinket. Kőrmöcbányáról egy 28 km-es körúttal tértek vissza Kőrmöcbányára.” (192. o.)

1913. január számból (193–220. oldal)

Csepcsányi Tibor dr. a kitűnő grafikus cikket írt a „Téli fényképezés” címmel (206. o.)

Szilveszter-est a Zöldtónál. A Frigyes menedékház (ma Zöldtavi) gondnoka Rokfalussy Lajos 22-étől állandóan ott tartózkodott. Szilveszterkor nagy társaság sielt a környéken. Az újév első napján pedig Komarnicki Gyula, Grosz Alfréd, és még többen a jelen lévők közül megmászták a Bolond Gerőt (*ma tiltott terület Szerk.*, 219. o.)

1913. februári számból (221–255. oldal)

A Budapesti Egyetemi Turista Egyesületnek 36 folyóirat jár.

Ebből kettőre előfizet, a többi cserepéldányként kapja a T. és A.-ért (253. o.)

Tátraszéplakon 1913. február 8–9-én megrendezték a III. nemzetközi síversenyt. Az első és második helyet bajor és osztrák versenyzők nyerték, a következő két helyet magyar versenyzők (251. o.)

1913. márciusi számból (256–292. oldal)

Felső turistaút kiépítése a Tátrában. (*Magistrale. Szerk.*) Az MKE központi elnöksége megkereste az érdekelt erdőbirtokosokat, hogy engedjék meg területükön a felső turistaút kiépítését. Az érdekelték hozzájárulásának birtokában remélhető, hogy a Tarpataki óriás vízeséstől a Kőpataki tóig az útszakasz még a nyár folyamán elkészül. (287. o.)

1913. áprilisi számból (294–328. oldal)

A Triumfal északi fala c. írás olvasható Komarnicki Gyula dr.-tól (293. o.)

A Budapesti Egyetemi Turista Egyesület választmánya foglalkozott a Gerlachfalvi csúcson felállítandó kettős kereszt gondolatával és költségével, valamint a Tatra kalauz közös kiadása esetén az MKE-vel a tartalmi felosztás lehetőségéről.

1913. májusi számból (329–357. oldal)

Amundsen könyve a Déli sarkról (megjelent Münchenben (ismerteti Hefty Gyula Andor. (349. o.)

1913. júniusi számból (358–400. oldal)

Kassa–Oderberg vasút 1913. évi nyári menetrendje 20 fillér. (Mintegy fele az előállítás költségnak.) Ez a turista irodalmi terméknek számító 64 oldalas, zsebretehető mű tartalmazza a „KOSD” menetrenden kívül a tátrai villanyvasútakét, a társaskocsik bérleti feltételeit, Táttra térképet, Táttra leírást magyar és német nyelven. (397. o.)

A III. évfolyam zárólapjait, az általános érdeklődésre számítva, teljes terjedelemben másolatban közöljük. Ugyanígy a címlapot és a tartalomjegyzéket is.

Rovatvezető :
DR. SERÉNYI JENŐ.

Rovatvezető :
DR. KOMARNICKI GYULA.

Rovatvezető :
HEFTY GY. ANDOR.

Rovatvezető :
DOBROVICS JÓZSEF.

A BUDAPESTI EGYETEMI TURISTA EGYESÜLET, BUDAPESTI (BUDAI)
TORNA EGYLET TURISTA OSZTÁLYA, DUNÁNTÚLI TURISTA EGYESÜ-
BÜLET, MAGYARORSZÁGI KÁRPÁT EGYESÜLET, MECSEK EGYESÜLET
ÉS A BELMEOBÁNYAI FŐISKOLAI ATLÉTIKAI KLUB TURISTA SZAK-
OSZTÁLYÁNAK HIVATALOS LAPJA

III. ÉVFOLYAM
1912—13.

Dr. KOMARNICKI GYULA és Dr. SERÉNYI JENŐ

főmunkatársak közreműködésével szerkesztette:

Dr. VIGYÁZÓ JÁNOS

KIADTA:

A BUDAPESTI EGYETEMI TURISTA EGYESÜLET

IFJ. KELLNER ERNŐ KÖNYVNYOMDÁJA
Budapest, V., Csáky-utca 10.

TARTALOM.

Önálló cikkek a munkatársak névsorában.

		Oldal
<i>Bátor Pál:</i>	A Nagyköhavas (I.) 2 képpel	341
<i>Bilgeri Georg:</i>	Önkéntes alpesi testület.	
	Önkéntes si-testület 5 „	226
<i>Dr. Csepcsányi Tibor:</i>	Téli fényképezés 3 „	206
<i>Dobrovics József:</i>	Romok között (Szanda vára, Szigligeten) 3 „	35
<i>Hefty Gy. Andor:</i>	A Magas-Tátra sicalauzából 11 „	174
	Amundsen könyve a Déli sarkról	349
	A Vöröstavicsúcs 6 „	234
<i>Hulyák Valér:</i>	A Roszudecen 3 „	7
<i>Dr. Instilóris Endre:</i>	Gerincvándorlás a Kakashegy- től a Sztolicsnóig 2 „	313
<i>Dr. Jankovics Marcell:</i>	Aletschhorn (4182 m.) 6 „	1
	Alpesi furcsaságok 6 „	62
<i>Jaross Pál:</i>	A Stubai Alpokban (Becher és Wilder Freiger) 5 „	209
<i>Dr. Jordán Oszkár:</i>	A berni hegyeken át 6 „	125
<i>Káta Ernő:</i>	A Wilde Kaiserből 4 „	329
<i>Kerekes Pál:</i>	A müncheni Alpines Museum 1 „	145
<i>Dr. Komarnicki Gyula:</i>	A Hrubo 5 „	83
	A Triumetal északi fala (2431 m.) 6 „	293
	Őszi síturáim 7 „	165
<i>Dr. Komarnicki Roman:</i>	Dr. Aemílius Hacker † 1 „	10
<i>ifj. Kregcsy Tibold:</i>	Ortler—Zebra—Königsspitze 8 „	257
<i>Maurer Arthur:</i>	A Nagyköhavas (II) 2 „	344
	Télen a Triumetalra 5 „	158
<i>Mervay Sándor:</i>	Az Öttől a Lomnicicsúcsra 8 „	359
	Szolizskögerinc 3 „	27
	Vizkeresztí emlék 3 „	200

			Oldal
<i>Neumann Szigfrid:</i>	Északolaszországi naplótöredék	5 képpel	100
<i>Oppits Sándor:</i>	Néhány kárpáti növénycsalád ismertetése	5 „	336
<i>Pongrács Aurél:</i>	Farsang idején a Vogesekben	4 „	193
<i>Romeiser László:</i>	A Gemmi-hágón át	7 „	273
<i>iff. körtv. Sávely Desső:</i>	A Földközi tenger partjain (Sicília, Antik silhouettek, Északafrikai mozgóképek)	12 „	13,16,40,68
	Vesuvio (1223 m.)	7 „	303
<i>Schmidt Gizi:</i>	Szilveszter éjjele a Zöldtónál .	3 „	248
<i>Dr. Serényi Jenő:</i>	A sziklamászóiskola	12 „	383
	Georg Bilgeri	3 „	221
<i>Dr. Strömpl Gábor:</i>	Vázlatok a magyar Karsztból (Szilicei tensik)	5 „	107
<i>Dr. Szaiffka Tihamér:</i>	A Tátrából (A Majunketoronny)	3 „	57
<i>Tas József:</i>	Őrszem (A magyar boy-scouts mozgalom)	1 „	347
<i>Teleki Sándor gróf:</i>	„Csevegjünk“ a Nyugati Tátráról	3 „	153
<i>Dr. Truskovszky Gyula:</i>	A Bükk	6 „	139
<i>Dr. Vigyászó János:</i>	A Velencei tó	5 „	375
	III. nemzetközi és bajnoki si- verseny Tátraszéplakon	1 „	251
	Képek a tátrai siversenyéről	9 „	283
<i>Votisky Zoltán:</i>	Döllér Antal †		117
<i>teleki Zakariás Sándor:</i>	A plitvicai alsó tavak	5 „	269
	A plitvicai felső tavak	5 „	133

Fenti cikkiró munkatársainkon kívül amatőr-fényképfelvételeket, rajzokat, hivatalos tudósításokat, irodalmi ismertetéseket, apróságokat a következők szolgáltattak III. évfolyamunkhoz:

Apáthi Vilmos, Baján Arthur, Barcsa Imre, Bernáth Géza, Bernáth Károly, Dr. Bruckner Győző, Bruoth Pál, Chmielowski Janusz, Delmár Walter, Déry József, Dudryk M., Farkas Jenő, Fedor Miklós, Dr. Finácsy Béla, Dr. Guhr Mihály, Dr. Györffy István, Gyulay Ákos, Hacker Aemilius, Hajts Béla, Hatvan Ferenc, Horn K. Lajos, Hybner K., Dr. Kálmán Ernő, Király Endre, Kiss József, Komarnicki László, Kunsch Pál, Laufer István, Dr. Marberger Sándorné, Müller László, Nagy Géza, Dr. öttevényi Nagy Olivér, Pásztor Mihály, Petrik Lajos, Plökl Antal, Punyi Imre, Rácz Manó, id. körtvélyesi Sávely Desső, Schmidt Nándor, Schmidt Sándor, Schweickhart Hermann, Dr. Siegmeth Lajos, Szász Emil, Teschler Imre, Teschler László, Vozáb József, Vöröss Sándor, Zuber Frigyes.

Hivatalos rész.

	Oldal
Budapesti Egyetemi Turista Egyesület	22, 51, 76, 119, 147, 187, 252, 286, 316, 392
Budapesti (Budai) Torna Egylet Turista Osztálya	22, 76
Dunántúli Turista Egyesület	187, 318, 394
Magyarországi Kárpát Egyesület központja	22, 50, 76, 186, 187, 253, 286, 287, 316, 351, 352, 392
" " eperjesi osztálya	51, 352, 393
" " kassai osztálya	285, 317
" " keleti kárpátok osztálya	286
" " zólyomnégyei osztálya	352
Mecsek Egyesület	51, 52, 119, 285, 319, 393
Selmecbányai Főiskolai Atletikai Klub Turista Szakosztálya	23, 147, 187

Tátrai túrák.

Antóniacsúcs (I. Leereszkedés északra a Jaworowa völgybe, II. Északi fal) 1 rajzzal	217
Bibircs (I. Nagytarpataki völgyből a Tomasson-úton át. II. Leereszkedés a Blásy-völgybe a keleti falszakadéokban) 1 rajzzal	76
Ganek (I. Északi fal, II. Rumancsorba, III. További út a főomorra) 1 rajzzal	352
Hegyesorony (keleti és nyugati gerinc) 1 rajzzal	20
Késmárkcsúcs (I. Sírkertről, II. Déli fal)	394
Koprovacsúcs (I. Rendes út. II. Keleti fal, III. Északkeleti gerinc, IV. Északi fal) 2 rajzzal	287
Középorom (I. A Sárgapadtól az Ény. gerincen, II. Az északi fal Bröckelmann útja. III. Leereszkedés északra a Dubke-úton) 1 rajzzal	52
Krátka	188
Menguszfalvi gerinc	147
Ostra	188
Varangyostavi csúcs (I. Megmászás az északi falon, II. Gerincátmenet a Varangyostavicsúcsról az Antóniacsúcsig) 1 rajzzal	216
Magashegyi túrajelentések a Tátrából	54, 148, 320, 395

Irodalmi ismertetés.

Évkönyvek, évi jelentések.

Dunántúli Turista Egyesület Évkönyve a X. egyesületi évről	322
Hungária Evezős Egylet 1912. évi jelentése	355
IX. Jahresbericht des Akad. Alpenvereins Berlin 1912	355
XVI. Jahresbericht des Akad. Alpen Club Zürich 1911	218
Magyarországi Kárpát Egyesület XL. évkönyve	396
Mecsek Egyesület XXII. évkönyve	290

Polyóiratok.

Élet (Izsóf Alajos)	79
Idegenforgalom (Sipos József)	24, 219
La Montagne	140
Lapszemle	25, 122, 150, 256

	Oldal
Magyar Őrszem (Tas József)	397
Oesterreichische Alpenzeitung (Hans Wödl)	291
Természetbarát (Király Albert)	189
Turista Közlöny (Moussong Géza, majd Tas József)	256, 289
Turisták Lapja (Déry József Árpád)	291
Turista folyóiratok magyar nyelven	399

Térképek, képek, naptárak, albumok.

Alpenkalender (W. Speemann)	149
A Magas-Tátra albuma (Divald)	322
A wieni nemzetközi vadászati kiállítás magyar vadászkastélyában összegyűjtött legkiválóbb trofeák (Földmivélsügyi m. kir. miniszterium)	120
Budapest Pharus-rendszerű térképe (Eggenberger kiad.)	121
Budapest és környéke Pharus-rendszerű térképe (Eggenberger kiad.)	121
Das Kartenlesen (Gabriel Fambri)	25
Der Alpinismus in Bildern (Alfred Steinitzer) 2 képpel	324
Die Alpen (Compton festményeiből levelezőlapok)	25
Magas-Tátra és környéke 1 : 75000	397
Magyarország a wieni nemzetközi vadászati kiállításon (Földmivélsügyi m. kir. min.)	120

Önálló művek, kalauzok.

A három Tátrafüred és környéke (Szojka Miklós)	56
Alpenführer der Deutschen Alpenzeitung	152
Balaton (Balatoni Szövetség kalauza)	121
Bergsteiger—Hygiene (Dr. G. Gruber)	327
Bosnyák földön (Dr. előtvevényi Nagy Olivér)	23
Budapest (Eggenberger-féle utikönyvek)	120
Cs. kir. szab. Kassa-Oderbergi Vasut menetrendje	397
Das Totenkirchl (Franz Nieberl)	150
Das Wettersteingebirge (Alfred Steinitzer)	79
Der Schlittensport (K. Pfeiffer)	219
Deutsche Alpen (Meyers Reisebücher)	55
Deutsche Jugenderziehung und Pfadfinderbewegung (Von Seckendorff)	190
Die Gesundheit (M. Gladbach)	80
Die Zugspitze (Alfred Steinitzer)	79
Esztergom szabad kir. város (Dvihally Géza)	120
Fröhlich Wandern (H. Roydt)	189
Führer durch das Kaisergebirge (Leuchs)	121
Henschels Luginsland	122
Höhlen in Dachstein (Bock, Lahner és Gaunersdorfer)	355
Jugendwanderungen (F. Bader)	189
Kalauzkönyv (Magyarországi Kárpát Egyesület)	354
Katalog der Bibliothek des Oesterreichischen Alpenclubs	190
Késmárki kalauz (Dr. Bruckner Győző és Bruckner Károly)	79
Késmárki utmutató (Dr. Banczik Samu)	121
Kunst und Natur in Bildern: Die Wachau (Bruno Reiffenstein)	290
Naturgewalten im Hochgebirge (Dr. Walter Peuck)	79
Schülerturnfahrten (Paul Stielow)	189
Sopron és a magyar Alpok (Dr. Thirring Gusztáv)	24
Tátrakalauz (Dr. Szontagh—Teleki Sándor gróf)	78

	Oldal
The Voyage of the Discovery (C. Robert F. Scott)	151
Tirol als Skigebiet (Karl J. Luther)	325
Turistaság az iskola szolgálatában (Szilágyi Gyula)	289
Utazási tanácsadó (Nádor Gyula és Nemes Győző)	326
Vasárnapok a Tátrában (Dr. Zubriczky Aladár)	23
Illustrierter Führer an der Dolomitenstrasse und durch die gcsamnten Dolomiten	397
Vezérfonal iskolai kirándulások vezetéséhez (Romhányi Sándor)	23
Von Hütte zu Hütte (Dr. Josef Moriggl)	24, 150
Wie man wandert (Hans Arnold)	325
Winter in der Schweiz	324

Figyelő.

A budapesti I. ker. állami főgimnázium testedzőköre turista-osztálya	82
A Csorbai tónál	190
A fényképezés télen	124
A késmárki itató	191
A köpataki menház	26, 191
A magyar orvosok és természetvizsgálók	81
A németek pünkösdi túrája	81
A pécsi püspöki erdőség	80
A tátrai menedékházak telefonja	25
A Tátra közlekedése	192
A télisport eszközei	192
A Zergeszálló	191
A Zöldtavi menház	191
Államsegély turistáknak	123
Balatoni hajójáratok	81, 328, 358
Balesetek a Tátrában	80
Diákturista-pályázat	398
Felhívás	192
Felolvasások a Magas-Tátráról	328
Felsőhági	190
Fényképezés utazás és kirándulás közben	26
Fotografusok figyelmébe	358
Gyermeknyaraló a Balatonnál	357
Hegymászók vészjele	356
Hegymászóverseny	81
Helyreigazítás	220
Hókarikák	256
Iskolai kirándulások	25, 123
Késmárk szabad kir. város	26
Kimutatás a hazai turista-egyesületekről	398, 400
Leipzig-i kereskedősegédek a Tátrában	292
Magyar Sí Klub	219, 220
Magyar Turista Egyesület	124, 327, 328, 357, 398
Magyar Turista Egyesület Tátra Osztálya	82
Mars-lábszárpólya	82, 357
Matlárháza	191
Máv. Irodakezelők Köre	356

	Oldal
Megvilágítási táblázat fényképezésnél	56
Meteorológiai állomások a Tátrában	123
Monte Rosa	123
Művészi tátrai levelezőlapok	124
Neumann Szigfrid festményei	123, 292
Nyári utazások	357
Oppitz Sándor kinevezése	190
Ótátrafüred	190
Róth Hilda †	56
Dr. Serényi Jenő gyásza	292
Síkirándulás Körmöcbánya környékére	192
Síkirándulások a Tátrába	190, 254
Sítanfolyam Körmöcbányán	192, 254
Szilveszterest a Zöldtónál	220
Tarpatakfüred	191
Társaskirándulások a Magas-Tátrába	356
Tátrai hírek	81
Tátrai túrák	356
Tátralomnic	191
Tátraszéplak	191
Téli hegyászok a Magas-Tátrában	255
Téli tátrai levelezőlapok	192
Uj sísport egyesület	398
Ujtátrafüred	190
Utjelzések a Tátrában	123
Dr. Vigyázó János esküvéje	56

Szerkesztői üzenetek :

26, 82, 124, 152, 192, 292, 358, 399

Műmellékletek.

	Utánna következő oldalszámok
1. Baján Arthur : Hajnal az Alpokban	1
2. Aemilius Hacker : Tavasz sejtése	13
3. Komarnicki László : A Földközi tenger partján	43
4. Dr. Komarnicki Gyula : Utban a Vadászlejtőre	57
5. Maurer Endre : A Hrubo	83
6. Neumann Szigfrid : Lago di Como	107
7. Dr. Jankovics Marcell : Jungfrau	125
8. t. Zakariás Sándor : A plitvicai vizesések	133
9. ifj. Kregczy Tibold : Kriván a Furkotacsúcsról	153
10. Dr. Komarnicki Gyula : A Kopa Magóry lejtőjén	169
11. Müller László : Kilátás a Wilder Pfaffról	209
12. Szász Emil : Fehértavi csúcs	221
13. ifj. Kregczy Tibold : Kilátás az Ortterről	257
14. t. Zakariás Sándor : Plitvicai alsó tavak	273
15. Dr. Komarnicki Gyula : Mlinicavölgy	329
16. Chmielowski Janusz : Kleine Halt	329
17. ifj. Kienast Ferenc : Lomnici csúcs	359

Az évkönyv igen tanulságos részleteket tartalmaz. Részletes ismertetésére nem térünk ki. Csupán néhány érdekes megjegyzésre hívjuk fel a figyelmet.

Az Abauj-torna-gömöri barlangvidékben olvasható

- „A szilicei fennsík belsejében van az ismert legnagyobb három üreg, az aggteleki Baradla, a Domica vagy Búdöstői barlang, és a Szilicei jégbarlang *(Időközben az első kettő között az átjárást felfedezte Kessler Hubert dr. 1932-ben valamint számos más feltárással gazdagodott az ismert barlangok száma. Szerk.)*. (4. o.)
- „A Vörös tó mellett visz el útunk. Ezen a helyen fog a barlang második bejárata kitöretni.” *(Elkészült. Szerk.)* (47. o.)
- A Gyömbér az Alacsony Tátrában című cikkből tudjuk meg, hogy az egész Boca völgyben 7 km-nél nagyobb kiterjedésben virágzó aranymosás létezett. (74. o.)
- hogy a Vág 100 évvel ezelőtt „kristály tiszta volt” (76. o.)

Útirajzok Árvamegye déli részéből, olvasható

- hogy a Rohács, ha Svaicban van évente sok ezer ember keresi fel. De itt a hazában senki sem törődik vele még a Kárpát Egyesület sem. . . (107. o.)

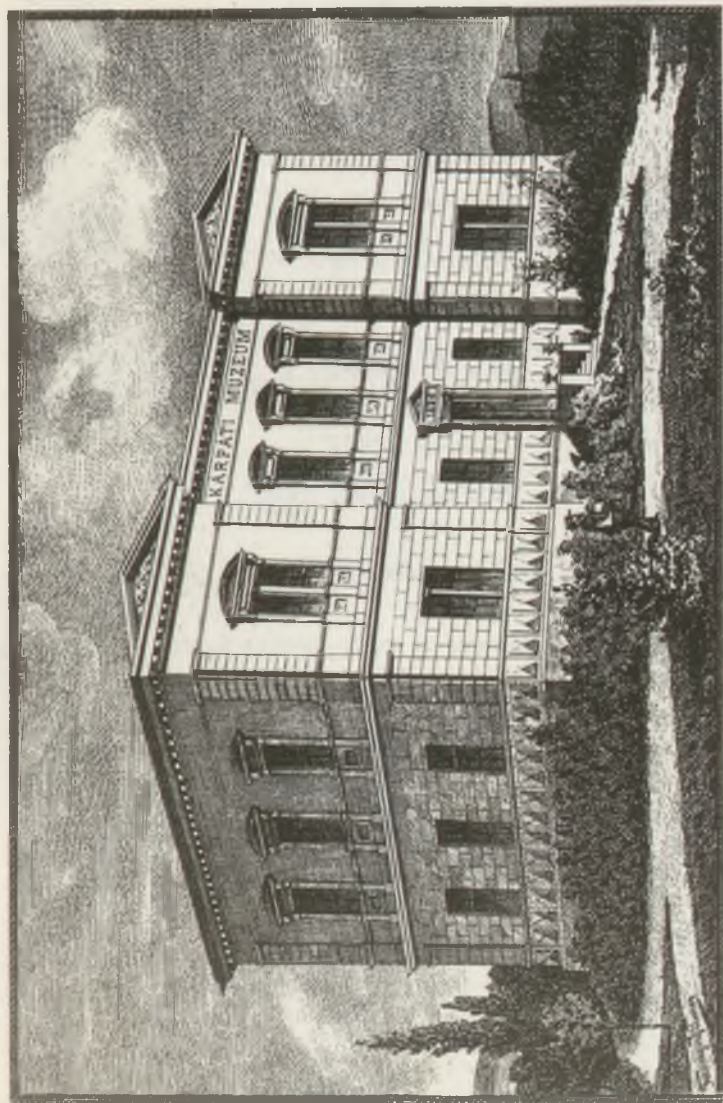
Szerkesztő bizottság.

Elnök : R ó t h M á r t o n, tanár Iglón, hová az Évkönyvre vonatkozó levelezések címzendők.

Dr. Emeríczy Géza, Geyer Gyula, Kövi Imre, Münnich Sándor, dr. Roth Samu és Weber Samu.

A cikkek tartalma és alakjáért az illető szerzők felelősök.

Az utánnymat joga fentartatik.

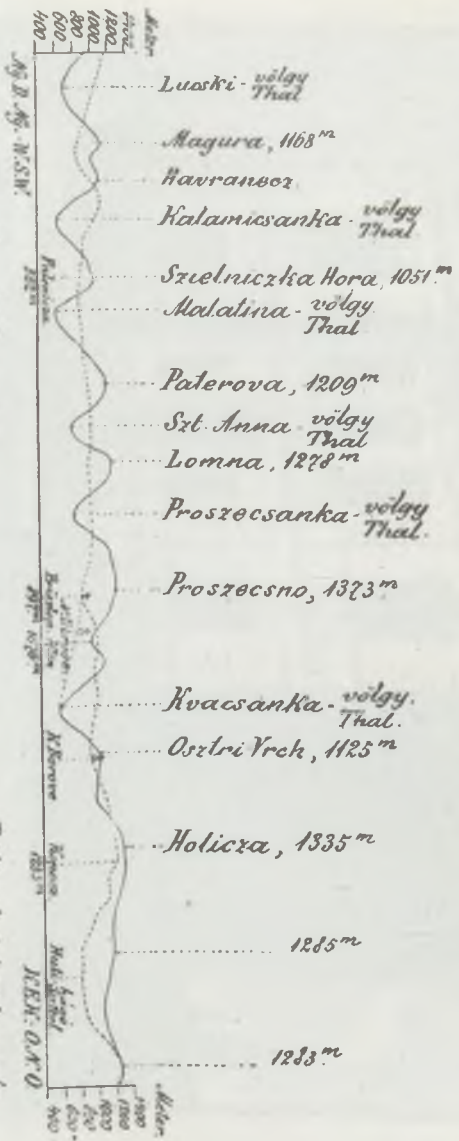

Magyarországi Képzőművészeti Múzeum, Budapest, 1887.

Ungar. Karpáti-múzeum. Fachbuch 14, 1887.

Karpáti-Múzeum Budapest. — Karpáthien's Museum in Budapest.

Die Elwa-Liptoi mierzhöfegység forszmelyete.
 Rängenprofil des Elwa-Liptauer Falkegebirges.

Nördliche Randgebirge.
 Hauptbrückende-Weasser-scheide

Südliches Randgebirge.

Maßstab: 1:15000
 Höhenmaßstab: 1:2000

A

MAGYARORSZÁGI
KÁRPÁTEGYESÜLET
ÉVKÖNYVE.

XIV. évfolyam 1887.

4 melléklettel.

Az új alapszabályokat is tartalmazza.

MAGYAR
FÖLDRAJZI TÁRSASÁG.

N. 96

Az egyesület kiadványa.

IGLÓN.
NYOMATOTT SCHMIDT JÓZSEF KÖNYVNYOMDÁJÁBAN.

1887.

TARTALOM.

I. Értekezések.

	Oldal.
1. Siegmeth Károly: Az Abauj-torna-gömöri barlangvidék. Fordította: Dr. Ralsz Gedeon	1
2. Scholtz Albert: A Hernád forrásvidéke	47
3. Dénes Ferencz: A Gyömbér az Alacsouy-Tátrában. Fordította: Mortenson Ede	64
4. Dr. Thüring Gusztáv: Úti rajzok Arva vármegye déli részéből	77
5. Mihallk József: Kirándulás a Krivánra	120
6. Münnich Sándor: A Gehohl. Fordította: Somogyi Géza	143
7. Dr. Staub Mór: A vegetatio kifejlődésének időpontjai Magyaror- szág éjszaki felföldjéu III. folytatása és vége	153
8. Róth Márton: A Kis-Nyereghágó	180

II. Egyesületi ügyek.

1. A XII. rendes közgyűlés jegyzőkönyve (187). 2. Elnöki jelentés (199). 3. A múzeumi bizottság jelentése (192). 4. Rendkívüli közgyűlés (193). 5. Választmányi ülések (193). 6. A M. K. E. 1886. évi számadása (200). 7. A Kárpáti-múzeum 1886. zárszámadása (203). 8. A M. K. E. alapszabályai (205). 9. Az egyesület tisztviselői (212). 10. A helyi képviselők névsora (212). 11. Az osztályok jelentései (213). 12. Az összes bevételek és kiadások rovatos kinutatása (228). 13. Az új tagok névsora (230).

III. Apró közlemények.

A Siroka (240). Az Oltványi-forrás (244). A Kárpáti-múzeum (247). Az Erdélyi Kárpát-egyesület (250). Más hegyvidéki egyesületek (251).
Vegyesek: Körözvények. Kérelem. Figyelmeztetés. Fölvívás a Kárpáti-múzeum dolgában.

- Melléletek:** 1. Czukor-süveg (Szádellői-völgy)
2. Kriván (M. Tátra).
3. Oltványi-forrás (Tátrafüred).
4. Kárpáti-múzeum (Poprád).

Európában már nincsenek oly ismeretlen vidékek, melyeken nagy és meglepő új felfedezéseket lehetne tenni, de a részletes kutatások a tengerek partvidékei, a hegysekben és alföldeken még mindig gazdagítják ismereteinket. A Kárpát-egyesület s az Alpi egyesületek még mindig sikerrel folytatják munkálkodásaikat, kivált az osztrák és német Alpi egyesületek folyóiratában sok becses adalékot találunk. De a tudományt leghathatósabban a különböző államok katonai intézetei, a táborok mozdtítják elő, midőn a tengeren és szárazföldön folytatják méréseiket és felvételeiket és serényen munkálkodnak a földképek tökéletesbitésén.

Afrikában az elmúlt években nagy politikai változások történtek, megteremtett a Kongó-állam s az angolok, francziák és portugálok kiterjesztették birtokaikat, végül a németek is nagy foglalásokat tettek; az európaiak befolyása csak Éjszak-Afrikában csökkent.

Ázsiának azon magas vidékei melyeket északon a Kűen-Lűn, délen a Himalája szegélyez, s melyeket Tibetnek nevezünk, az európai utazók elől még mindig el vannak zárva, sem az orosz Przszevskijnak, sem gróf Széchenyi Bélának nem sikerült ezen rejtélyes országba bejutni, s sinaiai fűrfangos politikája minden kísérletet megghiúsít. Az angol kormány Sinával folytatott hosszú alkudozás után hivatalos követséget akart küldeni Tibetbe, a pekingi udvar meg is adta beleegyezését, a követség elindult, de végre is Dardzsilingből kénytelen volt visszatérni.

A tudományos világ, a geographusok, kartographusok, geologok, nyelvtudósok, stb. még mindig várják gróf Széchenyi Béla sinai expedíciójának (1877–1880) részletes leírását, joggal remélhetjük, hogy ez utazási munka ismereteinket Sináról tetemesen öregbíteni fogja. De fájdalom egyik év, a másik után elműlik, s a munka, úgy látszik, nem halad előre; így az expeditio eredményeihez kötött érdeklődés lassankint csökken, s topographiai tekintetben az újabb utazások túl is szárnyalják. Ezt olvassuk a Justus Perthes féle Mittheilungokban, s mi kénytelenek vagyunk ezen szelíd szemrehányáshoz hozzácsatlakozni. Annál nagyobb örömkre szolgált Lóczy Lajos nagyszabású munkájának megjelenése. Az expeditio egyik tagja, Kreithner főhadnagy nagyon hamar elkészült az utazás elbeszélésével, németül írt munkája rossz magyar fordításban is megjelent. Azon munka csak előízül szolgálhatott, tudományos eredményt keveset találunk benne. Lóczy munkája egészen más természetű, alapos és komoly búvárkodásoknak eredménye, mely minden irodalomnak díszeré válhatnék. Dicsérnünk kell Lóczy fáradhatatlan szorgalmát, önfeláldozó munkásságát, de dicsérnünk kell a Természettudományi Könyvkiadó Vállalatot is, melynek áldozatkészsége lehetségessé tette, hogy a munka oly díszes alakban magyar nyelven jelenhetett meg. „A khinai birodalom természeti viszonyainak és országainak leírása,“ báró Richthofen nagyszerű munkája mellett is kiváló helyet foglal el.

Az Ázsiában tett többi utazásokat mellőzhetem, mert Közleményeinkben már meg voltak említve. Csak Déchy Mór tagtársunk múltévi utazását kell kiemelnem, melyet Dr. Schafarzik geolog kísérletében a Kaukázusban tett. Valóban Déchy nagy dicséretet érdemel, hogy sem fáradságot, sem költséget nem kímélve a tudomány érdekében önfeláldozó munkásságot tanusít. Remélhetjük, hogy most a Kaukázusban tett tapaszt

talait fel fogja dolgozni, s hogy munkája valóságos nyereség lesz a földrajzi tudományra nézve.

Vessünk most egy pillantást Amerikára, melynek nagyobbik fele a román, kisebbik fele a germán nemzeteknek jutott osztályrészül. A nagy különbség a kétféle nemzetek között az amerikai állapotokban legvilágosabban tükröződik vissza. A dél-amerikai köztársaságok közül csak Chile és Argentína gyarapodnak nagyobb mértékben, népességük is szaporodik leginkább európai bevándorlókkal. Az észak-amerikai Egyesült-Államok folyton folyvást gyarapodnak minden téren. Roppant nagy területökön, mely az egyik óceántól a másikig kiterjed, a Napnak 6 órára van szüksége, hogy látzatos mozgását keletről nyugatra megtegye. A yankee-k vállalkozási szelleme nem ismer korlátot, azért néha nagyon ábrándos terveket is forral. Ifjabb John Goodridge mérnök az Egyesült-Államok keleti vidékeinek éghajlatát megváltoztatni óhajtja az által, hogy a Labrador és Újfundland között levő Belle-Isle tengerszoros elzárásával a hideg Labradori áramlást a partoktól el, kelet felé tereli. A tengerszoros elzárása magában véve lehetséges volna, ámde Észak-Amerika keleti vidékeinek kemény hidegét nem a sarki áramlás okozza, hanem a légnomás sajátosság eloszlása.

A legközelebb múlt években tett utazásokról és tudományos kutatásokról szólva sok nevet említhetnénk meg, de magyar név csak kettő fordul elő, köztük Lóczy Lajosé és Déchy Móré. Igaz, nekünk nincsenek tengerentúli birtokaink, melyeknek érdekében földrajzi kutatásokat tennünk kellene, csak egyetlenegy tengeri kikötőnk van, azt is még mindig csak félig-meddig mondhatjuk miénknek, noha már sokat áldoztunk érte. De nemcsak a tengerentúli földrészek kikutatásában és feltárásában nem igen veszünk részt, hanem általában nagyon elhanyagoljuk a földrajzi tudományt. Kevesen vagyunk, a kik a földrajzi ismeretek gyarapításán és terjesztésén fáradoznak, s az olvasó közönség is nagyon csekély érdeklődést mutat a földrajzt tárgyaló irodalmi termékek iránt. Az iskolai tankönyveken kívül csak nagy időközökben jelenik meg egy-egy földrajzi munka, s azt is vajmi kevesen veszik meg és olvassák. Napi lapjaink olykor a francziáknak a földrajzban való tudatlanságát gúnyolják, pedig éppen saját napi lapjaink hemzsegek a sok hibától, melyek az illető fordítók és javítók ebbeli járatanságát bizonyítják.

Vannak, a kik társaságunk működésének eredményét csekélylik, Földrajzi Közleményeink tartalmának sovány voltát emlegetik. Ámde azok meg nem gondolják, hogy társaságunk tagjainak száma még mindig nagyon csekély és ingadozó, s hogy csak oly dolgozatokat közölhetünk, minők felette kevés munkatársainktól kitelnek. Az ócsárlás sokkal könnyebb, mint az alkotás.

* * *

Hazánkban a Magas Tátrában, ahol egy emberkor előtt vadon erdők feküdtek, melyekbe a medvék, hiúzok és őzek bátorságos tanyát találtak, ahol a hatalmas fenyvesek között sem eget, sem földet nem látott az ember, ott most nyomorult girbe-gurba bokrok üldögélnek, melyek egy nyúlnak vagy fogolynak is alig adhatnának bátorságos szállást, mondja Tanárky 1814-ben (Magyarország természeti ritkaságai 18.). A tornai plateau hatalmasan hódít a fenyű; a területek, melyeken még 20 évvel ezelőtt a bükkfák óriási növést bámultam, mondja Scholtz Albert, most fenyvesekkel vannak borítva

s más plateauok bükk-, sőt tölgyvágásaiban is áthatlan sűrűségben veri föl magát a fenyű. Tovább a lipatómegyei Krivánon, az 1340 m magas Pavlova legelő szomszédságában II. Mátyás királyunk idején (1608–1619) a gyalogfenyű regiojában ércbányatármát nyitottak, mely ma jéggel-hóval van borítva.

* * *

A Magas Tátra tavainak száma. Tátránk bővelkedik ilyen tavakban; alig van nagyobb völgye, melynek ezen díszje nem volna és a legtöbb völgyben a tavak egész csoportjával találkozunk. Kolbenheyer 112-re teszi a Tátra tavainak számát, tíz azonban már a lipatói havasokban van, úgy hogy tulajdonképpen csak 102-ről lehet szó; 69 fekszik a déli és 33 az északi oldalon. A bécsi katonai földrajzi intézettől kiadott térképen az egyes völgyekben a következő számú tavak vannak berajzolva. A déli oldalon: a Fehér-víz völgyében 12, a Kőpataki völgyben 2, a Kistarpataki völgyben 5, a Nagytarpataki völgyben 18, a Szalóki csúcs déli oldalán 3, a Felkai völgyben 4, a Batizfalvi völgyben 2, (egy már a hegységen kívül), a Sucha-woda völgyben 3, (szintén a hegységen kívül), a Menguszfalvi völgyben 10, a Mlinica völgyben a Csorbai-tóval 6, a Furkota völgyben 4, a Kriván és Krátka közti völgyben 3, (egy a Jamytól keletre), a Koprova völgyben 6, összesen 87. Az északi oldalon: a Javorinka völgyben 6, a Bialka völgyben, beleszámítva összes mellékvölgyeit 14, a Panszczyca völgyben 1, a Sucha-woda völgyben, beleszámítva a hegységen kívül levő 3 Toporowi-tavat is 15, összesen 36. Ezen szám azonban nem felel meg teljesen a valóságnak, mivel a Zawrat hágó északi tővén elég terjedelmes tó van, mely a földrajzi intézet térképén teljesen hiányzik. Kalauzom szerint Jeges-tó (Zamarzly) a neve; ottlétemkor 1886. július 8-án tényleg tetemes részét még jég és hó borította. A Sucha-woda völgy tavainak számát ennél fogva 16-ra és az északi oldal összes tavait 37-re kell tenni. A Magas Tátra összes berajzott tavainak száma pedig 115-öt teszen ki, melyek közül 9 már a hegységen kívül fekszik.

* * *

A globusnak, nem pedig a térképnek kellene a földrajzi oktatás alapjául szolgálni, mert csakis ez adja meg az igazi tájékozást az egyes országok és vidékek fekvésére, a földtengegy elhajlására, a sarkokra, naptéritőkre, egyenlítőkre, a szélességi és hosszúsági vonalokra stb.-re vonatkozólag. Globus nélkül egészen lehetetlen a Mercator, Flamsteed és Bonne projectiója közti különbségeket, továbbá az égaljakat, az árapályt, a tengeri áramlatokat és sok mást megérteni, azért a globus minél hamarabb legyen úgy mint nagybanvéve maga a földrajz – az oktatás középpontja.

* * *

A híres Niagara vízesés nemsokára Buffalo városának elektromos világításához megkívánható hajtóerőt fogja képezni. A mérnökök számítása szerint az a 2.059.000 gallon víz mely a zuhatagnál másodpercenként lefolyik 7.000.000 lóerőt képvisel, azaz, olyan munkáerőt, melynek előállítására 5 millió dollárba kerülne. A munkálatokat már januárban megkezdték.

* * *

MAGAS TÁTRA

Szürke
Fekete
Gránitfal
Nyújtózik az ég fele!
Felettünk dül,
Lendül, borul
Komoran
A tiszta ásványi fal.

De mellette és mögötte is
Új falak, ormok tódulnak vele,
Nyújtózkodnak az ég fele,
Ágaskodnak és letörnek,
Halmozódnak, szétrepülnek . . .
Tengermeyi tajték kőben tornyosul,
Zuhan a mélybe és romokba hull.

De fent a csipkés taréj,
Megcsillan rajt a fény,
A csúcsok éles ormán
Zenét lehel a szél.

A csúcsok éles ormán
Belesikolt a szél.
Felhők tódulnak egyre
A bástyák peremén . . .
A párák egyre szállnak . . .
a mélység tódítja fel.
Köd takar már mindent,
mint éjszótét lepel . . .

És elkezdődik a tánc.
A játék egyre nő
Csattog, megdördül, levág,
Zuhog már az eső . . .
A végtelen szürkeséget,
Villám hasítja át!
Iszonyú elemek tépik
az ormok homlokát.

Iszonyú elemek tépik?
Jajgatás szökik az égig!
Leszakad ott fenn a világ!
De gigászi erők tartják,
Sebezve, törve védik
a nagyszerű, félelmes gránitpalotát!

És elül a rettenet mégis
Vörösbe, sárgán süt ki a nap,
Csak felhőfoszlányok úsznak
Azúrkék égbolt alatt.
A Tátra-ormok felragyognak újra,
Köztük a szél ismét mesél,
Régi legendák indulnak új útra,
A vándor ide vissza-visszatér.

Falak és csúcsok közt,
Nincsen pihenésed,
Ha kapaszkodsz, mászol
Él a cél, a fény . . .!
De ismét vihar kel,
Mire eléred
„Felhők tódulnak egyre
A bástyák peremén.”

A könyörtelenség újra-újra éled
Mint őserő az élet kezdetén
A küzdelemben megdobban a szíved
Vigyázz! Ledönt. Szívós legyél! Kemény!
Harc az, mi itt folyik.
Nem szűnik soha,
Ősi koroktól fogva
Tart ez a csata.

A völgyekben szerte
Csak romok hevernek,
Közöttük tavak,
Szikráznak, ragyognak.
Kis virágok nyílnak
Jelképes sírokon.
Legendát, hírnevet
Álmodnak a holtak. –

(1959)

TAGJAINK MAGASHEGYI TÚRÁI

NÉV SZERINTI ÖSSZESÍTÉS

Alkér András (44)	M. Tátra
Babcsán Gábor (27)	USA
Balaton Zoltán (26)	Himalája, Andok
Balázs D. Oszkár dr. (32)	M. Tátra, Káposztafalvi, Elbai hk. Új Zéland
Balog Géza (32)	M. Tátra, Rila, Pirin, Alpok, Dolomitok
Barcsay Kálmán (31)	M. Tátra, A. Tátra, Kanada, USA
Benke Magda (68)	Alpok
Csáki Maronyák Éva (31)	M. Tátra
Csíkos József (33)	Ny. Tátra, Himalája
Dékány Péter (31)	Ny. Tátra, A. Tátra, Fogaras, Pirin, Alpok, Himalája
Dworák József dr. (63)	Alpok, Dolomitok
Fekete Antal (37)	A. Tátra
Fekete Katalin (33)	A. Tátra

Gábrriel András dr. (65)	Sztara Planina
Gond Ferenc (33)	Velebit
Győri Jenő (36)	A. Tátra, Kis Fáttra, Alpok
Halmos Péterné	Tibet
Halmos Péter (44)	Tibet
Hevesi Attila dr. (46)	M. Tátra
Hoffmann György dr. (38)	Andok
Horváth Magda dr. (67)	Alpok
Kádas Sándor dr. (39)	Alpok, Dolomitok, Andok
Karlócai Miklós (36)	Alpok, Afrika
Kiszely György (33)	M. Ny. A. Tátra, Káposztafalvi, Fogaras, Velebit, Dolomitok, Alpok, Andok
Kovács István (25)	Tordai h., Dolomitok, Elbai h.,
Kovács Márta (27)	M. Tátra, Kanada, USA
Kovalik András (49)	Alpok
Kunos Gábor (32)	M. Tátra, Fogaras, Rila, Pirin, Alpok, Dolomitok
Martinovich Valér dr. (61)	M. Tátra
Melicher Sándor (37)	Alpok
Nagy Sándor dr. (37)	M. Ny. Tátra, Rila, Sztara Planina, Altáj h., Himalája, Új Zéland
Neidenbach Ákos (42)	M. Tátra, Fogaras, Alpok
Nemerkényi Antal dr. (35)	Anatolia
Ozsváth Attila (31)	M. Tátra, Himalája
Pajor István (49)	Andok
Palla Gyula dr. (67)	Törökország
Pfahler Péter (35)	M. Tátra, Kis Fáttra, Alpok, Dolomitok
Pfaherné Csépai Mária Magdolna dr.	M. Tátra, Kis Fáttra, Fogaras, Alpok
Puskás Elemér dr. (76)	M. Tátra, Fogaras
Radnóti Sándor (45)	M. Ny. Tátra, Kis Fáttra, Gyergyói h., Bucsecs, Alpok
Sárközy András (25)	Tordai h., Velebit, Dolomitok, USA
Schmatz Béla Zsolt (27)	M. Tátra, Alpok, Dolomitok
Schmatzné (27)	Alpok, Dolomitok
Siklós György (68)	Alpok
Singer János (26)	Velebit, Dolomitok, USA
Szabadka Péter (36)	M. Tátra, Alpok
Szabó László (34)	Alpok, Himalája
Toldi György (31)	M. Tátra, Alpok, Andok
Tóth Csaba (29)	Ny. Tátra, Fogaras
Varga György dr. (62)	M. A. Tátra, Szemenik h., Cseh Óriás h.,
Várkonyi László (31)	Andok, Himalája
Végh László	Alpok
Vörös László (36)	Ny. Tátra, Himalája
Zakariás Zoltán (77)	Retyezát

ADATLAP

az MFT tagok 1988. évi magashegyi túráiról

Hegység, ill. hegycsoport:

Név:

Lakcím:

Telefon lakáson:

Túratársak:

vezető, résztvevő
(megfelelőt aláhúzni)

munkahelyen:

A túrához fűzött esetleges észrevételek:

Kelt:

.....
aláírás

... és KITÖLTÉSE

A túrajelentések feldolgozása minden évben sok munkát kíván a Beszámoló szerkesztőtől. E munka jelentősen egyszerűsödik, ha a túrajelentések egységes formában készülnek. Bemutatjuk a jelentéshez használatos adatlapot és kitöltési szempontjait.

A túrajelentést legegyszerűbb közvetlenül a túra után elkészíteni. Aki túrázik, rögtön jelentheti is. A végső beküldési határidő minden évben

november 30.

Az ADATLAP kitöltésének szempontjai:

- magashegyi túrának számít az önerőből végrehajtott 1500 m feletti, vagy ennél alacsonyabb magasságú, de jelentős vagy érdekes túra, pl. homokkő mászások,
- a BESZÁMOLÓ célja, hogy lehetőleg teljes képet adjon tagjaink magashegyi túráiról. Ezért a nem tagokat m. v. (mint vendég) megjelöléssel kell szerepeltetni. Házastárs és gyermek tagnak számít.
- A jelentés formája napló, tehát tartalmaznia kell a dátumot, a gyaloglás indulási helyét (odáig a közlekedési eszközt), útvonalát, végpontját, magassági adatokat, lehetőleg nehézségi fok és kalauz megjelöléssel.
- Minden hegység túráit külön adatlapon kérjük a minta szerinti formában,
- gépelt anyagot várunk, az idegen nyelv ékezetének pótlásával,
- ha több tagtársunk közös túrán vett részt, kérjük egyeztessék, ki az az egy, aki mindnyájuk nevében jelent.

A szerkesztési munkát megkönnyíti, ha a túrajelentés az alábbi minta szerint készül:

MAGAS TÁTRA

Kiss Péter

Nagy Pál

VIII. 4. Tarajkáról Sziléziai ház-Karcsmar folyosó-Gerlachfalvi csúcs (2663 m)

VIII. 5. Batizfalvi próba-Sziléziai ház

(Komarnicki '78, 159, E II^{*}, és 159. G I–II)

BERNI ALPOK

Kiss Péter

Nagy Pál

Horváth József mv.

Csaba János m. v. Eiger állomásig hegyi vasút. Eiger Ny-i fal–Eiger csúcs

VIII. 29. (3970 m) és vissza, az állomáson bivak.

(dr. H. Dübi: Berner Alpen 162. út)

MAGAS TÁTRA
(Vysoké Tatry)

Alkér András
Alkér Katalin (7 éves)
Alkér Csaba (5 éves)

- IX. 5. Tarajka – Kis-Tarpataki völgy – Őt-tó katlana (bivak)
IX. 6. Őt-tó katlana – Vörös-torony hágó – Hosszú-tavi mh. – Nagy-Tarpataki völgy – Tarajka
(A hágó alatti kitett szakaszon biztosítottunk)

Balázs D. Oszkár dr.

- I. 20. Tarajka – Sziléziai ház
(Túratársak: Balázné Bertám Mária és egy fő)
I. 21. Jégmászás az Ottó csúcs oldalában – Sziléziai ház – Ótátrafüred (Viharos idő)
(Túratársak: Balázné Bertám Mária és egy fő)
X. 4. Poprádi-tavi megálló – Omladék völgy (bivak)
(Egy túratárssal)
X. 5. Sárkánytavi gerinc – Sárkánytavi torony – Sárkánytavi nyereg – Omladék völgy – Poprádi tó (bivak)
(Kroutil 647, 642. IV. III–IV.)
(Egy túratárssal)

Barcsay Kálmán
Barcsay Zsolt (14 éves)
Barcsay György (12 éves)
Csáki Maronyák Éva
Pfhahler Péter
és 2 fő

- III. 6. Sítúra a Csorba tótól a Nagy-Hincó tóig és lesiklás ugyanott
III. 7. Sítúra a Csorba tótól az Omladék völgyön át fel a Tátra csúcs hófolyója alá, és lesiklás kiváló hóviszonyok mellett a házig, majd a Poprádi tavi megállóig
V. 1–3. Szolizskó és Osztra gerinc végigmászása a Csorba tótól a Csorba tóig 2 sátrazással, jó időben, de havas viszonyok között, nehéz zsákokkal
(Túratársak: Kovács Márta és két fő)

Hevesi Attila dr.
Hevesi Ajtony (9 éves)
Hevesi Koppány (7 éves)

VIII. 22. Tarajka – Nagyszalóki csúcs – (2453 m) és vissza

Kiszely György
Toldy György
és egy fő

IV. 18. Sítúra, Biela voda – Zöld-tavi mh. – Zöld-tavi hágó – Téry mh.

IV. 19. Téry mh. – Rabló mh. – Prielom hágó – Vaskapu hágó – Poprádi tavi mh. – Koprova csúcs (2370 m) – Koprova völgy – Háromforrás (Tri Studnicky)

Kunos Gábor

IV. 30. Poprádi tó – Sárkányfal Plsek út VI (AP V–85) – Poprádi tó
(Túratárs: Schmatz Béla)

V. 1. Poprádi tó – Keleti-Vaskapu hágó (2255 m) – Zerge-Órtorony hágó (2223 m) – Poprádi tó
(Túratársak: Balog Géza és két fő)

V. 2. Poprádi tó – Oszterva (1984 m) – Hátsó-Oszterva (1926 m) – Tupa (2284 m) – Poprádi tó
(Túratárs: Balog Géza és egy fő)

VI. 20. Zöld tó – Karbunkulus torony Gálfy út kísérlet IV–V (AP I–27)
Zuhogó eső miatt feladtuk.
(Túratárs: Schmatz Béla)

VI. 21. Zöld tó – Késmárki taraj Psootka út IV–V (AP I–129)
(Egy túratárssal)

IX. 13. Zöld tó – Kopa hágó (1756 m) – Fehér-tavi csúcs (2231 m) – Vörös tó – Karbunkulus torony (2139 m) normál út – Zöld tó
(Több túratárssal)

IX. 14. Karbunkulus torony keresztezés K-i és ÉNy-i gerinc
(AP I–21 és 29)
(Öt túratárssal)

IX. 15. Zerge csúcs (2116 m) D-i pillér V–III
(Túratársak: Balog Géza és egy fő)

IX. 16. Fehér-tavi csúcs (2231 m) D-i fal, Puskás út IV és Hefty folyosó III (AP I–27 és 22)
(Négy túratárssal)

- IX. 17. Papírusz csúcs (2243 m) D-i fal III (AP I-98) – Papírusz rés – Stolarczyk hágó (2370 m) – Zöld tó (Négy túratárssal)
- X. 10. Sziléziai ház – Lengyel nyereg (2220 m) – Martin út II–III (3 óra alatt) – Gerlachfalvi csúcs (2663 m) – DK-i gerinc II – Kis-Gerlachfalvi csúcs (2601 m) – Katlan rés (2425 m) – Felkai próba – Sziléziai ház (Egy túratárssal)

Martinovich Valér dr.
és egy fő

- VII. 28. Ótátrafüred – fogaskerekűvel Tarajka – Miksa kilátó – Nagyszalóki csúcs felé fel 1700 méterig, zuhogó eső miatt vissza. (Komarnicki 148. A)
- VII. 29. Csorba tó – ülőlifttel Szolizskó mh. (1830 m) – le a Furkota völgybe – Wahlenberg tó – Nagy-Szolizskó (2414 m) – és vissza (Komarnicki 289. D)
- VIII. 1. Tarajka – Nagy-tarpataki völgy – Vadász lejtő – Dőri-csorba – Dőri csúcs (2355 m) – Hagymás tavak – Vadász-lejtő torony (2131 m) – Metélőhagymás tavak – Fuchs tó (2009 m) – Kitaibel tavak – Rabló mh. – Nagy-tarpataki völgy – Tarajka
- VIII. 4. Tátraszéplap – Felkai völgy – Batizfalvi tó (1879 m) – zivatar miatt vissza

Nagy Sándor dr.
és 18 fő

- V. 1. Csorba tó – Fátyol vízesés – Triumetal (2431 m) – Furkota csúcs (2405 m) – Felső-Terianszko tó (2124 m) – Osztra (2350 m) – Nefcer hágó
- V. 2. Nefcer hágó – Krátka (2365 m) – Zöld tó – Kriván (2496 m) – Koprova patak – Hlinszka völgyben 1650 m-en bivak
- V. 3. Hlinszka völgy – Hlinszka csorba – Poprádi tó – Csorba tó

Ozsváth Attila

- IV. 22–26. Sítúra. Zöld tó – Téry horhos – Téry mh. – Vöröstorony hágó – Rabló mh. – Lengyel nyereg – Keleti-Vaskapu csorba – Poprádi-tavi ház – Koprova hágó – Hlinszka völgy – Závory hágó – Ticha völgy – Tomanovska völgy – Podbansko (Egy túratárssal)
- VI. Karbunkulus torony DNy-i fal Pochyli Zrust út VI A₂ (Egy túratárssal)

Pfahler Péter

- III. 7. Sítúra. Poprádi-tavi ház – Menguszfalvi völgy – Koprova oldala – és vissza
- III. 8. Poprádi-tavi ház – Omladék völgy – Sárkánytavi nyereg – és vissza
(Túratársak: Csáki-Maronyák Éva és 3 fő)
- IV. 4. Sítúra. Ótátrafüred – Téry mh. – és vissza (Hóviharban, ködben)
(Négy túratárssal)

Pfahlerné dr. Csépai Mária Magdolna

- III. 21–22. Poprádi-tavi ház – Mlinica völgy – Fátyol vízesés, jégmászás a befagyott vízesésen (Oktatás)
(Kb. 20 túratárssal)
- V. 16. Csorba tó – Poprádi tó – Szimbolikus temető (Csanádi Sándor és Greskovits Péter halálának második évfordulója alkalmából gyertyát gyújtottunk emlékükre) – Csorba tó.
Szállás a Psočka házban.
- V. 17. Csorba tó – Mlinica völgy – Fátyol vízesés – és vissza
(Túratársak: Pfahler Péter és két fő)
- X. 9. Csorba tó – Poprádi tó – Békás tavak – Tengersizem csúcs (2503 m) – és vissza
(Túratárs: Pfahler Péter, a Békás tavakig + 2 fő)

**Puskás Elemér dr.
és 3 fő**

- IX. 20. Tarajka – Miksa kilátó – Nagyszalóki csúcs (2452 m) – és vissza (Az út utolsó harmadában orkánszerű, a rádió szerint 70–90 km-es szélvihar.)
- IX. 23. Javorina – Kopa hágó (1749 m) – Zöldtavi ház (1550 m) – Nagymorgás – Kőpataki tó

Radnóti Sándor

- VII. 7. Poprádi-tavi ház – Omladék völgy – Ruman völgy (bivak)
(Két túratárssal)
- VII. 8. Ruman völgy – Márta csúcs (2433 m) a Ny-i bordán át – Keleti-Meredély csorba – Nyugati-Vaskapu csúcs (kb. 2360 m) – Nyugati-Vaskapu hágó – Vaskapu-hócsúcs – hófennsík – Keleti-Vaskapu hágó – Jeges tó (bivak)
(Komarnicki '85 194. C, 194. A, 191. C, 191. A, 188. B, 188. A)
(Két túratárssal)
- VII. 9. Jeges tó – Sárkányfalról viharveszély miatt visszafordulás – később Omladék völgyi torony – Jeges tó (bivak)
(Komarnicki '85 208, 212. A)
(Két túratárssal)

- VII. 10. Jeges tó – Zerge-őrtorony hágó – Zerge-őrtorony (2235 m) – Zerge-őrtorony hágó – Nyugati-Vaskapu csúcs – Zerge-őrtorony hágó – Jeges tó – Omladék völgy – Poprádi-tavi ház
(Komarnicki '85 192. A, 191. B)
(Egyedül)
- IX. 27. Poprádi-tavi ház – Koprova csúcs (2370 m) ködben és esőben – Békás-tavi katlan, havazásban – Békás-tavi torony (2338 m) – Poprádi-tavi ház
(Két túratárssal)
- IX. 28. Poprádi-tavi ház – Pátia (2205 m) – Kis-Bástya – Elülső-Bástya – Sátán (2432 m) – Pokol torony – Ördög torony – Sátán – Mlinica völgy – Csorba tó – Poprádi tó
(Egy túratárssal)
- IX. 29. Poprádi-tavi ház – sűrű ködben Koprova hágó – és vissza
(Egy túratárssal)
- IX. 30. Poprádi-tavi ház – havazásban Békás-tavi katlan – és vissza
(Egy túratárssal)

Schmatz Béla

- IV. 30. Sárkány fal (2364 m) Plsek út VI
(Kroutil k. 672)
(Túratárs: Kunos Gábor)
- VI. 21. Zerge torony (2116 m) III–II (Kroutil 2145)
Zerge csúcs II (Kroutil k. 2149)
(Túratárs: Schmatz Béláné)

Schmatz Béláné

- IV. 30. Omladék völgyi torony (2147 m) I
(Kroutil k. 656–A)
(Három túratárssal)
- VI. 20. Karbunkulus torony (2139 m) II–II⁺
(Komarnicki '78 8. A)
(Egy túratárssal)

Szabadka Péter

- VI. 6. Karbunkulus torony D-i fal platni bal útja V⁺
(Egy túratárssal)
- IX. 12. Sárga fal, Hrustova út V⁺
(Két túratárssal)

Varga György dr. feleségével

- VIII. 17. Matlárháza – Zsálya forrás – Késmárki mh. helye (1615 m) – Kopa hágó (1780 m) – Hátsó-Rézaknák völgye – Javorina
- VIII. 20. Csorba tó – Furkota völgy – Wahlenberg tavak – Furkota csúcs (2405 m) – Lorencz hágó – Szentiványi tó – Zerge tó – Szkok tó – Fátyol vizesés – Malomvölgy – Csorba tó
- VIII. 21. Menguszfalvi völgy – Poprádi tó – Bástyahát (1480 m) – Csorba tó

NYUGATI TÁTRA
(Zapadne Tatry, Roháč)

Kiszely György
és egy fő

- III. 27. Sítúra, Ziar völgy bejárata – Sohol – M. Kopa – Sivy csúcs (1805 m) – Brestova – Salatin (2047 m) – Pachola (2166 m) – Jalovec völgy – Ziari völgy bejárata
- III. 28. Tesla üdülő – Jamnicka völgy – Ziarske sedlo (1919 m) – Ziari völgy

Csikos József
Dékány Péter
Nagy Sándor dr.
Ozsváth Attila
Tóth Csaba
Vörös László
és egy fő

- VI. 12. Podbanské – Pysne sedlo – Bystra (2248 m) – Sivá sedlo – Klin (2176 m) – Koncista (2071 m) – Hruby vrch (2137 m) – sedlo Pod Deravou – Volovec (2068 m) – Ostry Rohac (2084 m) – Placlivo (2126 m) – Smutna sedlo
- VI. 13. Smutna sedlo – Try kopy – Banikov (2178 m) – Pachola (2166 m) – Spalena (2064 m) – Skiniarky – Salatio (2050 m) – Brestova (1902 m) – Zuberec – Sivy (1805 m) – Biela skala (1316 m) – Pod Bielou skaluo (A Tibet '87 expedíció „edző” túrája)

Radnóti Sándor
és két fő

- XI. 28. Podbanszko – Ticha völgy – Tomanova völgy – Tomanova hágó – Poiska Tomanova előcsúcsa (kb. 1900 m) – vissza a Ticha és Tomanova völgy jelzett útjának elágazásáig (bivak)
- XI. 29. Bivak – Podbanszko

ALACSONY TÁTRA
(Nizké Tatry)

Barcsay Kálmán
Barcsay Zsolt (14 éves)
Barcsay György (12 éves)

X. 17–18. A főgerinc felének bejárása sátrazással az Ördöglakodalma hágótól Dóvalig. Első nap déltől viharban, esőben a Deresig, második nap javuló időben a Hédeli nyeregig, harmadik nap délben a dóvali autóbusszmegállóig.

Dékány Péter
és egy fő

VII. 11–12. Dóval (Donovaly) – Gyömbér (Dumbier) csúcs (2043 m) – Ördöglakodalma hágó (Čertovica) – Ágostonlak (Závadka n. Hronom)

Kiszely György
és egy fő

III. 7 Gyömbér Kupa Sialpin verseny
Trangoška ház – Prislop hágó – Drevenica (= faviskó, 1450 m) – és vissza

III. 8. Trangoška ház – Gyömbér csúcs (2043 m) – Široka völgy – Chopok csúcs (2005 m) – Srdiečko – Trangoška ház

Varga György dr. feleségével
Fekete Antal
Fekete Katalin
és 3 fő

VI. 20–21. Királyboca (951 m) – Bocai nyereg (1506 m) – Gyömbér csúcs – Kumsto nyereg – Lajstrach (1601 m) – Ördöglakodalma hágó – Vacok hágó – Ramzsa (1350 m) – Királyboca

VI. 22. Mihályi (900 m) – Záhória (950 m) – Bitkovic rét (1169 m) – Slemá (1514 m) – Tűzhely tető (Ohniste, 1538 m) – Svidovi nyereg (1135 m) – Maluzsina (920 m)

KIS FÁTRA
(Mala Fatra)

Győri Jenő
és 4 fő

VI. 10. Terhova – Kis-Rozsutec (1341 m) – Nagy-Rozsutec (1610 m)

VI. 11. Stoh – Poludnovy grun – Hromove Chleb – Nagy Kriván (1709 m) – Kis Kriván (1671 m) – Suchy – Turcianske-Klacany

TŰZHELY-TETŐ AZ ALACSONY TÁTRÁBAN *(Fekete Antal)*

KAKASTARÉJ A GUTINBAN

KÖHÁT: CIGÁNYKŐ *(Fekete Antal)*

Radnóti Sándor
és két fő

- VI. 19. Vrátna kemping – Tiesnavy – Sokolie csúcs (1170 m) – Prislop nyereg – Vrátna kemping
- VI. 20. Vrátna kemping – felvonóval Chleb alatti végállomás (1500 m) – Nagy Kriván – Pekelnik (1609 m) – Bublen nyereg – Kis Kriván – Kraviarske (1360 m) – Zitné (1264 m) – Baraniarky (1270 m) – Prislop nyereg – Vrátna kemping
- VI. 21. Vrátna kemping – Stefanova – Medziholie nyereg (1185 m) – Nagy Rozsutec – Medzirozsutze nyereg – Kis Rozsutec – Horné diery szurdok – Podziar – Stefanova – Vrátna kemping

Pfahlemé dr. Csépai Mária Magdolna
Pfahler Péter

- I. 3. A lift felső állomásától (1250 m) túrással a Márton tetőig (Martinské Hole, 1453 m) – leszés Martinba (300 m)

KÁPOSZTAFALVI MÉSZKŐHEGYSÉG (Slovensky raj)

Kiszely György
és egy fő

- I. 8–9. Jégmászás. Szokolia vízesés 70–90°
Sucha Bela vízesés 60–80°

Balázs D. Oszkár dr.
Balázsné Bertán Mária
és egy fő

- XII. 27. Csingó – Szokolia szurdok (bivak)
- XII. 28. Jégmászás a Nagy vízesésen (100 m) – Szokolia szurdok – Csingó

SZEMENIK HEGYSÉG

Varga György dr.
Varga Györgyné dr.
és 4 fő

- VII. 19. Resicabánya – Ferencfalva (600 m) – Szemenik (1446 m) – Gozna (1449 m) – Nedeia (1437 m) Pietrosz gerinc – Cosava erdészház (1200 m)

GYERGYÓI HAVASOK¹
(Munții Giurgeului)

Radnóti Sándor

- VII. 19. Békás szorosi mh. (850 m) – Békás szoroson le a „Pokol torká”-n át a Mária forrásig, majd fel a Gyilkos tóig (970 m) – a tó körbejárása – Vereskő nyereg (1019 m) – Cifra nyereg (1002 m) – sátrazás (Nyolc túratárssal)
- VII. 20. Cifra nyereg – Békás szorosi mh. – Oltárkő K-i gerincén fel – le a normál úton – Cifra nyereg (Öt túratárssal)
- VII. 21. Cifra nyereg – Gyilkos tó – Cohárd patak völgye – Hátsó Cohárd nyak (1207 m) – Likas havas (1675 m) – Gyilkos tó – Kis Cohárd (1344 m) – Gyilkos tó – Cifra nyereg (Egy túratárssal)
- VII. 22. Cifra nyereg – Békás szorosi mh. – Békás szorosi befejezetlen híd (760 m) – Kis Békás szoros a kerülő jelzett úton – Kis-Szurdok kő nyerge (950 m) – Szurdok útja – Kis-Békás település (825 m) – Cifra nyereg – Gyilkos tó (Három túratárssal)
- VII. 23. Gyilkos tó – Juh patak völgye – Fehérmező (1452 m) – Nagy Hagymás (1792 m) – Egyeskö mh. (1504 m) – Egyeskö (1609 m) – Fehérmező – Fekete Hagymás (1774 m) – Juh pataki kemping (kb. 1000 m) – Gyilkos tó (Egyedül)
- VII. 24. Gyilkos tó – Kis Békás szoros (kedvező vízállás miatt csak két helyen kellett úszni) – Vereskő nyereg – Gyilkos tó (Egy túratárssal)
- VII. 25. Gyilkos tó – Gyilkos kő (1379 m) – és vissza (Egyedül)

BUCSECS
(Masivul Bucegi)

Radnóti Sándor
és 4 fő

- V. 1. Sinaia – autóbusszal Cota (1400 m) – gyalog Virful cu Dor mh. (1885 m) – Virful cu Dor csúcs (2030 m) – Pietra Arsa mh. (1950 m). Az utolsó másfél óra hóviharban. Sátorverés, de vihar miatt le a Pestera mh.-hoz. Szállás a házban.
- V. 2. Pestera mh. – Omul csúcs (2507 m) – Virful Coltii Obirsiei (2480 m) – Babele Mare (2292 m) – Babele mh. – kabinos felvonóval Pestera ház – sátrazás a kolostor mellett (kb. 1580 m)

- V. 3. Pestera sátoztábor – Pestera lalomitei barlang – Padina mh. – Cheila Tatarului (szurdok) – Pestera sátoztábor
- V. 4. Pestera sátoztábor – Saua Laptici – Virful cu Dor mh. – Cota – felvonóval Sinaia

FOGARASI HAVASOK (Munții Fagarasului)

Dékány Péter
Tóth Csaba
és két fő

- II. 19–20. Suru mh. – Calcun tó – Bilea mh.

Kunos Gábor

- II. 26. Bilea tó (2027 m) – Capra nyereg (2230 m) – Capra csúcs (2417 m) – Capra nyereg – Vaiuga csúcs (2443 m) – Capra nyereg – Bilea tó
(Túratársak a fogarasi téli oktatótábor oktatói és tanulói)

Pfahlerné dr. Csépai Mária Magdolna

- II. 27. Bilea mh. (2027 m) – Zerge (Capra) nyereg – Zerge csúcs (2417 m) – Zerge hágó – Vaiuga csúcs – Zerge nyereg – Bilea mh.
(Túratársak: a téli oktatótábor tagjai kb. 70 fő)

Puskás Elemér dr.

- IX. 5. Simbata Complex (690 m) – Cabana Simbata (1401 m) – Fereastră Mare (2188 m) – Urlea csúcs (2493 m) – Cabana Simbata
- IX. 6. Cabana Simbata – Simbata Complex

RETYEZÁT (Munții Retezat)

Zakariás Zoltán
és két fő

- IX. 23. Chaba v.á. – autóbusszal Nucsoara (900 m) – Nucsoara völgy – Pietrele mh. (1480 m)
- IX. 24. Pietrele mh. – Bucura nyereg – Bucura tó (2041 m)
- IX. 25. Bucura tó – Peleaga csúcs alól vissza – Custura Bucurei (2210 m) – Bucura tó – Ana tó (1930 m)

- IX. 26. Ana tó – Poarta Bucurei (2261 m) – Függesztett tó (2200 m) – Judele csúcs (2382 m) – Ana tó
- IX. 27. Ana tó – Lapusnicul völgy (1580 m) – Plaiul Mic gerinc (1850 m)
- IX. 28. Plaiul Mic – Dragsani csúcs (2080 m) – és vissza – majd Buta mh. (1580 m)
- IX. 29. Buta mh. – Zsil völgye – Cîmpu lui Neag (800 m) – autóbusszal Lupény

TORDAI HASADÉK
(Cheile Turzii)

Kovács István
és egy fő

Fekete Madonna	VIII ⁻
Vigh Tibi	VIII ⁻
Négy muskétás	VIII ⁻ Új út

Sárközy András
és egy fő

Csipkés	VII ⁺
---------	------------------

Balkán félsziget

VELEBIT HEGYSÉG

Kiszely György
Gond Ferenc
és két fő

IX. 25–30. Paklenica völgy	
Debelia kuk:	Déli fal
Anica kuk:	Trick út
	Velebit klub
	Kis kalapács út
	Ljubljana út

Singer János
Sárközy András
és két fő

V. 7–14. Paklenica völgy	
Streza Mojstrov	VIII ⁻
Banana Split	VII ⁻

E. T.-től balra az első út	VIII
Forma Viva	VII
Angyalok útja	VII
Klin él	VIII

RILA

Kunos Gábor
Balog Géza
és 14 fő

III. 19. Muszala mh. – Muszala bivakház – Muszala (2925 m) – Muszala bivakház – lesízés a mh.-hoz

Nagy Sándor dr.
és 13 fő

I. 29. Borovec – Muszala mh. felé kb. 2200 m magasságig

I. 30. Tovább a Muszala mh.-ig – Szfinx nevű sziklacsoport (2400 m) – Marica mh. – Zavracsicsa mh. (2181 m)

I. 31. Zavracsicsa mh. – Jancsov csal (2481 m) – Mancso (2771 m) – Ovcsarecs (2768 m) – Dzsanka – Szuha vapa (2639 m) – Dzsanka – Grancsar mh. (2185 m)

II. 1. Grancsar mh. – Dzsanka – Kovacs (2634 m) – Vapa (2532 m) – Kanarata (2691 m) – Ribni jezera mh. (2230 m)

II. 2. Ribni jezera mh. – Partizanszka poljana – Rilai kolostor (1147 m)
(A gerinctúra egy hetes havazást követően, átlag 30 cm-es hóban, helyenként igen lavinaveszélyes terepen vezetett.)

PIRIN

Kunos Gábor
Balog Géza
és 3 fő

III. 19. Predel hágó (1140 m) – Szedelec (1972 m). Sátrazás

III. 10. Pirin csúcs válla (kb. 2500 m). Hóvihar miatt sátrazás.

III. 11. Pirin csúcs válla – Szedelec – Predel hágó

III. 12. Siligarniko – Todorin csúcs válla (kb. 2200 m) – Todorin csúcs (2740 m) – Kis Todorka (2710 m) – Vasilaski csukar (2715 m) – Vazela (2720 m)

III. 13. Vazela – Banderiski csukar (2737 m) – Doncsó őrei (2650 m) – Muratov porta

- III. 14. Muratov porta – Muratov csúcs (2669 m) – Hvojnati csúcs – Vihren mh. (1950 m). Az ismét elromlott idő miatt a tervezett főgerinc túrát feladtuk.

Kunos Gábor
és 4 fő

- IV. 9–14. Főgerinc túra a Szedelec csúcstól a Hrajnati csúcsig

SZTARA PLANINA

Gábrriel András dr.

- VIII. 27. Sipka hágó (1200 m) – Iszpolin (1524 m) – Partizán mh. (1240 m)
VIII. 28. Partizán mh. – Buhala (1528 m) – Mazalat mh. (1520 m)
VIII. 29. Mazalat mh. – Roszovatec (1972 m) – Botev (2376 m)
VIII. 30. Botev – Mlecsnija csal (2254 m) – Goljum Kupen (2169 m) – Dobrila mh. (1750 m)
VIII. 31. Dobrila mh. – Karatepe (1782 m) – Szteneto Nemzeti Park (1000 m) – Dermenkaja mh. (1530 m)
IX. 1. Dermenkaja mh. – Lepenjat (1696 m) – Trojáni hágó (1565 m) – Kozja sztena csúcs (1670 m) – Kozja sztena mh. (1560 m)
IX. 2. Kozja sztena mh. – Echo mh. (1675 m) – Vezen (2198 m) – Klizura v.á. (560 m)

Nagy Sándor dr.
és 5 fő

- XII. 29. Tözsa v.á. (kb. 450 m) – Ruzsalka mh. (1110 m)
XII. 30. Ruzsalka mh. – Triglav csúcs (2277 m) – Tözsa mh. (1529 m)
XII. 31. Tözsa mh. – Paradzsika csúcs (2137 m) – Juruska gramada (2211 m) – Botev csúcs (2376 m)

N y u g a t i A l p o k

MONTBLANC CSOPORT

Kunos Gábor
Balog Géza

- VIII. 1. Entréves (kb. 1300 m) – Torino ház (3379 m)
VIII. 2. Torino ház – Tour Ronde (3792 m) É-i fal – normál úton le

- VIII. 3. Torino ház – Entrèves
- VIII. 5. Aig. du Midi felvonó állomás – Col du Midi – Mt. Blanc du Tacul (4248 m) – Col de Maudit – Mont Maudit (4465 m) – Col de la Brenva (4305 m).
Sátrazás szélviharban
- VIII. 6. Col de la Brenva – Grand Plateau – Col du Dome – Vallot mh. (4350 m)
- VIII. 8. Vallot mh. – Mont Blanc (4807 m) – Vallot mh. – Dom du Gouter (4304 m) – Aig. du Gouter (3863 m) – Gouter mh. – Tete Rousse mh. – Les Houches

Schmatz Béla
és felesége

- VIII. 2. Torino mh. – Tour Ronde (3792 m) É-i fal, 49–56°-os jégfal, 400 m – és vissza
(R. R. kalauz: 138. út)

WALLISI ALPOK

Horváth Magda dr.
Végh László
Végh Lászlóné

- IX. 20. Val d'Hérens. Ferpectle-ből fel 2000 m-ig a Dent Blanche gleccservilágába

BERNI ALPOK

Győri Jenő
és 10 fő

- VII. 30. Grindelwald (1034 m) – Kleine Scheidegg (2061 m)
- VIII.1. Jungfrauoch (3454 m) – Mönch (4099 m) – és vissza
- VIII. 3. Kleine Scheidegg – Grindelwald
- VIII. 4. Grindelwald – Grosse Scheidegg – First (2168 m) – és vissza
- VIII. 5. Grindelwald – Bachalpsee – Faulhorn (2681 m) – és vissza
- VIII. 6. Grindelwald – Männlichen (2343 m) – és vissza

Horváth Magda dr.
Végh László
Végh Lászlóné

- IX. 22. Kandersteg – Öschinensee (1578 m) – Blümlisalp oldalában kb. 2000 m-ig – és vissza

Szabadka Péter
Berecz Gábor
Himer József

Eiger északi fal, első magyar megmászás

- IX. 17. Grindelwald – vasúttal Kleine Scheidegg – a fal tövében sátrazás
IX. 18. Mászás a normál útvonalon a „Halálbivak”-ig (éjszakázás)
IX. 19. Tovább a „Kijáratí hasadék” aljáig (bivak)
IX. 20. Mitteleggi gerincen fel az Eiger csúcsára (3970 m) és le a nyugati falban (bivak)
IX. 21. Tovább le a sátrakig – gyalog Alpiglen – vasúttal Grindelwald

UNTERWALDENI ALPOK

Horváth Magda dr.
Végh László
Végh Lászlóné

- IX. 10. Engelberg – felvonóval 3020 m-re – gyalog a Titlis csúcsra (3239 m) – és vissza
IX. 11. Engelberg – Stäuber vízesés – Fürenalp (1850 m) – és vissza

RÁTI ALPOK

Horváth Magda dr.
Végh László
Végh Lászlóné

- IX. 30. Alsó Engadin és a Svájci Nemzeti Park
Souol – autóval Scharl – gyalog az Alp Sesvana-ra kb. 1800 m-ig
X. 1. Il Fuorn Nemzeti Park szálloda – Ova Spin felé egy alpesi rétre kb. 1800 m-ig

Keleti Alpok

ORTLER ÉS PRESANELLA CSOPORT

Kádas Sándor dr.
és egy fő

- V. 9. Valfurva/Forni ház (2250 m) – sítúra Pizzini ház – Casati ház – Sulder Spitze (3376 m) – és vissza

- V. 10. Forni ház – sítúra Punta di S. Matteo (3678 m) – és vissza
 V. 11. Pont/Valsavaranche (960 m) – gyalog Vittorio Emanuele ház (2732 m)
 V. 12. V. Emanuele ház – sível Pico Gran Paradiso (4061 m)
 V. 14. P. Tonale (1883 m) – sível Cima Presena (3069 m)

Kiszely György
 Toldi György
 és két fő

- IV. 7. Forni ház – sível Pizzini ház – Cevedale hágó (3254 m) – Casati ház
 IV. 8. Casati ház – sível Cevedale csúcs (3778 m) – Pizzini ház – Forni ház
 IV. 9. Sialpin verseny
 Forni ház – Forni gleccser – Giunella csúcs (3596 m) – San Matteo csúcs (3678 m) – Forni ház

ÖTZTALI ALPOK

Dworak József dr.
 és egy fő

- X. 5. Obergurgl (1930 m) – Kressbrunnen – Zirbelgrund – Gaisberg (2070 m) – Schönwies Hütte (2260 m) – Langtaler Eck (Karlsruher Hütte 2430 m) – Schwarzsee Spitz oldal 2800 m-ig – Hochwilde Hütte (2860 m) – Gurgl gleccser – Ramoi Hütte (3005 m) – Ötztaler Jungschützen Weg – Obergurgl
 X. 6. Obergurgl – Kuppele Hütte (2303 m) – 2574 m – 2588 m – 2510 m – Obergurgl
 X. 7. Obergurgl – Zirbelwand – Gurgler Heide – Festkogel (3038 m) – Rosskar Hütte – Obergurgl

ALLGAUI ALPOK

Karlócai Miklós
 és két fő

- VII. 4. Oberstdorf (843 m) – Kreuzeck (2375 m) – Raucheck (2384 m)

AMMER HEGYSÉG

Karlócai Miklós
 és 3 fő

- VI. 7. Tegelberg csúcs (2023 m) megmászása

KAISER HEGYSÉG

Karlócai Miklós
és két fő

V. 24. Ettenshausen (567 m) – Geigelstein (1808 m) – Breitenstein (1661 m)

KITZBÜHELI ALPOK

Kovalik András
Melicher Sándor

VI. 17. Lengau – Marnauer hágó – Gaisstein (2366 m) – Bürgl Hütte – Stuhlfelden

ZILLERTALI ALPOK

Horváth Magda dr.

VIII. 29. Breitlahner – Alpenrose mh.

VIII. 30. Alpenrose mh. – Schwarzsee – Zsigmondy csúcs felé kb. 2650 m magasságig – Breitlahner

MAGAS TAUERN

Dékány Péter
Szabó László

VIII. 1. Ferenc József ház – Grossglockner csúcs

Dworák József dr.

X. 13. Kaprun – Wüstelan (871 m) – Eder – Grund Alm – Salzburger Hütte (1860 m) – Krefelder Hütte (2295 m) – Bundes Sportheim (2452 m) – Kitzsteinhorn függővasút-állomás (3029 m) – függővasúttal az alsó állomásra (909 m) – Kaprun

X. 14. Kaprun – Kesselfall Alpenhaus – autóbusszal Moserboden – gyalog Heidnischen Kirche (2070 m) – Sedlgratkogel (2541 m) – Moserboden – autóbusszal Kesselfall Alpenhaus – Kaprun

Kovalik András
Melicher Sándor

VI. 23. Enziger Boden – Rudolfs Hütte – Mendelzkopf (2760 m) – Rudolfs Hütte

GOLDBERG CSOPORT

Pfahler Péter
Pfahlerné dr. Csépai Mária Magdolna
Neidenbach Ákos (vezető)
és 6 fő

Középfokú hegymászótanfolyam keretében

- VIII. 20. Weisseehaus (2350 m) – Wurtenkees gleccser – Weisseehaus
VIII. 21. Weisseehaus – Schareck (3122 m) 300 m jégmászás, 45–50°
VIII. 22. Weisseehaus – Wurtenkees gleccser – és vissza
A gleccseren ön- és társmentés gyakorlás.
VIII. 23. Weisseehaus – Wurtenkees gleccser – és vissza
Gleccserhasadékba esési és megfogási gyakorlatok.
VIII. 24. Weisseehaus – Wurtenkees gleccser – és vissza
Egész nap gleccserjárás és jégmászás gyakorlás: Eckstein technika max. 60°
dőlésű, és extrém technika 60°-nál nagyobb dőlésű jégfalon.

SALZBURG KÖRNYÉKI MÉSzkő ALPOK

Kádas Sándor dr.
és egy fő

- II. 1. Hintertal (kb. 1100 m) – Torscharte (kb. 2200 m) a Steinernes Meer és
a Hochkönig hegycsoportok között, túrasível

KARNI ALPOK

Benke Magda
Siklós György
és egy fő

Karnischer Grenzweg No. 403.

- VII. 29. Nassfeld (1513 m) – határ – Kühleiterweg (1900 m) – Niederlacher
Klettersteig-en a Gartnerkofel csúcsra (2195 m) – Garnitzentörl – Alpen-
hof – ÖAV ház (1500 m)
VII. 30. Nassfeld – Garnitzertörl (1885 m) – Schulterköfelsattel (1432 m) – Ziel-
kofel olasz oldala – Eggeralm (1416 m)
VII. 31. Eggeralm – Poludnig (2000 m) – Poludnig Alm – Kesselwaldgraben (1400
m) – Starhand nyereg (1965 m) – Dolinzaalm (1460 m)
VIII. 1. Lomsattel – Feistritzer Alm (1718 m) – Schönwipfel Schutzhaus (1715
m) – Bartolo Sattel (1175 m) – Kapinberg (1750 m) – Göriacher Alm
(1650 m) – Thörl Maglern (646 m)

KARAVANKÁK

Siklós György
Benke Magda
és egy fő

Südalpiner WWW 03 út

- VIII. 4. Thörl Maglern (646 m) – Ofen csúcs (1509 m) – Dreiländereck Hütte (1423 m) – Seltsacher Alpe – Wurzenpass (1073 m)
- VIII. 5. Wurzenpass – Steinberg (1656 m) – Korpitscher Alm (1620) – Trupp (1020 m) – Finkelstein várrom és Gasthaus – autóval Faak am See
- VIII. 6. Faak (560 m) – Martini Hof (800 m) – Berta Hütte (1567 m) – Ferlach csúcs (1739 m) – Berta Hütte
- VIII. 7. Berta Hütte – Mittalgskogel csúcs (2143 m) – és vissza
- VIII. 8. Berta Hütte – Rossalm (1080 m) – Arrichwand – Kanin – Rosenbach (600 m)

KAMNIKI ALPOK

Radnóti Sándor

- VIII. 13. Kamniki Bistrica mh. (601 m) – Cojz mh. a Kokra nyeregben (1793 m) – Grintovec (2558 m) – Cojz mh. – Kalska Gora (2058 m) – Cojz mh. (Egy túratárssal)
- VIII. 14. Cojz mh. – Grintovec oldala (2040 m) – Dolci (1840 m) – Jezerski Kocna (2540 m) – Dolska csorba (2317 m) – Grintovec – Cojz mh. (Egyedül)
Cojz mh. – Kamniki Bistrica mh. (Egy túratárssal)

JULI ALPOK

Radnóti Sándor

- VIII. 2. Gozd-Martuljek (750 m) – Krajinski Park Martuljek 1. vizesés – 2. vizesés (1340 m) – útelágazásig (kb. 950 m) – Pod Spikom (1500 m) – Gozd-Martuljek (Három túratárssal)
- VIII. 3. Planica völgy (kb. 900 m) – Tamar mh. (1108 m) – Grlo (1502 m) – Vratca nyereg (1807 m) – Kis Mojstrovka (2332 m) – Vrsic hágó (1611 m) – Vratca nyereg – Slemenova spica (1911 m) – Crnavoda – Tamar mh. – Planica völgy (Három túratárssal)

- VIII. 4. Soca (Isonzo) forrás mh. (876 m) – Soca forrás (916 m) – menedékház – Zaduja Trenta völgy felső részében kb. 1200 m-en, a kitörő vihar miatt sátrazás
(Egy túratárssal)
- VIII. 5. Soca forrás mh. – Alpinetum Juliana (fűvészkert kb. 700 m-en) – Soca forrás mh.
(Egy túratárssal)
- VIII. 8. Száva forrás mh. (660 m) – Komarca fal – Triglavi héttavi mh. (1683 m) – Zeleno jezero (1998 m) – Hribarice nyereg (2358 m) – Dolic (2164 m) – Planika mh. (2408 m)
(Három túratárssal)
- VIII. 9. Planika mh. – Mali Triglav (2725 m) – Triglav (2864 m) – Mali Triglav – Planika mh. – Dolic-Hribarice nyereg – Rjava mlaka (2006 m) – Zeleno jezero – Triglavi héttavi mh. – Komarca fal – Száva forrás mh.
(Három túratárssal)
- VIII. 10. Mojstrana (641 m) – Krma völgy – Kovinarska mh. (892 m) – Pri Lesi (kb. 950 m) – és vissza
(Három túratárssal)
- VIII. 11. Mojstrana – Kot völgy – Spodnja Vrbanova Spica (2299 m) – és vissza
(Két túratárssal)
- VIII. 12. Aljazev mh. (1015 m) – Bivak IV (1980 m) – Skrlatica (2738 m) – és vissza
(Egy túratárssal)

D o l o m i t o k

Dworák József dr.
és két fő

- IX. 30. Cortina d'Ampezzo – Rifugio Flora Alpina (Landro) – Rienz-i völgy – Drei Zinnen Hütte (2438 m) – Rifugio Lavaredo (2380 m) – Rifugio Auronzo – Fore – Col di Mezzo (2324 m) – A. Rimbianco – Misurina tó – Cortina d'Ampezzo
- X. 1. Wolkenstein (Selva, 1600 m) – Grödeni hágó (2315 m) – Wolkenstein (Selva)
- X. 2. Wolkenstein (Selva) – Sella hágó – Rodella (2485 m) – Sella hágó – Langkofel Scharte (kötélvasút) (2679 m) – Langkofel Hütte (2256 m) – Hohes Eck (2109 m) – Plattkofel Hütte (2297 m) – König Friedrich August út – Sella hágó – Wolkenstein (Selva)

- X. 3. Wolkenstein (Selva) – autóval Sella hágó – Sass de Salai – Val Lastics – Zwischenkofel (2908 m) – Rifugio Boé (2871 m) – Piz Boé (3151 m) – Rifugio Boé – Zwischenkofel – Val Lastics – Sass de Salai – Wolkenstein (Selva)
(Egyedül)

Kádas Sándor dr.

- VIII. 28. Falzarego völgyi országút (2000 m) – Tofana di Rozes (3225 m) a Via Ferrata Giovanni Lipellán (híres láncos út) keresztül

Kovács István
és egy fő

- VIII. 1. Grosse Zinne É-i fal Comici út VII
VIII. 3. Westliche Zinne ÉK-i fal Cassin út VIII⁻
(Ereszkedés közben, az ereszkedőszög kiszakadása miatt 8 métert estem!)

Kunos Gábor

- VII. 19. Misurina tó – Auronzo ház – Misurina tó
(Túratársak: Balog Géza és 2 fő)
- VII. 21. Falzarego hágó – Lagazuoi csúcs (2771 m) – és vissza
(Túratársak: Schmatz Béla, Schmatzné és egy fő)
- VII. 22. Fedaja-See – Marmolada (3342 m) – Fedaja-See
(Túratársak: Schmatz Béla, Schmatzné és 3 fő)
- VII. 24. Sella Joch – Sella I. torony (2533 m) NY-i él (R65) – Lokomotiv (2412 m) – Sella Joch
(Túratárs: Balog Géza)
- VII. 25. Sella Joch – Sella III. torony Jahn út a Spirálpályáig – rossz idő miatt vissza
(Túratárs: Balog Géza)
- VII. 26. Sella Joch – Sella II. torony hágó – Sella III. torony (2688 m) Jahn út (R92) további része – normál úton le
(Túratárs: Balog Géza)
- VII. 27. Sella Joch – Pössnecker Klettersteig Via Ferrata – Piz Selva (2941 m) – Revis (2940 m) – Gralba (2974 m) – Salliera (2958 m) – Miara (2966 m) – és vissza
(Túratárs: Balog Géza)

Pfahler Péter
és 3 fő

- I. 31. 14^h – Nemzetközi maratoni sífutó verseny, PINZOLO
II. 1. 14^h 24 óra alatt négyes váltóban 270 km-t teljesítettünk (54 db 5 km-es kör)

Pfahler Péter
és 4 fő

- IV. 11. Sexten-Moos, Dolomitenhof Hotel (1454 m) –Drei Zinnen Hütte (2405 m), túrasível (bivak)
- IV. 12. Drei Zinnen Hütte – Misurina (1752 m) – Rifugio Som Forza (2215 m) – Ospitale (1491 m) – Cortina d'Ampezzo, túrasível
- IV. 13. Cortina d'Ampezzo – Sennes Hütte (2116 m) – Pederü Hütte (1548 m) – Fanes Hütte (2060 m), túrasível
- IV. 14. Fanes Hütte – Monte Castello (2817 m) – Fanes Hütte, túrasível
- IV. 15. Fanes Hütte – Heiligkreuzkofel (2908 m) – Fanes Hütte, túrasível
- IV. 16. Fanes Hütte – Limjoch (2244 m) – Cortina d'Ampezzo, túrasível – autóval Corvara (1555 m) – Vallon bivak (2400 m), túrasível
- IV. 17. Vallon bivak – Piz Boé (3152 m) – Val de Mesdi-n keresztül Corvara, túrasível
(1984-es kiadású Ski-Touren Atlas – Ostalpen Band V. Dolomiten-Ski-durchquerung Tour 26. Nelles Verlag, München)

Schmatz Béla

- VII. 21. Kl. Lagazuoi (2779 m) normál út
(Túratárs: Schmatzné)
- VII. 22. Marmolada ház (2044 m) – normál úton Marmolada (3342 m)
(Túratársak: Schmatzné, Kunos Gábor és 3 fő)
- VII. 24. Sella I. torony Steger Kante IV.
(R. R.: Sella und Langkofelgruppe 65. út)
(Egy túratárssal)
- VII. 27. Sella II. torony normál út II.

Singer János
Sárközy András

VII. 5–20.	Kleine Zinne	Gelbe Kante VI
	Westliche Zinne	Cassin-Ratti VIII ⁻
	Tofana	Pilastro út (az élen) VI

Egyéb: E u r ó p á b a n

ELBAI HOMOKKÖVEK

Balázs D. Oszkár dr.
és egy fő

Pfaffenstein

VIII. 16. Orgelpfeifenwand

Alter Weg	II	(1 kötélhossz)
Höhlenweg	III	(1 kötélhossz)
Wandfalte	VI	(1 kötélhossz)
Juniweg	IV	(1 kötélhossz)
Regenweg	IV	(1 kötélhossz)
Neuer Weg	III	(1 kötélhossz)

VIII. 20. Fritschfels

Regenweg	VIIa	(2 kötélhossz)
Käferstiege	VI	(2 kötélhossz)
Frühlingsweg	V	(1 kötélhossz)

Vierling

Juniweg	VIIa	(2 kötélhossz)
---------	------	----------------

Balázs D. Oszkár dr.
Balázsné Bertán Mária
Balázs D. Bence (3 éves)
és 4 fő

VIII. 15. Pfaffenstein normál út (gyalogtúra, 8 km)

VIII. 19. RATHEN Bastei (gyalogtúra, 6 km)

Kovács István
és egy fő

VII. 1. Grosses Hundskirche Westwand RP IX. a

X. 2. Bergfreund Lachen und Weinen IX. a

X. 3. L. olatum Satisfaction IX. a

CSEH ÓRIÁSHEGYSÉG
(Krkonose)

Varga György dr.
Varga Györgyné dr.
és két fő

IX. 17. Spindleruv Mlyn (780 m) – Planina (1196 m) – Klásterka – Zádni Planina (1423 m) – 1510 m hágó – Lucni bouda (1400 m) – Kozi hrbety – Spindleruv Mlyn

IX. 18. Sziléziai nyereg (1200 m) – Fehér Elba völgye – Spindleruv Mlyn

Egyéb: Á z s i á b a n

BOLUI HEGYSÉG
(Törökország)

Palla Gyula dr.

VIII. 30–31. Kartalkaya csúcs (2378 m) megmászása

ANATÓLIA
(Törökország)

Nemerkényi Antal dr.

VII. 17. Hisarcik (1300 m) – Lifos tepe, az Erciyas egyik oldalkúpja (2509 m) – Hisarcik

VIII. 14. A Van-tó partján fekvő Tatvanból (1720 m) – Nemrut dag vulkán (3050 m) – Nemrut gölü-kaldérató (2700 m) – Tatvan (Három túratárssal)

ZAILJSKIJ és KUNGEJ ALTAJ
(Szovjetunió)

Nagy Sándor dr.
és 5 fő

VII. 31. Almaaraszán (2200 m) – Almatinszkoe tó – Ozernij hágó alatt 3400 m magasságban táborozás

VIII. 1. Ozernij hágó (3507 m) – Ozernij patak mentén Csong-Kemin folyóhoz, majd a folyóval szemben felfelé az Ak-Szu patak betorkolásához (2200 m)

- VIII. 2. Ak-Szu patak mentén – Ak-Szu hágó (4052 m) – Ak-Szu csúcs (4102 m) – Csong-Ak-Szu folyó mentén 3100 m-en táborozás
- VIII. 3. Csong-Ak-Szu folyó mentén az Iszik Kul tó partján fekvő Grigorjevka településig az utolsó 5 km-t autóstoppal tettük meg.

TIBET

Halmos Erzsébet
Halmos Péter
és három fő

- VIII. 20. Lhasza melletti Névtelen hegy (4300 m) megmászása

HIMALÁJA

Shisha Pangma (8012 m)

Első magyar 8000-es csúcs!

Balaton Zoltán
Csíkos József
Dékány Péter
Nagy Sándor dr.
Ozsváth Attila
Papp Kálmán dr.
Szabó László
Várkonyi László
Vörös László

- VIII. 25–IX. 7. Utazás Budapestről a Szovjetunió, Indián és Nepálon keresztül Tibetbe.
- IX. 8–14. Akklimatizáció és az 5000 m-en lévő bázistábor felépítése
- IX. 15–21. Az 5800 m-en létesített előretolt alaptábor felállítása
- IX. 22–30. Közbenő táborok létrehozása, valamint felszerelések és élelmiszerek fel-
szállítása
- X. 1. Nagy Sándor és Ozsváth Attila elérik a Shisha Pangma csúcsát (8012 m)
- X. 4–5. Dékány Péter betegsége miatt Papp Kálmánnal és Ozsváth Attilával lemegy
az 5000 m-es táborba
- X. 8. Csíkos József, Vörös László, Balaton Zoltán és Várkonyi László elérik a
csúcst.
- X. 13. Csomagolás és leköltözés az alaptáborba
- X. 14–31. Lhaszán – Pekingen – Üan Batoron – Irkutzkon – Moszkván keresztül
haza Budapestre.

Egyéb: A f r i k á b a n

KAMERUN

Karlócai Miklós
feleségével
és egy vezető

- XII. 28. Buea (1200 m) – 1. ház (2000 m) trópusi őserdőben
XII. 29. 2. ház (2900 m) – 3. ház (3800 m) – Kamerun hegy csúcs (4070 m, kb. 6° C, Karlócai Miklós és a vezető) – vissza az 1. házhoz
XII. 30. Vissza Bueába

Egyéb: A m e r i k á b a n

KANADAI SZIKLÁS HEGYSÉG

Barcsay Kálmán

Mount Assiniboine Park Group

- VII. 8. Mount Strom (3023 m) a Bob Hind házból, a DK-i gerincen
(Túratársak: Kovács Márta és 2 fő)
- VII. 9. Mount Assiniboine (3618 m) a Bob Hind házból az É-i gerincen, szikla-hó-jég terepen. Lefelé hóvihar, kényszerbivak állva.
(Túratársak: Kovács Márta és 2 fő)
- Bow Ranges: Morains Lake and East
- VII. 14. Mount Temple (3543 m)
Fel a Moréna tótól a normál úton (DNy-i fal, Ny-i gerinc) a Sentinel hágón át. Le a Paradise Valley-be és körbe vissza a Moréna tóhoz. (Banff Nemzeti Park)
(Túratársak: Kovács Márta és egy fő)
- VII. 16. Lake O'Hara Alpine Circuit gyalogtúra (Yoho Nemzeti Park)
(Túratársak: Kovács Márta és 2 fő)
- VII. 17. Lake O'Hara – Lake McArthur gyalogtúra
(Egy túratárssal)
- Columbia Icefields Group
- VII. 20. Mount Athabasca (3490 m)
Silverhorn úton (gleccser-hó-jég) fel, a normál úton (É-i gleccser) le
(Jasper Nemzeti Park)
Túratársak: Kovács Márta és egy fő

Robson Group (Mount Robson Provincial Park)

- VII. 23. Mount Robson (3954 m) kísérlet a Wishbone gerincen (DNy-i gerinc) A parkolótól a Kinney tóhoz, majd nehéz terepen fel a Ralph Forster kunyhóba
- VII. 24. Harántolás a Sárga Sávon a Wishbone gerinc alsó részéhez, és a gerinc (szikla) megmászása a hó-jég csúcsgerincig, ott bivak hóésésben
- VII. 25. A késéles csúcsgerinc mászása a csúcs alá, szintben kb. 50–100 méterrel, ahonnan időromlás, vihar miatt visszafordulás. Lemászás a Ny-i hófalon, bivak esőben
- VII. 26. Kötélereszkedekkel le a West Bowl-ba a Sárga Sáv magasságáig, azon harántolás a kunyhóig és lemenet a parkolóba (Egy túratárrsal)
- VII. 28–29. Berg Lake Trail gyalogtúra a Snowbird hágóba és vissza a parkolóba (Túratársak: Kovács Márta és egy fő)

NORTH CASCADES NEMZETI PARK
(USA, Washington állam)

Barcsay Kálmán
Kovács Márta
és egy fő

Mount Baker (3284 m)

- VIII. 2. Parkolóból az erdősávon át fel a Coleman gleccserig. Sátorazás.
- VIII. 3. A gleccseren és Heliotrope gerincen fel a vulkáni csúcsra és vissza a parkolóba
Mount Shuksan (2782 m)
- VIII. 4. Parkolóból fel a Lake Ann-hez. Táborozás.
- VIII. 5. Lake Ann – Fisher kémények – Felső Curtis gleccser – „Homokóra” folyosó – Sulphide gleccser – csúcs sziklatömb – Sulphide gleccser – Hell’s Highway – Felső Curtis gleccser – Fisher kémények – Lake Ann – parkoló

MOUNT RAINIER NEMZETI PARK
(USA, Washington állam)

Barcsay Kálmán
Kovács Márta
és egy fő

Mount Rainier (4392 m)

- VIII. 7. Parkolóból fel a White River völgyben, az Inter- és Emmons gleccseren Camp Shurman-be, a Steamboat Prow nevű sziklagerincen lévő táborozóhelyre
- VIII. 8. Winthrop gleccser ÉK-i oldalán fel a csúcsra, és vissza a parkolóba

BLACK HILLS
(USA, Wyoming állam)

Barcsay Kálmán
Kovács Márta
és egy fő

VIII. 16. Devils Tower (1560 m, a lábától 264 m) megmászása a Durrance úton (bazalt oszlopokon főleg repedés- és terpeszmászás, 5 kötélhossz, V⁺)

YELLOWSTONE NEMZETI PARK
(USA, Wyoming állam)

Babcsán Gábor
és két fő

IX. 20–X. 5. Sentinel Rock	Herbert-Chouard út (250 m, VIII)
Washington Chumn	Astro Man (250 m, VIII)
Nabisco Wall	Batterbals (100 m, VIII)
Royal Arches	Hangdog Flyer (40 m, IX ⁻)

Barcsay Kálmán
Kovács Márta
és egy fő

VIII. 11–13. A park gejzirjeinek, melegvíz-forrásainak és kanyonjainak megtekintése

Singer János
Babcsán Gábor
Sárközy András
és két fő

IX. 4–25. Lower Broder	The Folly (5. IIa 4 kötélhossz)
Middle Cathedral	Birchhoff-Wiliems (5. IIb 4 kötélhossz)
Half Dome	Regular NW Face (VI. 5.9. A ₂ 11 és fél óra)
Glacier Point	Anchros Away (5. IIa 2 kötélhossz)
Washington Chumn	Astro Man (V. IIc 8 óra)
El Capitan	Nose Route (5. II. A ₂ 3 nap)
Royal Arches	Adrenaline (5. IIb 1 kötélhossz)
	Maxime's Wall (5. IOc 2 kötélhossz)
Higher Cathedral	Mary's Tears (5. IIb
	Northeast Buttress (IV. 5. 9. 6 óra)

SMITH ROCK NEMZETI PARK
(USA, Oregon állam)

Babcsán Gábor

- X. 7–10. Watts Totts (30 m, IX⁻, egy túratárssal)
„Lyoni hóhér” (200 m, VIII⁻, egy túratárssal)
Zebra (150 m, VII⁻) és Pack Animal (50 m, VII) kötél nélkül

ANDOK
Cordillera Blanca

Balaton Zoltán
Kiszely György
Toldi György
és egy fő

- VI. 3–10. Cashapampa – Santa Cruz völgy – Arhuay – Cocha völgy – Alpamayo csúcs (5947 m) a déli falon át (60° jég)
Első magyar megmászás! – Quitaraju gerinc – Cashapampa
- VI. 13–17. Musho – Huascaran alaptábor – Huascaran nyereg – Huascaran Északi csúcs (6655 m) – Huascaran nyereg – Huascaran Déli csúcs a Triangulo jégúton (60°) át – Musho

Kádas Sándor dr.
Pajor István
és két fő

- VI. 7. Llanganuco tó (3800 m)
- VI. 8. Chopicalqui irányába 1. sz. tábor (4600 m)
- VI. 9. 2. sz. tábor (5300 m)
- VI. 10. Chopicalqui csúcs (6352 m) Első magyar megmászás! le 5000 m-re
- VI. 11. Llanganuco tó

Balaton Zoltán
Hoffmann György dr.
Kádas Sándor dr.
Pajor István
és 9 fő

- VI. 13. Musho – Huascaran alaptábor (4150 m)
- VI. 14. Alaptábor – 1. sz. tábor (5200 m)
- VI. 15. 1. sz. tábor – 2. sz. tábor (5900 m) – Pajor István és két fő tovább a Huascaran Északi csúcsára (6655 m) és vissza a 2. sz. táborba

- VI. 16. 2. sz. tábor – Pajor István, Kádas Sándor és két fő fel a Huascaran Déli csúcsára (6768 m) – és le az 1. sz. táborba
Balaton Zoltán, Hoffmann György és 5 fő a Huascaran Északi csúcsára és vissza a 2. sz. táborba
Egy fő hegyibetegség miatt Musho-ba
- VI. 17. Pajor István, Kádas Sándor és két fő le Musho-ba, a többiek a 2. sz. táborba, melyre éjjel lavina omlott, de szerencsére senki sem sérült meg.
- VI. 18. Valamennyi résztvevő Musho-ba érkezett

EGYÉB ÓCEÁNIÁBAN

MOUNT COOK (Új Zéland)

Balázs D. Oszkár dr.
Halmos Erzsébet

- III. 6. Unwin ház (700 m) – Tasman gleccser alsó részéig autóval – Tasman gleccser – Haast ház (2044 m)
- III. 7. Haast ház – Grand Plateau ház (2242 m)
- III. 8. Grand Plateau ház – Linda gleccser – Zurbriggen gerinc – Mount Cook csúcs (3764 m) – Linda gleccser – Gr. Plateau ház
(Hugh Logan: Mt. Cook Guide Book)
- III. 9. Gr. Plateau ház – Cinerema Col (2333 m) – Tasman gleccser – autóval
Unwin ház

Balázs D. Oszkár dr.
Balázsné Bertán Mária

- III. 11. Unwin ház – Wakefield Track – Unwin ház (Magashegyi túra)
- III. 12. Unwin ház – Kea Point – Unwin ház (Magashegyi túra)

TONGARIRO VULKÁN (Új Zéland)

Nagy Sándor dr.
Balázs D. Oszkár dr.
Balázsné Bartán Mária
és egy fő

- III. 21. Tongariro vasútállomás – autóstoppal Chateau Tongariro – Ketetahi mh. (900 m)
- III. 22. Ketetahi mh. – Tongariro Ngaurohore nyereg – Tongariro csúcs (1925 m) – és vissza

Mt. TARANAKI, korábbi nevén Mt. EGMONT CSÜCS
(Új Zéland)

Nagy Sándor dr.
és egy fő

- III. 18. Stratford v.á. – gyalog, ill. autóval The Plateau (1140) parkoló – gyalog Manganui Lodge – Tahurangi Lodge – Mount Taranaki (Mt. Egmont) csúcs (2517 m). Sátorozás
- III. 19. Tahurangi Lodge – Tahurangi csúcs (1180 m) – North Egmont Visitor Centre (950 m) – alkalmi fuvarral New Plymouth

Balázs D. Oszkár dr.
Balázsné Bertán Mária
és 4 fő

- III. 29. Stratford – autóval Plateau – Egmont É-i gerinc – Egmont csúcs (2517 m) – Plateau

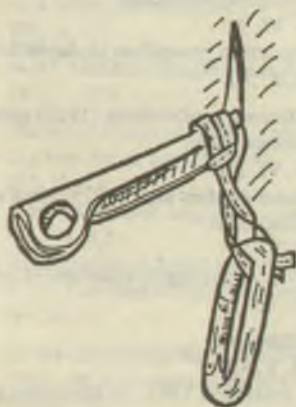
30 ÉV ELŐADÁSAI (1957-1987)

Szakosztályunk külföldi előadói 30 év alatt

Név	Ország	Előadások száma
Andráši, Julius	Csehszlovákia	1
Arnberger, Erik dr.	Ausztria	2
Axt, Wolfgang	Ausztria	2
Baumgartner, Peter	Ausztria	2
Beeger, Dieter dr.	NDK	4
Boesch, Hans dr.	Svájc	1
Clayton, Jerry dr.	USA	1
Dabasi-Schweng Lóránd	Svájc	2
Diemberger, Hildegard	Ausztria	1
Diemberger, Kurt	Ausztria	12
Ertl, Rudolf Hans	Ausztria	1
Fischer, Erik	Ausztria	1
Gálfy, Ivan	Csehszlovákia	1
Grassi, Giuseppe	Olaszország	1
Grósz, Alfréd	Csehszlovákia	1
Hiebeler, Toni	NSZK	2
Marček, Aladár	Csehszlovákia	1
Miller, Keith	Anglia	1
Ölmüller, Karl	Ausztria	1
Prakash Bir Singh Tuladhar	Nepál	1
Potka, Jozef	Csehszlovákia	1
Puškáš, Arno	Csehszlovákia	2
Rebitsch, Mathias	Ausztria	2
Rutkiewicz, Wanda	Lengyelország	2
Rybář, Petr	Csehszlovákia	1
Simora, Stefan	Csehszlovákia	1
Seneš, Ján dr.	Csehszlovákia	1
+ Terray, Lionel filmje	Franciaország	1
Tichy, Herbert	Ausztria	2
Urai János dr. ifj.	Hollandia	1
Virsik, Felix	Csehszlovákia	1
Weiner, Eugen	Csehszlovákia	1
Wirth, Horst	NDK	1
	Összesen:	56

Előadók megoszlása országok szerint:

Európa	Anglia	1
	Ausztria	10
	Csehszlovákia	11
	Franciaország	1
	Hollandia	1
	Lengyelország	1
	NDK	2
	NSZK	1
	Olaszország	1
	Svájc	2
	<hr/>	31
Ázsia		1
Amerika		1
	<hr/>	33
	Összesen:	<hr/>

AZ ELŐADÁSOK — ELŐADÓK SZERINT

Adler-Rácz József	Hegymászások a Berni és a Wallisi Alpokban
(71. XII. 3.)
Élménybeszámoló a Bernina csoportban és Wallisban végzett
hegymászásokról
(75. I. 17.)
Túrák a Zillertáli Alpokban, 1976. 1977.
(78. II. 17.)
Andráši, Julius
(Csehszlovákia)	Mászások a Magas Tátrában. Hegyi mentés
(85. V. 10.)
Arnberger, Erik dr.	Az osztrák turista- és magashegyi térképészet fejlődése
(83. X. 6.)
Észak-Borneo folyó- és hegyvidékén
(84. X. 5.)
Axt, Wolfgang
(Salzburg)	Expedíció a Spitzbergákra
(66. III. 25.)
Osztrákokkal a Karakorumban, Mount Ghent
(66. III. 26.)
Babcsán Gábor	Sportmászás
(85. III. 8.)
Balázs Dénes dr.	Öt világrész vulkánjain
(74. VI. 7.)
Benyovszky nyomában Madagaszkáron
(80. X. 3.)
Barcsay Kálmán	Az Everest meghódítása (1953) című angol film bemutatása
és tolmácsolása
(83. VI. 2.)
Everest a nehéz úton (1975) című angol film bemutatása és
tolmácsolása
(83. VI. 3.)
A svájci követségtől kölcsönzött hegyi filmek tolmácsolása
(84. V. 4.)
Baumgartner, Peter
(Bécs)	Spitzbergák
(78. V. 5.)
Az osztrákok 1975. évi Hindukus expedíciója
(80. V. 9.)
Beeger, Dieter dr.
(Drezda)	A Szász Svájc
(65. IX. 24.)
Triglavtól a Grossglocknerig
(70. V. 14.)

- A Tien-San hegységben
(72. X. 3.)
A Dolomitoktól az Etnáig
(74. X. 18.)
- Benedek István dr. Normálisak-e a hegymászók?
(79. V. 25.)
- Berzi László Atlasz expedíció, 1978
(Orbán Pállal közösen tartott előadás)
(79. V. 4.)
- Boesch, Hans dr. Az Alpok morfológiája
(Zürich)
(63. XI. 15.)
- Bucsek Henrik Eötvös Lóránd (Nagy magyar hegymászók sorozat)
(62. III. 30.)
Vita a magyar hegymászó-nyelvről
(67. III. 17.)
Megemlékezés Eötvös Lórándról a hegymászóról, halálának
50. évfordulója alkalmából
(69. IV. 11.)
Tátra est (Éri Frigyes és Dezsényi Jánossal közösen tartott
előadás)
(70. II. 25.)
A magyar hegymászás nagyjai. Száz éve született Grósz Alfréd
és Komarnicki Gyula dr.
(85. X. 4.)
- Clayton, Jerry dr. A Mt. McKinley megmászása és magashegyi túrák Nepálban
(USA)
(87. V. 15.)
- Csanádi Sándor Harminckét magyar 7000 méter felett
(15 éves Pamír összefoglaló)
(83. II. 4.)
A világ tetejének hegymászó története II. rész
(83. VI. 3.)
Az első magyar Spitzberga expedíció (1983)
(Futó Endrével és Sidó Zoltánnal közösen tartott előadás)
(84. II. 3.)
- Csekő Árpád Afrika magas hegysegei, Mt. Kenya és Mt. Kamerun (Az
1967–68. évi magyar expedíció útja)
(70. IV. 24.)
- Dabasi-Schweng Lóránd Barangolás három világrészben
(Svájc)
(76. XI. 12.)
Utazások Közép- és Dél-Amerikában (táj, néprajz, régészet)
(79. X. 5.)

- Decsi István Az első magyar Himalája expedíció (1983)
(Dékány Péterrel és Lakatos Jánossal közösen tartott előadás)
(84. III. 16.)
- Dékány Péter Az első magyar Himalája expedíció (1983)
(Lakatos Jánossal és Decsi Istvánnal közösen tartott előadás)
(84. III. 16.)
A magyar hegymászás nagyjai. Száz éve halt meg Zsigmondy Emil dr.
(Dezsényi Jánossal közösen tartott előadás)
(85. XI. 15.)
- Dénes György dr. Beszámoló a Colorado vízgyűjtő területének 1981. évi bejárásáról
(82. I. 8.)
A kínai karsztvidék (1985)
(86. XI. 14.)
- Dezsényi András Afganisztán, 1977–78.
(79. II. 2.)
- Dezsényi János dr. Zsigmondy Emil, a vezető nélküli hegymászás úttörője (születésének 100. évfordulója alkalmából)
(61. XI. 3.)
A Matterhorn centenáriuma
(65. XI. 12.)
Magashegymászás a Szovjetunióban
(67. X. 20.)
Tátra est (Bucsek Henrikkel és Éri Friggyessel közösen tartott előadás)
(70. II. 25.)
A magyar hegymászás 100 éve
(72. V. 12.) elhangzott a MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA felolvasó termében TÁRSASÁGUNK alakuló közgyűlésének 100. évfordulóján
Turistaság az MKE megalakulásakor Magyarországon
(73. II. 2.)
Serényi Jenő élete és kora
(75. VI. 6.)
A Magas Tátra klasszikus mászóútvjai
(76. II. 23.)
A hegymászás legújabb fejezete, Reinhold Messner
(81. V. 8.)
Vámbéry Ármin nyomában
(Dezsényi Jánosnéval közösen tartott előadás)
(83. III. 4.)
A Világ tetejének hegymászó története I. rész
(83. VI. 2.)

- A magyar hegymászás nagyjai. Száz éve halt meg Zsigmondy Emil dr.
(Dékány Péterrel közösen tartott előadás)
(85. XI. 15.)
- Dezsényi Jánosné dr. Közép-Ázsia szent városai. Hiva, Buhara, Szamarkand
(Dezsényi Jánossal közösen tartott előadás)
(83. III. 4.)
- Diemberger, Hildegard Benaresztől a szent folyó, a Gangesz eredetéig
(Bécs) (83. IV. 8.)
- Diemberger, Kurt A Broad Peak és a Dhaulagiri első megmásítása
(Ausztria) (62. V. 14.)
Mont Blanc, a nagy sziklagerinc
(65. IV. 13.)
A Dhaulagiri (8172 m) meghódítása
(65. IV. 14.)
Beszámoló a Hindukus expedíciókról 1965–67. és a 7700 m-es Tirich Mir meghódítása
(68. V. 23.)
Grönland nyugati partvidékén
(70. V. 31.)
Az Eiger É-i falának nyári átmászása és visszaemlékezés Hermann Buhira
(70. VI. 1.)
„JMAKA” vándorúton három földrészen
(72. I. 12.)
Zártkörű beszámoló a magyar hegymászók számára a nyolcezresek közötti feltáró munkáról
(74. I. 22.)
Titokzatos nagy csúcsokon
(74. I. 25.)
(megismételve Kecskeméten a TIT Művelődési Otthonában)
A Manoa Loától a Mount Everestig
(79. IV. 6.)
Hegymászások négy világrészben
(82. XII. 2.)
Mount Everest, 1978. (Az első színes, hangos film a „Világ tetején”)
(82. XII. 3.)
- Dura Lajos Az Elbrusz körzet és Szvanétia
(82. X. 1.)
Finnország (1985)
(Szabó Gáborral közösen tartott előadás)
(87. XI. 13.)

- Ertl, Rudolf Hans
(Heiligenblut, Ausztria) A Grossglockner első megmászásának és 175 éves évfordulójának ismertetése
(76. III. 5.)
- Éri Frigyes dr. Tátra est (Bucek Henrikkel és Dezsényi Jánossal közösen tartott előadás)
(70. II. 25.)
- Fekete Antal Gyalog a Kárpátok legszebb részein
(87. II. 6.)
- Fischer, Erik
(Ausztria) Hohentauern és környéke
(87. IV. 24.)
- Funk János Hegyek és városmotívumok
(76. V. 26.)
- Futó Endre dr. Az első magyar Spitzberga expedíció (1983)
(Csanádi Sándorral és Sidó Zoltán dr.-ral közösen tartott előadás)
(84. II. 3.)
- Gálfy, Ivan
(Szlovákia) Makalu, 1976
(78. I. 27.)
- Grassi, Giuseppe
(Olaszország) A Dolomitok szikla-csúcsai
(74. II. 26.)
- Grósz, Alfréd
(Késmárk) Turista érdekességek a Magas Tátrában
(65. X. 8.)
- Halmos Péter A Bernina hegycsoport
(75. XII. 15.)
- ifj. Hartig Miklós Feltáró munkánk a solymári Ördöglyuk barlangban
(73. III. 2.)
- Hensch Aladár Emlékezés Hermann Buhlra
(67. V. 26.)
- Hevesi Attila dr. „Lawelatla” (Akitől a füst jön)
A St. Helens tűzhányó 1980. évi ébredése és robbanásos kitérésai
(1982. IV. 2.)
A Cascade-hegységi Mt. Hood tűzhányó
(3428 m) szabálytalan megmászása
(83. I. 7.)
Túrák a Mongol Altájban északon és délen (1983)
(Neidenbach Ákossal közösen tartott előadás)
(84. IV. 6.)
- Hiebel, Toni
(München) Az Eiger É-i falának első téli megmászása
(65. VI. 25.)

- A Civetta ÉNy-i falának első téli átmászása
(74. X. 4.)
- Honfi Tibor Tátrai mászóútak, 1962–64
(64. XII. 4.)
Jubileumi túra a Kommunizmus csúcsra,
1972 (Pamir)
(73. III. 30.)
- Horváth Magda dr. Dauphine, Mont Blanc
(74. IV. 19.)
A Közép-Kaukázus a virágfotós szemével
(79. I. 5.)
- Kádár László dr. Darjeelingben jártam, 1968
(70. III. 30.)
Epizódok Almásy László 1933. évi líbiai sivatagi expedíciójá-
ról és Teleki Pál szerepe annak előkészítésében
(80. II. 1.)
- Kadas Sándor dr. Az Elbrusz első magyar téli megmászása
(Pogácsás Györggyel és Péró Csabával közösen tartott előadás)
(79. XI. 9.)
- ifj. Kalmár László A Kis Fátra és Szulyó
(76. X. 15.)
Bakanccsal a Fogarasi havasokban, 1977
(78. V. 26.)
Cseh homokkövek, 1977
(78. X. 27.)
A Bihar hegység, és Czárán Gyula emlékezete
(81. I. 9.)
- Karlócai János dr. Himalája expedíciók, Nanga Parbat
1953., Jannu 1959.
(60. V. 6.)
Bolgár alpintáborozás, 1960
(60. XI. 23.)
A Hohe Tauern és Zillertal
(63. V. 10.)
Túra a Wallisi-Alpokban, 1966
(66. XII. 9.)
A Fekete Hegyek országában, Crna Góra 1967
(68. X. 25.)
A meg nem taposott csúcs, Kangcsendzönga
(8597 m)
(70. III. 20.)
„Déchy Mór emléktúra” – Monte Rosa 1971
(72. II. 4.)

- A Magas Tátra egykor és ma
(73. V. 18.)
Jankovics Marcell
(74. XI. 8.)
Montenegro, a Fekete Hegyek országa
(76. V. 3.)
- Karlócai Miklós
Kisázsia, 1977
(78. III. 17.)
Makalu film vetítése (ismétlés)
(78. V. 26.)
A Kilimandzsáró és környéke
(81. III. 6.)
Indiai óceáni szigeteken (Réunion, Mauritius, Seychelle szigetek)
(81. X. 9.)
- Karlócai Péter
A Kanári szigetek vulkánjain (1982)
(83. IX. 16.)
- Karlovicz Kristóf
Bergell, 1970.
(72. III. 3.)
Túrák a Bernina hegységben
(74. III. 8.)
- Kesselyák Péter
Utazás Dél-Kínában
(68. V. 10.)
Kuba karsztvidékein
(75. V. 9.)
Túl a Kínai Nagy Falon
(85. I. 4.)
- Kessler Hubert dr.
Hegymászás Albániában
(58. II. 18.)
Dolomitok télen, nyáron (Kunfalvi Rezsővel és Szentgyörgyi Józseffel közösen tartott előadás)
(64. III. 13.)
Franciaország barlangjairól
(68. XII. 13.)
Az Aggteleki és Domica barlang összefüggése, felfedezésének 40. évfordulója
(72. IX. 22.)
Aggtelek, 1976
(77. XII. 6.)
- Kiséry László
Kaukázus, 1976
(76. XII. 10.)

- Kiss Attila A Székelyföld havasain
(Nemerikényi Antallal és Mari Lászlóval közösen tartott előadás)
(87. III. 6.)
- Kiszely György Mászások az USA nemzeti parkjaiban (1984)
(86. V. 9.)
- Komarnicki Gyula dr. Magas Tátra
A SZAKOSZTÁLY ELSŐ ELŐADÓESTJE
(57. XII. 6.)
Emlékezés Jordán Károlyra
(60 III. 11.)
Visszaemlékezés a Magas Tátra feltárására
(65. II. 26.)
- Komarnicki Román dr. Jánkovics Marcell (Nagy magyar hegymászók sorozat)
(62. X. 5.)
A hegyek az életemben
(67. XI. 24.)
- Kovács Tamás Monte Rosa és a Matterhorn
(64. I. 24.)
Beszámoló a Kaprun-i (Glockner csoport) hegymászó iskoláról, 1967
(68. I. 26.)
- Kubassek János dr. Barangolás Kasmírban
(82. III. 12.)
Thaiföld a karsztkutató szemével (1985)
(86. IV. 11.)
Hawaii vulkánjai (1985)
(87. X. 2.)
- Kunfalvi Rezső Közép Kaukázus, 1959
(59. XII. 4.)
Déchy Mór (Nagy magyar hegymászók sorozat)
(62. I. 26.)
Dolomitok télen, nyáron (Kessler Huberttel és Szentgyörgyi Józseffel közösen tartott előadás)
(64. III. 13.)
Túrák a Svájci Alpokban
(64. X. 30.)
A „Francia Svájc” havasai
(68. XI. 15.)
A Himalája nyolcezerei. Az első csúcsgyőzelem, az Annapurna I huszadik évfordulója
(70. I. 30.)

- Dolomitok régen és ma
(75. X. 24.)
Paradiso és Rutor csoport
(77. VI. 3.)
A Monte Rosa csoporttól a Meije-ig, 1977
(78. I. 6.)
Hatvan év a hegyekben
(80. XI. 14.)
- Lakatos János Az első magyar Himalája expedíció (1983)
(Dékány Péterrel és Decsi Istvánnal közösen tartott előadás)
(84. III. 16.)
- Láng Sándor dr. Túrák Szibériában és Közép-Ázsiában
(69. IV. 11.)
Útiképek Belső-Ázsia magashegyeiről:
Tien-San, Szajan hegység
(71. III. 25.)
- Leél-Össy Szabolcs Mászások a Mt. Kenyán (1986)
(Toldi Györggyel közösen tartott előadás)
(86. X. 3.)
- Lorberer Árpád dr. A Lengyel Táttra barlangjai
(71. XI. 12.)
A Lengyel Táttra télen
(76. IV. 23.)
- Magyari Gábor Az Olympos és a görög magashegyek
(64. X. 30.)
- Manhalt Gábor Jugoszláv vízi és hegyi utak
(63. XII. 13.)
Vulkánok közt Mexikóban
(69. II. 28.)
Világcsúcsok azték földön, Olimpia
1968
(68. III. 14.)
Beszámoló a Csorba-tónál rendezett sívilág bajnokságról
(71. I. 22.)
A Márta csúcs megmászása
(75. II. 25.)
- Marček, Aladár A Táttra Nemzeti Park
(Csehszlovákia)
(74. XII. 13.)
- Mari László A Székelyföld havasain
(Nemerkényi Antallal és Kiss Attilával közösen tartott előadás)
(87. III. 6.)

- Miller, Keith
(London) Hegymászó túrák a Grönlandi Alpokban
(70. X. 20.)
- Móga János Barangolás a Thar sivatagban
(82. V. 7.)
Kelet-Afrika vulkánjain (1985)
(86. I. 3.)
Lhasától Katmanduig a Himaláján keresztül (1985)
(87. I. 9.)
- Molnár Katalin dr. Földrajzi képek Délkelet-Ázsiából
(84. I. 6.)
- Nagy Béla dr. Oszétia (Kaukázus)
(85. IV. 12.)
- Nagy Jenő A Bakony és a Balaton-felvidék természeti szépségei
(65. III. 12.)
- Nagy Sándor dr. Űt az Aconcaguara (1984)
(84. IX. 14.)
Az Araráttól a Demavendig (1985)
(86. III. 7.)
Az első magyar nyolcezres, a Shisha Pangma
(Vörös Lászlóval közösen tartott előadás)
(87. XII. 1.)
- Neidenbach Ákos A Magas Tátra főgerincének expedíciós végigmászása, 1978,
(78. XI. 24.)
Hegymászó oktatói élmények Ausztriában, 1980
(81. II. 6.)
Túrák a Mongol Altájban északon és délen (1983)
(Hevesi Attila dr.-ral közösen tartott előadás)
(84. IV. 6.)
- Nemerkényi Antal dr. A Székelyföld havasain
(Kiss Attilával és Mari Lászlóval közösen tartott előadás)
(87. III. 6.)
- Németh Albert Szlovák városok és tájak
(61. V. 26.)
- Orbán Pál Atlasz expedíció, 1978.
(Berzi Lászlóval közösen tartott előadás)
(79. V. 4.)
Az Északi-Andok vulkán óriásai
(Pogácsás Györggyel közösen tartott előadás)
(82. II. 5.)
Magyarok újabb magassági csúcseredménye a Himalájában,
Himalchuli (1985)
(Vörös Lászlóval közösen tartott előadás)
(85. XI. 13.)

- Óvári Árpád
 Utazás mongol tájakon
 (68. IV. 19.)
 Hazai hegyeinkben – a „Kék úton”
 (69. X. 10.)
 A francia Pireneusok
 (71. V. 7.)
 Túrák a Retyezátban
 (76. III. 22.)
 Végig a Pireneusokon, 1970, 1973, 1977.
 (77. IX. 30.)
 Brassótól a Fogarasi havasokig
 (80. IV. 11.)
- Ozsváth Attila
 Sível a Spitzbergákon (1985)
 (86. II. 7.)
 Ritka mászóutak az Alpokban: Walker pillér, és a Peuterey gerinc (1986)
 (Vörös Lászlóval közösen tartott előadás)
 (87. V. 8.)
- Ölmüller, Karl
 (Bécs)
 Az osztrákok 1980. évi Shisha Pangma (8012 m) expedíciója
 (82. V. 18.)
- Pápa Miklós
 A „Magyar Kárpát Egyesület” szerepe és működése a fővárosban és a hazai hegyekben (felolvasta: Manhált Gábor)
 (73. V. 4.)
- Perge Ferenc
 Az UIAA nemzetközi táborozása a Magas Tátrában, 1971.
 (72. IV. 7.)
- Péró Csaba
 Az Elbrusz első magyar téli megmászása
 (Pogácsás Györggyel és Kádas Sándorral közösen tartott előadás)
 (79. XI. 9.)
- Péterváry Gábor
 Szikla- és jégmászások a Mer de Glace környékén
 (81. XII. 11.)
 Olvasmány-élmények nyomán a Keleti-Alpok északi falain
 (1983)
 (84. VI. 5.)
 Perui mászások (1986)
 (Szabó Lászlóval közösen tartott előadás)
 (87. IV. 10.)
- Pogácsás György
 Az Elbrusz első magyar téli megmászása
 (Péró Csabával és Kádas Sándorral közösen tartott előadás)
 (79. XI. 9.)
 A Kommunizmus csúcs (7495 m) meghódítása
 (Szabó Istvánnal közösen tartott előadás)
 (80. I. 4.)

- Az Északi-Andok vulkán óriásai
(Orbán Pállal közösen tartott előadás)
(82. II. 5.)
Geológiai tanulmányút a „Vadnyugaton”
(Sikhegyi Ferencsel közösen tartott előadás)
(85. II. 8.)
- Prakash Bir Singh Tuladhar** Szülőföldem Nepal
(Nepal) (78. IV. 14.)
- Potka, Jozef** Beszámoló az 1971. évi csehszlovák Nanga Parbat expedícióról
(Csehszlovákia) (72. XI. 3.)
- Puškáš, Arno** Túrák a Fan hegységben és a Nanga Parbat film bemutatása
(Csehszlovákia) (77. XI. 18.)
Kangcsendzönga 1981. című csehszlovák expedíciós film bemutatása és tolmácsolása
(83. V. 6.)
- Puskás Elemér dr.** Isole Eolie vulkán-szigetek, 1978–79.
(79. XII. 7.)
- Rebitsch, Mathias** A Nanga Parbat feltárása
(Innsbruck) (64. V. 26.)
A délamerikai inka kultúra
(64. V. 28.)
- Rockenbauer Pál** Utazás az Antarktison, 1968–69.
(69. V. 23.)
Utazás Nepálban, 1970.
(71. X. 1.)
Új Guinea hegyei között
(73. IX. 28.)
Korállok világa. Kuba (1982)
(83. XII. 2.)
- Rutkiewicz, Wanda** Fenn voltam a Mount Everesten
(Varsó) (79. III. 2.)
Magashegyi matiné
(81. XI. 15.)
- Rybář, Petr** Expedíció a kasmíri Himalájában és a Nun csúcs (7135 m)
(Hradec Králové) megmásítása
(82. V. 21.)
- Sára György** Tisztelgés Körösi Csoma Sándor sírjánál (1984)
(84. XI. 9.)
- Sibalszky Zoltán dr.** Utazás az Alpok országaiban
(65. V. 21.)

- Nyári túra a Juli-Alpokban (Tátrai Ruperttel közösen tartott előadás)
(66. II. 11.)
Túra a Biharhegységben
(69. XII. 12.)
A Biharhegység szépségei
(73. XI. 9.)
A Juli-Alpok
(76. I. 26.)
Déli-Kárpátok, Retyezáttól a Nagykö havasig
(76. XI. 26.)
Dél-erdélyi erődtemplomok
(84. XII. 14.)
Túrák a Japán Alpokban (1985)
(86. XII. 12.)
- Sidó Zoltán dr. Az első magyar Spitzberga expedíció (1983)
(Csanádi Sándorral és Futó Endrével közösen tartott előadás)
(84. II. 3.)
- Sikhegyi Ferenc Geológiai tanulmányút a „Vadnyugaton”
(Pogácsás Györggyel közösen tartott előadás)
(85. II. 8.)
- Simora, Stefan (Zsolna) Az Északi-Kárpátok táj- és növényvilága
(64. V. 22.)
- Skerletz Iván Grönland, 1975.
(78. IX. 29.)
„Körbenjáró nap alatt” Spitzbergák, 1979.
(82. XI. 5.)
- Szabó Gábor Finnország (1985)
(Dura Lajossal közösen tartott előadás)
(87. XI. 13.)
- Szabó István A Kommunizmus csúcs (7495 m) meghódítása
(Pogácsás Györggyel közösen tartott előadás)
(80. I. 4.)
- Szabó László Perui mászások (1986)
(Péterváry Gáborral közösen tartott előadás)
(87. IV. 10.)
- Szabó Zoltán Magashegyi túrák Skandináviában, 1980.
(81. IV. 16.)
- Szalay-Marzsó Aladár Dél-Jemen hegyei
(75. III. 21.)

- Szalay-Marzsó László dr. Észak-Amerika természeti szépségei között
(67. I. 27.)
Az arizonai sivatag hegyei és tüskés világa
(77. III. 25.)
- Székely András dr. Földrajzi szemmel a Dolomitokban
(78. XII. 8.)
Mexikói vulkánokon
(83. XI. 11.)
- Seneš, Ján dr. (Pozsony) Tenger alatti túrák az Isztriai félszigetnél
(74. IV. 26.)
- Szentgyörgyi József Dolomitok télen—nyáron (Kunfalvi Rezsővel és Kessler Huberttel közösen tartott előadás)
(64. III. 13.)
- Szentpétery Tibor dr. Gerincvándorlás a Fogarasi havasokban
(62. XI. 6.)
Túrák a Liptói-havasokban
(77. I. 28.)
- ifj. Szép Jenő Szíria, 1977.
(79. IX. 7.)
- Takács Miklós Magashegyi túra a Pirinben
(69. I. 31.)
- Tálos Zoltán Magas Tátra
(63. II. 1.)
Fiatal magyar hegymászókkal a Magas Tátrában, 1965–66.
(66. X. 28.)
Mont Blanc, 1976.
(77. IV. 29.)
Az Alpok négyezresein
(80. III. 7.)
- Tátrai Rupert Beszámoló a magyar hegymászók 1961. évi Magas Tátra túráiról
(61. XII. 1.)
Nyári túra a Juli-Alpokban, 1965.
(Sibalszky Zoltánnal közösen tartott előadás)
(66. II. 11.)
Beszámoló a Bolgár Alpiniádról
(66. XI. 19.)
A magyar hegymászók teljesítménye a Pamírban
(68. III. 1.)
Észak-Amerika Nemzeti Parkjaiban
(69. XI. 14.)

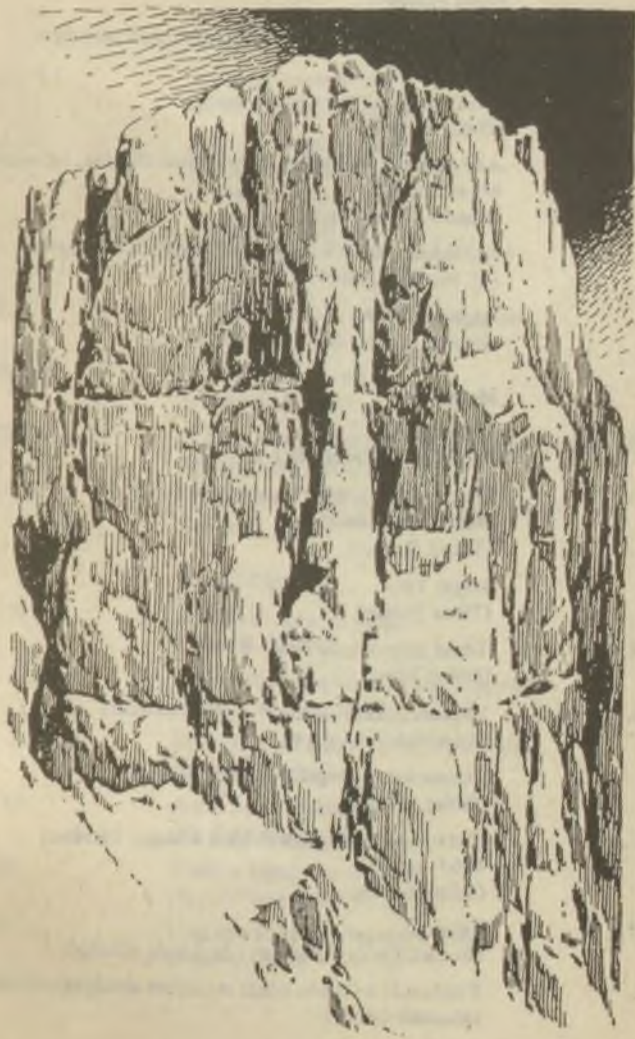
- Királykőtől a Békás szorosig
(72. VI. 2.)
A Tátra-csúcs koronája
(75. II. 25.)
Norvégia, 1976.
(77. II. 25.)
Pamír, 1967–77.
(77. X. 28.)
- ♦ Terray, Lionel Le Conquérant de l'Inutile (a nagy francia alpinista teljesítményeiről készült filmposz – Marcel Ichac összeállításában)
(70. XII. 15.)
- Tichy, Herbert
(Bécs) A Cho Oyu (8190 m) első megmászása
(70. XI. 24.)
Utazás a Távolkeleti szigetvilágban
(Taivan és Fülöp-szigetek)
(70. XI. 26.)
- Toldi György A Gyémánt-folyosó jégútja (1986)
(Leél-Össey Szabolccsal közösen tartott előadás)
(86. X. 3.)
- Urai János dr. ifj.
(Hollandia) Extrém mászások a Nyugati-Alpokban
(81. XI. 13.)
- Végh László Színes képek a Ny-i Kaukázusból
(67. IV. 28.)
- Virsik, Felix
(Pozsony) Magashegyi túrák a Közép-Kaukázusban
(65. XII. 3.)
- Vízkelety Judit
és Klára Élményeink a Tengerszem csúcson
(75. II. 25.)
- Vízkelety László dr. A Dolomitok háromezresein
(67. II. 24.)
- Vörös László Magyarok újabb magassági csúcseredménye a Himalájában.
Himalchuli (1985)
(Orbán Pállal közösen tartott előadás)
(85. XII. 13.)
Ritka mászóutak az Alpokban: Walker-pillér, és a Peuterey-gerinc (1986)
(Ozsváth Attilával közösen tartott előadás)
(87. V. 8.)
Az első magyar nyolcezres, a Shisha Pangma
(Nagy Sándorral közösen tartott előadás)
(87. XII. 11.)

Weiner, Eugén
(Zsolna)

Színfoltok a Fátrából és az Alpokból
(66. VI. 3.)

Wirth, Horst
(Freiberg, DDR)

A Kárpátoktól az Aldunáig
(68. IX. 27.)

AZ ELŐADÁSOK — TÉMÁK SZERINT

Európa

Hazai utazások

1965. III. 12. A Bakony és Balaton-felvidék természeti szépségei
(Nagy Jenő)
1969. X. 10. Hazai hegyeinkben a „Kék úton”
(Óvári Árpád)
1972. IX. 22. Az Aggteleki és Domica barlang összefüggése, felfedezésének
40. évfordulója
(Kessler Hubert dr.)
1973. III. 2. Feltáró munkánk a solymári Ördöglyuk barlangban
(ifj. Hartig Miklós)
1977. XII. 6. Aggtelek 1976.
(Kessler Hubert dr.)

Magas Tátra

1957. XII. 6. Magas Tátra
(Komarnicki Gyula dr.)
1961. XII. 1. Beszámoló a magyar hegymászók 1961. évi
Magas Tátra túráiról
(Tátrai Rupert)
1963. II. 1. Magas Tátra
(Tálos Zoltán)
1964. XII. 4. Tátrai mászóútrák 1962–64
(Honfi Tibor)
1965. II. 26. Visszaemlékezés a Magas Tátra feltárására
(Komarnicki Gyula dr.)
1965. X. 8. Turista érdekességek a Magas Tátrában
(Grósz, Alfréd)
1966. X. 28. Fiatal magyar hegymászókkal a Magas Tátrában
1965–66-ban
(Tálos Zoltán)
1970. II. 25. Tátra est
(Bucsek-Éri dr. – Dezsényi dr. közös előadás)
1971. I. 22. Beszámoló a Csorba tónál rendezett sívilág bajnokságról
(Manhalt Gábor)

1971. XI. 12. A Lengyel Tátra barlangjai
(Lorberer Árpád dr.)
1972. IV. 7. Az UIAA nemzetközi ifjúsági táborozás a
Magas Tátrában 1971
(Perge Ferenc)
1973. V. 18. A Magas Tátra egykor és ma
(Karlócai János dr.)
1974. XII. 13. A Tátrai Nemzeti Park
(Marček, Aladár)
1975. II. 25. A Márta csúcs megmászása
(Manhalt Gábor)
A Tátra csúcs koronája
(Tátrai Rupert)
Élményeink a Tengerszem csúcson
(Vízkelety Judit és Klára)
1976. II. 23. A Magas Tátra klasszikus mászóútvjai
(Dezsényi János dr.)
1976. IV. 23. A Lengyel Tátra télen
(Lorberer Árpád dr.)
1978. XI. 24. A Magas Tátra főgerincének expedíciós végigmászása, 1978
(Neidenbach Ákos)
1985. V. 10. Mászások a Magas Tátrában. Hegyi mentés
(Andráši, Julius)
- Északi Kárpátok**
1961. V. 26. Szlovákiai városok és tájak
(Németh Albert)
1964. V. 22. Az Északi-Kárpátok táj- és növényvilága
(Simora, Stefan)
1966. VI. 3. Színfoltok a Fátrából és az Alpokból
(Weiner, Eugén)
1976. X. 15. A Kis Fáttra és Szulyó
(ifj. Kalmár László)
1977. I. 28. Túrák a Liptói-havasokban
(Szentpétery Tibor dr.)
1987. II. 6. Gyalog a Kárpátok legszebb részein
(Fekete Antal)

Déli Kárpátok

1962. XI. 6. Gerincvándorlás a Fogarasi havasokban
(Szentpétery Tibor dr.)
1968. IX. 27. A Kárpátoktól az Aldunáig
(Wirth, Horst)
1972. VI. 2. Királykőtől a Békás-szorosig
(Tátrai Rupert)
1976. XI. 26. Déli-Kárpátok, Retyezáttól a Nagykő havasig
(Sibalszky Zoltán dr.)
1976. III. 22. Túrák a Retyezátban
(Óvári Árpád)
1978. V. 26. Bakanccsal a Fogarasi havasokban, 1977
(ifj. Kalmár László)
1980. IV. 11. Brassótól a Fogarasi havasokig
(Óvári Árpád)
1984. XII. 14. Dél-erdélyi erődtemplomok
(Sibalszky Zoltán dr.)
1987. III. 6. A Székelyföld havasain
(Nemerkényi Antal dr. – Kiss Attila – Mari László közös előadás)

Biharhegység

1969. XII. 12. Túra a Biharhegységben
(Sibalszky Zoltán dr.)
1973. XI. 9. A Biharhegység szépségei
(Sibalszky Zoltán dr.)
1981. I. 9. A Biharhegység, és Czárán Gyula emlékezete
(ifj. Kalmár László)

Alpok

1963. XI. 15. Az Alpok morfológiája
(Boesch, Hans)
1965. V. 21. Utazás az Alpok országaiban
(Sibalszky Zoltán dr.)
1980. III. 7. Az Alpok négyezresein
(Tálos Zoltán)

Nyugati Alpok

1964. I. 24. Monte Rosa és a Matterhorn
(Kovács Tamás)
1964. X. 30. Túrák a Svájci Alpokban
(Kunfalvi Rezső)
1965. IV. 13. Mont Blanc, a nagy sziklagerinc
(Diemberger, Kurt)
1965. VI. 25. Az Eiger É-i falának első téli megmászása
(Hiebeler, Toni)
1966. XII. 9. Túra a Wallisi-Alpokban 1966
(Karlócai János dr.)
1968. XI. 15. A „Francia Svájc” havasai
(Kunfalvi Rezső)
1970. VI. 1. Az Eiger É-i falának nyári átmászása és visszaemlékezés
Hermann Buhlra
(Diemberger, Kurt)
1971. XII. 3. Hegymászások a Berni és a Wallisi Alpokban
(Adler-Rácz József)
1972. II. 4. „Déchy Mór” emléktúra – Monte Rosa 1971
(Karlócai János dr.)
1972. III. 3. Bergell 1970
(Karlovicz Kristóf)
1974. III. 8. Túrák a Bernina hegységben
(Karlovicz Kristóf)
1974. IV. 19. Dauphine, Mont Blanc
(Horváth Magda dr.)
1975. I. 17. Élménybeszámoló a Bernina csoportban és
Wallisban végzett hegymászásokról
(Adler-Rácz József)
1975. XII. 15. A Bernina hegycsoport
(Halmos Péter)
1977. IV. 29. Mont Blanc 1976
(Tálos Zoltán)
1977. VI. 3. Paradiso és Rutor csoport
(Kunfalvi Rezső)
1978. I. 6. A Monte Rosa csoporttól a Meije-ig, 1977
(Kunfalvi Rezső)

1980. XII. 12. Matterhorn – az olasz oldalról
(Karlovitcz Kristóf)
1981. XI. 13. Extrém mászások a Nyugati-Alpokban
(Urai János dr. ifj.)
1981. XII. 11. Szikla- és jégmászások a Mer de Glace környékén
(Péterváry Gábor)
1984. V. 4. A svájci követségtől kölcsönzött hegyi filmek bemutatása
(Barcsay Kálmán)
1987. V. 8. Ritka mászóutak az Alpokban: Walker-pillér,
és a Peuterey-gerinc (1986)
(Ozsváth Attila – Vörös László közös előadás)
- Keleti Alpok**
1963. V. 10. A Hohe Tauern és Zillertal
(Karlócai János dr.)
1966. II. 11. Nyári túra a Juli-Alpokban 1965
(Sibalszky Zoltán dr. – Tátrai Rupert közös előadás)
1968. I. 26. Beszámoló a Kaprun-i (Glockner csoport)
hegymászó iskoláról 1967
(Kovács Tamás)
1970. V. 14. Triglavtól a Grossglocknerig
(Beeger, Dieter dr.)
1976. I. 26. A Juli-Alpok
(Sibalszky Zoltán dr.)
1976. III. 5. A Grossglockner első megmászásának és 175 éves
évfordulójának ismertetése
(Ertl, Rudolf Hans)
1978. II. 17. Túrák a Zillertáli Alpokban, 1976, 1977
(Adler-Rácz József)
1981. II. 6. Hegymászó oktatói élmények Ausztriában, 1980
(Neidenbach Ákos)
1984. VI. 5. Olvasmány-élmények nyomán a Keleti-Alpok északi falain
(1983)
(Péterváry Gábor)
1987. IV. 24. Hohentauern és környéke
(Fischer, Erik)

Dolomitok

1964. III. 13. Dolomitok télen-nyáron
(Kunfalvi–Kessler dr.–Szentgyörgyi közös előadás)
1967. II. 24. A Dolomitok hárommezresein
(Vízkelety László dr.)
1974. II. 26. A Dolomitok szikla-csúcsai
(Grassi, Giuseppe)
1974. X. 4. A Civetta ÉNy-i falának első téli átmászása
(Hiebeler, Toni)
1974. X. 18. A Dolomitoktól az Etnáig
(Beeger, Dieter dr.)
1975. X. 24. Dolomitok régen és ma
(Kunfalvi Rezső)
1978. XII. 8. Földrajzi szemmel a Dolomitokban
(Székely András dr.)

Balkáni hegyek

1959. II. 18. Hegymászás Albániában
(Kessler Hubert dr.)
1960. XI. 23. Bolgár alpin táborozás 1960
(Karlócai János dr.)
1963. XII. 13. Jugoszláv vízi és hegyi utak
(Manhalt Gábor)
1964. X. 3. Az Olympos és a görög magas hegyek
(Magyari Gábor)
1966. XI. 19. Beszámoló a Bolgár Alpiniádról
(Tátrai Rupert)
1968. X. 25. A Fekete Hegyek országában Crna Gora 1967
(Karlócai János dr.)
1969. I. 31. Magashegyi túra a Pirinben
(Takács Miklós)
1976. V. 3. Montenegro, a Fekete Hegyek országa
(Karlócai János dr.)

Európai utazások

1965. IX. 24. A Szász Svájc
(Beeger, Dieter dr.)

1966. III. 25. Expedíció a Spitzbergákra
(Axt, Wolfgang)
1968. XII. 13. Franciaország barlangjairól
(Kessler Hubert dr.)
1971. V. 7. A francia Pireneusok
(Óvári Árpád)
1977. II. 25. Norvégia 1976
(Tátrai Rupert)
1977. IX. 30. Végig a Pireneusokon 1970, 1973, 1977
(Óvári Árpád)
1978. V. 5. Spitzbergák
(Baumgartner, Peter)
1978. X. 27. Cseh homokkövek, 1977
(ifj. Kalmár László)
1979. XII. 7. Isole Eolie vulkán-szigetek, 1978, 1979
(Puskás Elemér dr.)
1981. IV. 16. Magashegyi túrák Skandináviában, 1980
(Szabó Zoltán)
1982. XI. 5. „Körbenjáró nap alatt” Spitzbergák, 1979
(Skerletz Iván)
1984. II. 3. Az első magyar Spitzberga expedíció (1983)
(Futó Endre dr. – Csanádi Sándor – Sidó Zoltán dr.
közös előadás)
1986. II. 7. Sível a Spitzbergákon (1985)
(Ozsváth Attila)
1987. XI. 13. Finnország (1985)
(Dura Lajos – Szabó Gábor közös előadás)

Á z s i a

Kaukázus

1959. XII. 4. Közép Kaukázus
(Kunfalvi Rezső)
1965. XII. 3. Magashegyi túrák a Közép-Kaukázusban
(Virsik, Felix)
1967. IV. 28. Színes képek a Ny-i Kaukázusból
(Végh László)

1976. XII. 10. Kaukázus 1976
(Kiséry László)
1979. I. 5. A Közép-Kaukázus a virágfotós szemével
(Horváth Magda dr.)
1979. XI. 9. Az Elbrusz első magyar téli megmászása
(Pogácsás–Péró–Kádas dr. közös előadás)
1982. X. 1. Az Elbrusz körzet és Szvanétia
(Dura Lajos)
1985. IV. 12. Oszétia (Kaukázus)
(Nagy Béla dr.)
- Kisázsia**
1978. III. 17. Kisázsia, 1977
(Karlócai Miklós)
1979. IX. 7. Szíria, 1977
(ifj. Szép Jenő)
1986. III. 7. Az Araráttól a Demavendig (1985)
(Nagy Sándor dr.)
- Közép Ázsia**
1966. III. 26. Osztrákokkal a Karakorumban, Mount Ghent
(Axt, Wolfgang)
1968. III. 1. A magyar hegymászók teljesítménye a Pamírban
(Tátrai Rupert)
1968. V. 23. Beszámoló a Hindukus expedícióról (1965–67)
és a 7700 m-es Tirich Mir meghódítása
(Diemberger, Kurt)
1973. III. 30. Jubileumi túra a Kommunizmus-csúcsra, 1972
(Honfi Tibor)
1977. X. 28. Pamír, 1967–1977
(Tátrai Rupert)
1977. XI. 18. Túrák a Fan hegységben és a Nanga Parbat film bemutatása
(Puškáš, Arno)
1979. II. 2. Afganisztán, 1977–78
(Dezsényi András)
1980. I. 4. A Kommunizmus csúcs meghódítása (7495 m)
(Pogácsás György–Szabó István közös előadás)
1980. V. 9. Az osztrákok 1975. évi Hindukus expedíciója
(Baumgartner, Peter)

1983. II. 4. Harminckét magyar 7000 méter felett
(15 éves Pamír összefoglaló)
(Csanádi Sándor)
1983. III. 4. Vámbéry Ármin nyomában
(Dezsényi János dr.)
Közép-Ázsia szent városai. Hiva, Buhara, Szamarkand
(Dezsényi Jánosné dr.)
- Nyolcezecek között**
1960. V. 6. Himalája expedíciók, Nanga Parbat 1953,
Janu 1959
(Karlócai János dr.)
1962. V. 14. A Broad Peak és a Dhaulagiri első megmászása
(Diemberger, Kurt)
1964. V. 26. A Nanga Parbat feltárása
(Rebitsch, Mathias)
1965. IV. 14. A Dhaulagiri (8172 m) meghódítása
(Diemberger, Kurt)
1970. I. 30. A Himalája nyolcezesei. Az első csúcsgyőzelem,
az Annapurna I. huszadik évfordulója
(Kunfalvi Rezső)
1970. III. 20. A meg nem taposott csúcs, Kangcsendzönga (8597 m)
(Karlócai János dr.)
1970. XI. 24. A Cho Oyu (8189 m) első megmászása
(Tichy, Herbert)
1972. XI. 3. Beszámoló az 1971. évi csehszlovák Nanga Parbat expedícióról
(Psoťka, Jozef)
1974. I. 22. Zártkörű beszámoló a magyar hegymászók számára
a nyolcezecek közötti feltáró munkáról
(Diemberger, Kurt)
1974. I. 25. Titokzatos nagy csúcsokon
(Diemberger, Kurt)
1978. I. 27. Makalu, 1976
(Gálfy, Ivan)
1978. V. 26. Makalu, 1976 ismételés
(Karlócai Miklós)
1979. III. 2. Fenn voltam a Mount Everesten
(Rutkiewicz, Wanda)

1979. IV. 6. A Manoa Loától a Mount Everestig
(Diemberger, Kurt)
1982. V. 18. Az osztrákok 1980. évi Shisha Pangma (8012 m) expedíciója
(Ölmüller, Karl)
1982. XII. 2. Hegymászások négy világrészben
(Diemberger, Kurt)
1982. XII. 3. Mount Everest, 1978.
(Az első színes, hangos film a „Világ tetején”)
(Diemberger, Kurt)
1983. V. 6. Kangcsendzönga 1981. című csehszlovák expedíciós film
bemutatása és tolmácsolása
(Puškáš, Arno)
1983. VI. 2. A Világ tetejének hegymászó története I. rész
(Dezsényi János dr.)
Az Everest meghódítása (1953) című angol film bemutatása
és tolmácsolása
(Barcsay Kálmán)
1983. VI. 3. A Világ tetejének hegymászó története II. rész
(Csanádi Sándor)
Everest a nehéz úton (1975) című angol film bemutatása
és tolmácsolása
(Barcsay Kálmán)
1987. XII. 11. Az első magyar nyolcezres, a Shisha Pangma
(Nagy Sándor dr.–Vörös László közös előadás)
- Ázsiai utazások**
1968. IV. 19. Utazás mongol tájakon
(Óvári Árpád)
1968. V. 10. Utazás Dél-Kínában
(Kesselyák Péter)
1969. IV. 11. Túrák Szibériában és Közép-Ázsiában
(Láng Sándor dr.)
1970. III. 30. Darjeelingben jártam 1968
(Kádár László dr.)
1971. III. 25. Útiképek Belső-Ázsia magashegyeiről:
Tien-San, Szajan hegység
(Láng Sándor dr.)
1971. X. 1. Utazás Nepálban 1970
(Rockenbauer Pál)

1978. IV. 14. Szülőföldem Nepál
(Prakash Bir Singh Tuladhar)
1981. X. 9. Indiai óceáni szigeteken (Réunion, Mauritius,
Seychelle szigetek)
(Karlócai Miklós)
1982. III. 12. Barangolás Kasmírban
(Kubassek János dr.)
1982. V. 7. Barangolás a Thar sivatagban
(Móga János)
1982. V. 21. Expedíció a kasmíri Himalájában és a
Nun csúcs (7135 m) megmászása
(Rybář, Petr)
1983. IV. 8. Benaresztől a szent folyó, a Gangesz eredetéig
(Diemberger, Hildegard)
1984. I. 6. Földrajzi képek Délkelet-Ázsiából
(Molnár Katalin dr.)
1984. III. 16. Az első magyar Himalája expedíció (1983)
(Dékány Péter–Lakatos János–Decsi István közös előadás)
1984. IV. 6. Túrák a Mongol Altájban északon és délen (1983)
(Hevesi Attila dr.–Neidenbach Ákos közös előadás)
1984. X. 5. Észak-Borneo folyó- és hegyvidékén
(Armberger, Erik dr.)
1984. XI. 9. Tisztelgés Kőrösi Csoma Sándor sírjánál (1984)
(Sára György)
1985. XII. 13. Magyarok újabb magassági csúcseredménye a Himalájában.
Himalchuli (1985)
(Orbán Pál–Vörös László közös előadás)
1985. I. 4. Túl a Kínai Nagy Falon
(Kesselyák Péter)
1986. IV. 11. Thaiföld a karsztkutató szemével (1985)
(Kubassek János dr.)
1986. XI. 14. A kínai karsztvidék (1985)
(Dénes György dr.)
1986. XII. 12. Túrák a Japán Alpokban (1985)
(Sibalszky Zoltán dr.)
1987. I. 9. Lhasától Katmanduig a Himaláján keresztül (1985)
(Móga János)

Tengerentúli utazások

1969. V. 23. Utazás az Antarktiszon 1968–69
(Rockenbauer Pál)

1970. XI. 26. Utazás a távolkeleti szigetvilágban
(Taivan és Fülöp-szigetek)
(Tichy, Herbert)

1973. IX. 28. Új Guinea hegyei között
(Rockenbauer Pál)

1987. X. 2. Hawaii vulkánjai (1985)
(Kubassek János dr.)

Afrika

1970. IV. 24. Afrika magas hegységei, Mt. Kenya és Mt. Kamerun
(Az 1967–68. évi magyar expedíció útja)
(Csekő Árpád)

1975. III. 21. Dél-Jemen hegyei
(Szalay–Marzsó Aladár)

1979. V. 4. Atlasz expedíció, 1978
(Orbán Pál - Berzi László közös előadás)

1980. X. 3. Benyovszky nyomában Madagaszkáron
(Balázs Dénes dr.)

1981. III. 6. A Kilimandzsáró és környéke
(Karlócai Miklós)

1983. IX. 16. A Kanári szigetek vulkánjain (1982)
(Karlócai Péter)

1986. I. 3. Kelet-Afrika vulkánjain (1985)
(Móga János)

1986. X. 3. Mászások a Mt. Kenyán (1986)
(Leél-Össy Szabolcs)
A Gyémánt-folyosó jégútja (1986)
(Toldi György)

Grönland

1970. V. 31. Grönland Ny-i partvidékén
(Diemberger, Kurt)

1970. X. 20. Hegymászó túrák a Grönlandi Alpokban
(Miller, Keith)

1978. IX. 29. Grönland, 1975
(Skerletz Iván)
- Észak Amerika**
1967. I. 27. Észak Amerika természeti szépségei között
(Szalay–Marzsó László dr.)
1969. XI. 14. Észak Amerika Nemzeti Parkjaiban
(Tátrai Rupert)
1977. III. 25. Az Arizonai sivatag hegyei és tüskés világa
(Szalay–Marzsó László dr.)
1982. I. 8. Beszámoló a Colorado vízgyűjtő területének
1981. évi bejárásáról
(Dénes György dr.)
1982. IV. 2. „Lawelatra” („Akitől a füst jön”)
A St. Helens tűzhányó 1980. évi kitörése nyomában
(Hevesi Attila dr.)
1983. I. 7. A Cascade-hegységi Mt. Hood tűzhányó (3428 m)
szabálytalan megmászása
(Hevesi Attila dr.)
1983. XI. 11. Mexikói vulkánokon
(Székely András dr.)
1985. II. 8. Geológiai tanulmányút a „Vadnyugaton”
(Pogácsás György–Síkhegyi Ferenc közös előadás)
1986. V. 9. Mászások az USA nemzeti parkjaiban (1984)
(Kiszely György)
1987. V. 15. A Mt. McKinley megmászása és magashegyi túrák Nepálban
(Clayton, Jerry dr.)
- Közép- és Dél-Amerika**
1964. V. 28. A dél-amerikai inka kultúra
(Rebusch, Mathias)
1969. II. 28. Vulkánok közt Mexikóban
(Manhalt Gábor)
1969. III. 14. Világcsúcsok azték földön, Olimpia 1968
(Manhalt Gábor)
1975. V. 9. Kuba karsztvidékei
(Kesselyák Péter)
1979. X. 5. Utazások Közép- és Dél-Amerikában (táj, néprajz, régészet)
(Dabasi–Schweng Lóránd dr.)

1982. II. 5. Az Északi-Andok vulkán óriásai
(Orbán Pál–Pogácsás György közös előadás)
1983. XII. 2. Korálok világa. Kuba (1982)
(Rockenbauer Pál)
1984. IX. 14. Út az Aconcaguara (1984)
(Nagy Sándor dr.)
1987. IV. 10. Perui mászások (1986)
Péterváry Gábor–Szabó László közös előadás)

Több világrészt érintő utazások

1972. I. 12. „IMAKA” vándorúton három földrészen
(Diemberger, Kurt)
1974. VI. 7. Öt világrész vulkánjain
(Balázs Dénes dr.)
1976. XI. 12. Barangolás három világrészben
(Dabasi–Schweng Lóránd dr.)

Turista történelem

1965. XI. 12. A Matterhorn centenáriuma
(Dezsényi János dr.)
1972. V. 12. A magyar hegymászás 100 éve
(Dezsényi János dr.)
1973. II. 2. Turistaság az MKE megalakulásakor Magyarországon
(Dezsényi János dr.)
1973. V. 4. A „Magyar Kárpát Egyesület” szerepe és
működése a fővárosban és a hazai hegyekben
(Pápa Miklós – felolvasta Manhalt Gábor)

Megemlékezés nagy hegymászókról

1960. III. 11. Emlékezés Jordán Károlyra
(Komarnicki Gyula dr.)
1961. XI. 3. Zsigmondy Emil, a vezető nélküli hegymászás úttörője
(születésének 100. évfordulója alkalmából)
(Dezsényi János dr.)
1962. I. 26. Déchy Mór (Nagy magyar hegymászók sorozat)
(Kunfalvi Rezső)

1962. III. 30. Eötvös Lóránd (Nagy magyar hegymászók sorozat)
(Bucsek Henrik)
1962. X. 5. Jankovics Marcell (Nagy magyar hegymászók sorozat)
(Komarnicki Román dr.)
1967. V. 26. Emlékezés Hermann Buhlra
(Hensch Aladár)
1969. IV. 11. Megemlékezés Eötvös Lórándról a hegymászoról,
halálának 50. évfordulója alkalmából
(Bucsek Henrik)
1970. XII. 15. Lionel Terray – Le conquérant de l'Inutile
(A nagy francia alpinista teljesítményeiről készült filmposz –
Marcel Ichac összeállításában)
1974. XI. 8. Jankovics Marcell
(Karlócai János dr.)
1975. VI. 6. Serényi Jenő élete és kora
(Dezsényi János dr.)
1981. V. 8. A hegymászás legújabb fejezete, Reinhold Messner
(Dezsényi János dr.)
1985. X. 4. A magyar hegymászás nagyjai. Száz éve született
Grósz Alfréd és Komarnicki Gyula dr.
(Bucsek Henrik)
1985. XI. 15. A magyar hegymászás nagyjai. Száz éve halt meg
Zsigmondy Emil dr.
(Dezsényi János dr. – Dékány Péter közös előadás)

K ü l ö n f é l e

1967. III. 17. Vita a magyar hegymászó nyelvről
(Bucsek Henrik)
1967. X. 20. Magashegymászás a Szovjetunióban
(Dezsényi János dr.)
1967. XI. 24. A hegyek az életemben
(Komarnicki Román dr.)
1974. IV. 26. Tenger alatti túrák az Isztriai félszigetnél
(Seneš, Jan dr.)
1976. V. 26. Hegyek és városmotívumok
(Funk János)

1979. V. 25. Normálisak-e a hegymászók?
(Benedek István dr.)
1980. II. 1. Epizódok Almásy László 1933. évi líbiai sivatagi
expedíciójáról és Teleki Pál szerepe annak előkészítésében
(Kádár László dr.)
1980. XI. 14. Hatvan év a hegyekben
(Kunfalvi Rezső)
1981. XI. 15. Magashegyi matiné
(Rutkiewicz, Wanda)
1983. X. 6. Az osztrák turista- és magashegyi térképészet fejlődése
(Arnberger, Erik dr.)
1985. III. 8. Sportmászás
(Babcsán Gábor)

